

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ।
हरिः ॐ ॥

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथम

Contents

1.1 प्रथमः प्रश्नः - (दर्शपूर्णमासौ)	1
1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - (अग्निष्टोमे क्रयः)	11
1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः -(अग्निष्टोमे पशुः)	21
1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)	31
1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - (पुनराधानं)	48
1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - (याजमानकाण्डं)	63
1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः - (याजमान ब्राह्मणं)	77
1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः - (राजसूयः)	91

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ ॥

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमं काण्डं

1.1 प्रथमः प्रश्नः - (दर्शपूर्णमासौ)

TS 1.1.1.1

इ॒षे त्वो॒र्जे त्वा॑ वा॒यवः॑ स्थोपा॒यवः॑ स्थ दे॒वो वः॑ सवि॒ता प्रा॑र्पयतु श्रेष्ठ॑तमाय॒ कर्म॑ण॒ आ प्या॑यद्धम॒घ्निया

देवभा॒गमूर्ज॑स्वतीः पय॑स्वतीः प्र॒जाव॑तीरनमी॒वा अ॑य॒क्ष्मा मा वः स्ते॑न ई॒शत॑ माऽघ॒शः सो रु॒द्रस्य॑
हेतिः परि॑ वो वृ॒णक्तु॑ ध्रु॒वा अ॒स्मिन् गोप॑तौ स्यात ब॒ह्वीर् यज॑मानस्य प॒शून् पा॑हि ॥ 1

(इषे - त्रिच॑त्वारि॒ंशत्) (A1)

TS 1.1.2.1

य॒ज्ञस्य॑ घो॒षद॑सि प्रत्यु॑ष्टः रक्षुः प्रत्यु॑ष्टा अरा॑तयः प्रेयम॑गाद्धिषणां ब॒रु॒हिर॑च्छ मनु॑ना कृ॒ता स्व॒-
धया॑ वित॑ष्टा त आ व॑हन्ति क॒वयः॑ पुर॒स्ताद् दे॒वेभ्यो॑ जुष्ट॑मिह ब॒रु॒हिरा॑सदे॒ देवानां॑ परि॒षूत॑मसि
व॒रु॒षवृ॑द्धमसि दे॒वंबर॑हिर्मा त्वाऽन्व॑ङ् मा तिर्य॑क् पर्व॑ ते रा॒द्व्यास॑माच्छे॒त्ता ते मा रि॑षं दे॒वंबर॑हिः
श॒तव॑ल॒शं वि रो॑ह स॒हस्र॑वल॒शा - [ ] 2

TS 1.1.2.2

वि व॒यः रु॑हेम पृथि॒व्याः संपृ॑चः पाहि सुसं॑भृतां त्वा संभ॑राम्यदि॒त्यै रा॒स्त्राऽसी॑न्द्राण्यै सु॒न्नह॑नं पू॒षा ते
ग्र॒न्थिं ग्र॑थातु स ते माऽऽ स्था॒दिन्द्र॑स्य त्वा बा॒हुभ्या॑मुद्य॑च्छे बृ॒हस्प॑तेर् मूर्द्धा ह॑राम्यु॒र्वन्तरि॑क्षमन्वि॒हि
दे॒वंग॑ममसि ॥ 3

(स॒हस्र॑वल॒शा - अ॒ष्टात्रि॑ंशच्च) (A2)

TS 1.1.3.1

शु॒न्धं॒द्धं दै॒व्याय॑ कर्म॑णे दे॒वय॑ज्यायै मा॒तरि॑श्व॒नो घ॒र्मोऽसि॑ द्यौर॑सि पृथि॒व्यासि॑ वि॒श्वधा॑या अ॒सि पर॑मे॒ण
धाम्ना॑ द॒ःह॑स्व॒ मा ह्य॑र् वसू॑नां प॒वित्र॑मसि श॒तधा॑रं वसू॑नां प॒वित्र॑मसि स॒हस्र॑धारः हु॒तः स्तो॒कोहु॑तो
द्र॒प्सोऽग्न॑ये बृ॒हते॑ नाका॒य स्वा॑हा द्यावा॑पृथि॒वीभ्याः॑ सा वि॒श्वायुः॑ सा वि॒श्वव्य॑चाः सा वि॒श्वक॑र्मा सं
पृ॒च्यद्ध॑-मृ॒ताव॑री-रू॒र्मिणी॑र्मधु॒मत्त॑मा म॒न्द्रा ध॑नस्य सा॒तये॑ सोमे॒न ( ) त्वाऽऽत॑न॒च्चीन्द्रा॑य दधि॒ विष्णो॑
ह॒व्यः र॑क्षस्व ॥ 4

(सोमे - नाष्टौ च) (A3)

TS 1.1.4.1

कर्मणे वां देवेभ्यः शकेयं वेषाय त्वा प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टा अरातयो धूरसि धूर्व धूर्वन्तं धूर्व तं योऽस्मान् धूर्वति तं धूर्वयं वयं धूर्वामस्त्वं देवानामसि सस्त्रितं पप्रितं जुष्टं तं वह्नितं देवहूतं महूतमसि हविर्धानं दृष्टं मा ह्वीर मित्रस्य त्वा चक्षुषा प्रेक्षे मा भेर्मा संविक्था मा त्वा - [ ] 5

TS 1.1.4.2

हिंसिषमुरु वाताय देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यामग्नये जुष्टं निर्वपाम्यग्नीषोमाभ्यामिदं देवानामिदमु नः सह स्फात्यै त्वा नारात्यै सुवर्गभि वि ख्येष वैश्वा नरं ज्योतिर् दृष्टं दुर्या द्यावापृथिव्यो रुर्वन्तरिक्षं मन्विह्यदित्या स्त्वोपस्थे सादयाम्यग्ने हव्यः रक्षस्व ॥ 6

(मा त्वा - षट्त्वारिंशच्च) (A4)

TS 1.1.5.1

देवो वः सवितोत् पुनात्वच्छिद्रेण पवित्रेण वसोः सूर्यस्य रश्मिभिरापो देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवोऽग्रं इमं यज्ञं नयताग्ने यज्ञपतिं धत्त युष्मानिन्द्रोऽवृणीत वृत्रतूर्ये यूयमिन्द्रमवृणीद्धं वृत्रतूर्ये प्रोक्षिताः स्थाग्नये वो जुष्टं प्रोक्षाम्यग्नीषोमाभ्याः शुन्धद्धं दैव्याय कर्मणे देवयज्याया अवधूतः रक्षोऽवधूता अरातयोऽदित्यास्त्वगसि प्रति त्वा - [ ] 7

TS 1.1.5.2

पृथिवी वैत्त्वधिषवणमसि वानस्पत्यं प्रति त्वाऽदित्यास्त्वग्वैत्त्वग्रेस्तनूरसि वाचो विसर्जनं देववीतये

त्वा गृह्णाम्यद्रि॑रसि वानस्प॑त्यः स इ॒दं दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यः सु॒शमि॑ शमि॒ष्वेष॑मा व॒दोर्ज॑मा व॒द द्यु॒मद्व॑दत
व॒यः संघा॑तं जैष्म व॒रुष॑वृद्धमसि॒ प्रति॑ त्वा व॒रुष॑वृद्धं वे॒त्तु परा॑पूतः रक्षुः परा॑पूता अ॒रा॒तयो॑ रक्ष॑सां
भा॒गो ( ) ऽसि वा॒युर्वो॑ वि वि॒नक्तु॑ दे॒वो वः॑ सवि॒ता हि॒र॒ण्यपा॑णिः प्रति॑ गृह्णातु ॥ 8

(त्वा - भाग - एकादश च) (A5)

TS 1.1.6.1

अव॑धूतः रक्षोऽव॑धूता अ॒रा॒तयो॑ऽदि॒त्यास्त्व॑गंसि॒ प्रति॑ त्वा पृथि॒वीवे॑त्तु दि॒वः स्कं॑भ॒निर॑सि॒ प्रति॑ त्वाऽदि॒-
त्यास्त्व॑गवे॒त्तु धि॒षणा॑ऽसि पर्व॑त्या प्रति॑ त्वा दि॒वः स्कं॑भ॒निर॑वे॒त्तु धि॒षणा॑ऽसि पार्व॑तेयी प्रति॑ त्वा पर्व॑तिवे॒त्तु
दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑सु॒वै-ऽश्विनो॑र् बा॒हुभ्यां॑ पू॒ष्णोह॑स्ताभ्यामधि॑ व॒पामि॑धान्यमसि॒ धिनु॑हि दे॒वान् प्रा॒-
णा॒य त्वा ( ) ऽपा॒नाय॑ त्वा व्या॒नाय॑ त्वा दी॒र्घाम॑नु प्र॒सि॒तिमा॑युषेधां दे॒वो वः॑ सवि॒ता हि॒र॒ण्यपा॑णिः
प्रति॑ गृह्णातु ॥ 9

(प्राणाय त्वा - पञ्चदश च) (A6)

TS 1.1.7.1

धृष्टि॑रसि ब्रह्म॑ य॒च्छापा॑ग्रे ऽग्नि॑मा॒मादं॑ जहि॒ निष्क्र॑व्यादः॒ सेधा॑ऽदे॒वय॑जं॒ वह॑ निर्द॑ग्धः रक्षो निर्द॑ग्धा
अ॒रा॒तयो॑ ध्रु॒वम॑सि पृथि॒वीं द॑ः॒हाऽऽ*यु॑र् द॑ः॒ह प्र॑जां द॑ः॒ह स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह ध॒र्त्रम॑स्यन्त॒-
रि॑क्षं द॑ः॒ह प्रा॒णं द॑ः॒हापा॑नं द॑ः॒ह स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह ध॒रुण॑मसि॒ दिवं॑ द॑ः॒ह चक्षु॑र्- [ ] 10

TS 1.1.7.2

द॑ः॒ह श्रो॑त्रं द॑ः॒ह स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह ध॒र्मासि॑ दि॒शो द॑ः॒ह योनिं॑ द॑ः॒ह प्र॑जां द॑ः॒ह स॒जा॒तान॑-
स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह चि॒तः स्थ॑ प्र॒जाम॑स्मै र॒यिम॑स्मै स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह भृ॒गूणा॑मङ्गि॒रसां॑
तप॑सा तप्य॒द्धं॒ यानि॑ घ॒र्मे क॒पाला॑न्युपचि॒न्वन्ति॑ वे॒धसः॑ । पू॒ष्णस्ता॑न्यपि॒ व्रत॑ इन्द्र॒वायू॑ वि मुञ्च॑तां

॥ 11

(चक्षुः - रुष्टाचत्वारिंशच्च) (A7)

TS 1.1.8.1

सं॒व॒पामि॑ समा॒पो अ॒द्भिर॑ग्मत्॒ समो॑ष॒धयो॑ रसे॒न सः॑ रेवती॒र् जग॑तीभि॒र् मधु॑मती॒र् मधु॑मतीभिः सृ-
ज्य॒द्धम॒द्भ्यः परि॑ प्रजा॒ताः स्थ॒ सम॒द्भिः पृ॑च्य॒द्धं ज॑नयत्यै त्वा सं॒यौम्य॑ग्र्यै त्वाऽग्री॒षोमा॑भ्यां म॒खस्य॑
शिरो॑ऽसि घ॒र्मोऽसि॑ वि॒श्वायु॑रु॒रु प्र॑थस्वो॒रु ते य॒ज्ञप॑तिः प्रथतां त्वचं॑ गृही॒ष्वान्तरि॑तः॒ रक्षो॑ऽन्तरि॑ता
अ॒रा॒तयो॑देवस्त्वा॑ सवि॒ता ( ) श्र॑पयतु वर॒षिष्ठे॑ अधि॒ नाके॑ऽग्निस्ते॒ तनु॑वं माऽति॑ धा॒गग्रे॑ ह॒व्यः र॑क्षस्व
सं ब्र॒ह्मणा॑ पृच्यस्वैक॒ताय॑ स्वाहा॑ द्वि॒ताय॑ स्वाहा॑ त्रि॒ताय॑ स्वाहा॑ ॥ 12

(सविता - द्वाविंशतिश्च) (A8)

TS 1.1.9.1

आ द॑दु इन्द्र॑स्य बा॒हुरा॑सि दक्षि॑णः स॒हस्र॑भृष्टिः श॒तते॑जा वा॒युरा॑सि ति॒ग्मते॑जाः पृथि॑वि देवय॒ज्ञ -
न्योष॑द्भ्यास्ते मूलं॑ मा हि॒ंसिष॑-मप॑हतोऽरुः॑ पृथि॒व्यै व्र॑जं गच्छ गो॒स्थानं॑ वर॒षतु॑ ते द्यौर्ब॑धान दे॒व
सवि॑तः पर॒मस्यां॑ परा॒वति॑ श॒तेन॑ पाशै॒र्योऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॑ष्मस्तमतो॒ मा मौ॑गप॑हतोऽरुः॑
पृथि॒व्यै दे॒वय॑जन्यै व्र॑जं -[ ] 13

TS 1.1.9.2

गच्छ गो॒स्थानं॑ वर॒षतु॑ ते द्यौर्ब॑धान दे॒व सवि॑तः पर॒मस्यां॑ परा॒वति॑ श॒तेन॑ पाशै॒र्योऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॑ष्मस्तमतो॒ मा मौ॑गप॑हतोऽरुः॑ पृथि॒व्या अ॒देव॑यजनो व्र॑जं गच्छ गो॒स्थानं॑ वर॒षतु॑ ते द्यौर्ब॑-
धान दे॒व सवि॑तः पर॒मस्यां॑ परा॒वति॑ श॒तेन॑ पाशै॒र्योऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॑ष्मस्तमतो॒ मा -[ ] 14

TS 1.1.9.3

मौ॒गरु॑स्ते दि॒वं मा स्का॒नु. वस॑वस्त्वा परि॑ गृह्णन्तु गाय॒त्रेण॑ छन्द॑सारु॒द्रास्त्वा॑ परि॑ गृह्णन्तु त्रैष्टु॑भेन॒
छन्द॑साऽऽदित्यास्त्वा॑ परि॑ गृह्णन्तु जाग॑तेन॒ छन्द॑सा दे॒वस्य॑ सवि॒तुः स॒वे कर्म॑ कृण्वन्ति वे॒धसं॑
ऋ॒तम॑स्यृ॒तस॑दन-मस्यृ॒तश्री॑रसि॒ धा अ॑सि स्व॒धा अ॑स्यु॒र्वी चा॑सि वस्वी॑ चा॒सि पु॒रा क्रू॒रस्य॑ वि॒सृपो॑
वि॒रप्ति॑न् ( ) नुदा॑दाय॒ पृथि॑र्वी जी॒रदा॑नुर्यामै॒रयन्॑ च॒न्द्रम॑सि स्व॒धाभि॑स्तां धीरा॑सो अनु॒दृश्य॑ यजन्ते
॥ 15

(दे॒वय॑ज॒न्यै व्र॑जं - तम॒तो मा - वि॑रप्ति॒न् - नेका॑दश च) (A9)

TS 1.1.10.1

प्रत्यु॑ष्टः रक्षुः प्रत्यु॑ष्टा अरा॑तयो ऽग्ने॑र्वस्तेजिष्ठे॒न तेज॑सा निष्ट॑पामि गो॒ष्ठं मा निर्मृ॑क्षं वा॒जिनं॑ त्वा
सप॑त्नसा॒हः सं मा॑र्जि॒ वाचं॑ प्रा॒णं चक्षुः॑ श्रोत्रं॑ प्र॒जां योनिं॑ मा निर्मृ॑क्षं वा॒जिनीं॑ त्वा सप॑त्नसा॒हीः
सं मा॑र्ज्याशा॒साना सौम॑न॒सं प्र॒जाः सौभा॑ग्यं त॒नूं । अ॒ग्नेरनु॑व्रता भू॒त्वा सं न॑ह्ये सु॒कृताय॑ कं ॥ सु॒-
प्र॒जस॑स्त्वा व॒यः सु॒पत्नी॑रुप- [ ] 16

TS 1.1.10.2

सेदि॑म । अ॒ग्ने सप॑त्नद॒भेन॑मद॒ब्धासो॑ अदा॒भ्यं ॥ इ॒मं वि॒ष्यामि॑ वरु॑णस्य॒ पाशं॑ यम॒बद्धी॑त सवि॒ता
सु॒केतः॑ । धा॒तुश्च॑ यो॒नौ सु॒कृत॑स्य॒ लोके॑ स्यो॒नं मे॑ सु॒ह पत्या॑ करोमि ॥ समा॑यु॒षा संप्र॑जया
सम॑ग्रे वर्च॑सा पुनः॑ । सं प॒त्नी पत्या॑ऽहं गच्छे॑ समा॒त्मा तनु॑वा॒ मम॑ ॥ म॒हीनां॑ पयो॒ऽस्योष॑धीनाः
रस॑स्तस्य॒ तेऽक्षी॑यमाणस्य॒ निर॑- [ ] 17

TS 1.1.10.3

व॑पामि म॒हीनां॑ पयो॒ऽस्योष॑धीनाः रसो॒ऽदब्धे॑न त्वा चक्षु॑षाऽवै॒क्षे सु॒प्रजा॑स्त्वाय॒ तेजो॑ऽसि तेजो॑ऽनु
प्रेह्य॑ग्निस्ते तेजो॒ मा वि नै॑द॒ग्नेर् जि॒ह्वाऽसि॑ सु॒भृदे॑वानां॒ धाम्ने॑धाम्ने दे॒वेभ्यो॑ यजु॑षेयजुषे भव शु॒क्रम॑सि

ज्योति॑रसि तेजो॑ऽसि दे॒वो वः॑ सवि॒तोत् पु॑ना॒त्वच्छि॑द्रेण प॒वित्रेण॑ वसोः॑ सूर्य॑स्य र॒श्मिभिः॑ शुक्रं ( ) त्वा॑ शुक्रायां धाम्ने॑धाम्ने दे॒वेभ्यो॑ यजु॑षेयजुषे गृह्णामि॑ ज्योति॑स्त्वा ज्योति॑ष्यर्चि॑स्त्वाऽर्चि॑षि धाम्ने॑धाम्ने दे॒वेभ्यो॑ यजु॑षेयजुषे गृह्णामि ॥ 18

(उप - नी - रश्मिभिः शुक्रः - षोडश च) (A10)

TS 1.1.11.1

कृष्णो॑ऽस्याखरे॑ष्ठोऽग्र॑ये त्वा॒ स्वाहा॑ वेदि॑रसि ब॒रुहि॑षे त्वा॒ स्वाहा॑ ब॒रुहि॑रसि सु॒गम्य॑स्त्वा स्वाहा॑ दि॒वे त्वा॑ऽन्तरि॑क्षाय त्वा पृथि॑व्यै त्वा॑ स्व॒धा पि॑तृभ्य ऊ॒र्गम॑व ब॒रुहि॑षद्भ्य ऊ॒र्जा पृ॑थि॒वीं ग॑च्छत॒ विष्णोः॑ स्तूपो॑ऽस्यूर्णो॑म्रदसं त्वा स्तृ॑णामि स्वास॑स्थं दे॒वेभ्यो॑ गन्ध॑र्वोऽसि वि॒श्वाव॑सुर् वि॒श्वस्मा॑दी॒षतो॑ यज॑मानस्य परि॒धिरि॑ड ई॒डित॑ इन्द्र॑स्य बा॒हुर॑सि -[ ] 19

TS 1.1.11.2

दक्षि॑णो यज॑मानस्य परि॒धिरि॑ड ई॒डितो॑ मि॒त्रावरु॑णौ त्वोत्त॑रुतः परि॑ धत्तां ध्रु॒वेण॑ धर्म॑णा यज॑मानस्य परि॒धिरि॑ड ई॒डितः॑ सूर्य॑स्त्वा पु॒रस्ता॑त् पातु कस्या॑श्चिद॒भि॒शस्त्या॑ वी॒तिहो॑त्रं त्वा कवे॑ द्युमन्तः॑ समि॑धीम॒ह्यग्रे॑ बृहन्त॑म॒द्धरे॑ विशो॒ यन्त्रे॑ स्थो वसू॑नाः रु॒द्राणा॑मा॒दित्या॑नाः स॒दसि॑ सीद जुहू॑रुप॒भृद् ध्रु॒वाऽसि॑ घृ॒ताची॑ नाम्ना॑ प्रि॒येण॑ नाम्ना॑ प्रि॒ये स॒दसि॑ ( ) सीदै॒ता अ॑सदन्थ सु॒कृत॑स्य लो॒के ता वि॑ष्णो पाहि पा॒हि य॒ज्ञं पा॒हि य॒ज्ञप॑तिं पा॒हि मां य॒ज्ञनियं॑ ॥ 20

(बा॒हुर॑सि - प्रि॒ये स॒दसि॑ - पञ्चदश च) (A11)

TS 1.1.12.1

भुव॑नमसि वि प्र॒थ॒स्वाग्रे॑ यष्टि॑रिदं नमः । जुह्वे॑ह्यग्नि॒स्त्वा ह॑यति दे॒वय॑ज्याया उप॑भृदेहि दे॒वस्त्वा स॑वि॒ता ह॑यति दे॒वय॑ज्याया अ॒ग्रावि॑ष्णू मा वा॒मव॑ क्रमि॒षं वि जि॑हाथां मा मा सं ता॑सं लो॒कं मे

लोककृतौ कृणुतं विष्णोः स्थानमसीत् इन्द्रो अकृणोद् वीर्याणि समारभ्योद्धो अद्धुरो दिविस्पृशमहुतो
( ) यज्ञो यज्ञपते-रिन्द्रावान्त् स्वाहा बृहद्भाः पाहि माऽग्रे दुश्चरितादा मा सुचरिते भज मखस्य
शिरोऽसि संज्योतिषा ज्योतिरङ्गां ॥ 21

(अहुत - एकविंशतिश्च) (A12)

TS 1.1.13.1

वाजस्य मा प्रसवेनोद्भाभेणोदग्रभीत् । अथा सपत्नाऽ इन्द्रो मे निग्राभेणाधराऽ अकः ॥ उद्भाभं च
निग्राभं च ब्रह्म देवा अवीवृधन् । अथा सपत्नानिन्द्राग्री मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥ वसुभ्यस्त्वा
रुद्रेभ्यस्त्वाऽऽदित्येभ्यस्त्वाऽक्तऽ रिहाणा वियन्तु वयः ॥ प्रजां योनिं मा निर्मृक्षुमा प्यायन्तामाप
ओषधयो मरुतां पृषतयः स्थ दिवं- [ ] 22

TS 1.1.13.2

गच्छ ततो नो वृष्टिमेरेय । आयुष्पा अग्रेऽस्यायुर्मे पाहि चक्षुष्पा अग्रेऽसि चक्षुर्मे पाहि ध्रुवाऽसि
यं परिधिं पर्यधत्था अग्रे देव पणिभिर् वीयमाणः । तं त एतमनु जोषं भरामि नेदेष त्वदपचेतयातै
यज्ञस्य पाथ उप समितऽ सऽस्त्रावभागाः स्थेषा बृहन्तः प्रस्तरेष्ठा बरहिषदश्च- [ ] 23

TS 1.1.13.3

देवा इमां वाचमभि विश्वे गृणन्त आसद्यास्मिन् बरहिषि मादयद्धमग्रेर् वामपन्नगृहस्य सदसि सा-
दयामि सुनायं सुनिनी सुने मा धत्तं धुरि धुर्यौ पातमग्रे ऽदब्धायो ऽशीततनो पाहि माऽद्य दिवः
पाहि प्रसित्यै पाहि दुरिष्ट्यै पाहि दुरन्न्यै पाहि दुश्चरितादविषं नः पितुं कृणु सुषदा योनिऽ स्वाहा
देवा गातुविदो गातुं वित्त्वा गातु ( ) मित मनसस्पत इमं नो देव देवेषु यज्ञऽ स्वाहा वाचि स्वाहा
वाते धाः ॥ 24

(दिवं - च - वित्त्वा गातुं - त्रयोदश च) (A13)

TS 1.1.14.1

उ॒भा वा॑मिन्द्रा॒ग्नी आ॒हुव॑द्ध्या॒ उ॒भा रा॑धंसः स॒ह मा॑दुयद्ध्यै । उ॒भा दा॑तारा॒विषा॑ रंयी॒णामु॒भा वाज॑स्य
सा॒तये॑ हुवे वां ॥ अश्र॑वः हि भूरि॒दाव॑त्तरा वां विजा॑मातुरु॒त वा॑ घा स्या॒लात् । अथा॒ सोम॑स्य
प्रय॑ती युव॒भ्यामिन्द्रा॑ग्नी स्तोमं॑ जनयामि नव्यं ॥ इन्द्रा॑ग्नी नव॒तिं पुरो॑ दा॒सप॑त्नीरधूनुतं । सा॒कमे॑केन
कर्म॑णा ॥ शुचिं॑ नु स्तोमं॑ नवजात-म॒द्येन्द्रा॑ग्नी वृत्र॒हणा जुषे॑थां । 25

TS 1.1.14.2

उ॒भा हि वा॑ सु॒हवा॒ जोह॑वीमि ता वाजः॑ स॒द्य उ॑शते धेष्ठां ॥ व॒यमु॑ त्वा पथ॒स्पते॑ रथं न वा-
ज॑सातये । धिये॑ पूषन्नयुज्महि ॥ प॒थस्प॑थः परि॑पतिं वच॒स्या का॑मेन कृतो अ॒भ्यान्ड॑र्क । सनो॑
रासच्छु॒रुध॑श्चन्द्रा॒ग्रा धिय॑धियः सीष॒धाति॑ प्र पूषा ॥ क्षे॒त्रस्य॑ पति॒ना व॒यः हि॑तेनेव जयामसि ।
गाम॑श्च पोषयित्वा स नो - [ ] 26

TS 1.1.14.3

मृ॒डाती॑दृशे ॥ क्षे॒त्रस्य॑ प॒ते म॑धुमन्तमूर्मिं धे॒नुरि॑व पयो॑ अ॒स्मासु॑ धुक्ष्व । म॒धुश्चु॑तं घृ॒तमि॑व सुपू॒त-
मृ॒तस्य॑ नः पत॑यो मृडयन्तु ॥ अ॒ग्रे नय॑ सुप॒था रा॒ये अ॒स्मान् विश्वा॑नि देव व॒युना॑नि वि॒द्वान् ।
यु॒योद्ध॑यस्मज्जु॒हुरा॑णमेनो भूरि॒ष्ठां ते नम॑उक्तिं वि॒धेम ॥ आ दे॒वाना॑मपि पन्था॑मगन्म यच्छ॒क्रवा॑म
तदनु॑ प्रवोदुं । अ॒ग्निर् वि॒द्वान् स य॑जाथ - [ ] 27

TS 1.1.14.4

सेदु॑ होता सो अ॒द्धरा॑न्थ स ऋ॒तून् क॑ल्पयाति ॥ यद्वाहि॑ष्ठं तद॒ग्नये॑ बृहद॑र्च विभावसो । महि॑षीव
त्वद्वा॒यिस्त्वद्वा॒जा उ॑दीरते ॥ अ॒ग्रे त्वं पा॑रया नव्यो अ॒स्मान् स्व॒स्तिभि॑रतिं दुर्गा॑णि विश्वा॑ । पू॒थं

पृथ्वी ब॑हुला न॑ उ॒र्वी भवा॑ त॒ोकाय॑ तन॑याय॒ शं॒योः ॥ त्वम॑ग्रे व्रत॒पा अ॑सि दे॒व आ ( ) म॒र्त्येष्वा
। त्वं॒ य॒ज्ञेष्वी॑ड्यः ॥ यद्वो॑ व॒यं प्र॑मि॒नाम॑ व्र॒तानि॑ वि॒दुषां॑ दे॒वा अ॒विदु॑ष्टरासः । अ॒ग्नि॑ष्टद् विश्व॒मा
पृ॑णाति वि॒द्वान्, येभि॑र् दे॒वाः ऋ॒तुभिः॑ क॒ल्पया॑ति ॥ 28

(जुषे॑थामा - स नो॑ - यजा॑ - दा - त्रयो॑वि॒ंशति॑श्च) (A14)

praSna korvai with starting padams of 1 to 14 anuvAkams :-

(इ॒षे त्वा॑ - य॒ज्ञस्य॑ - शु॒न्ध॑ध्वं - क॒र्मणे॑ वां - दे॒वोऽव॑धूतं - धु॒ष्टिः - सं॒व॒पा- म्या द॑दे - प्र॒त्युष्टं॑ -
कृ॒ष्णोऽसि॑ - भुव॑नमसि - वाज॑स्यो॒भा वां - चतु॑र्दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(इ॒षे - दृ॒ष्ट - भुव॑न - मृ॒ष्टावि॑ंशतिः)

first and last padam of First praSnam :-

(इ॒षे त्वा॑ - क॒ल्पया॑ति)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - (अग्निष्टोमे क्रयः)

TS 1.2.1.1

आपं॑ उ॒न्दन्तु जी॒वसे॑ दी॒र्घायु॑त्वाय॒ वर्च॑स॒ ओष॑धे॒ त्राय॑स्वैन॒ स्वधि॑ते॒ मैन॑स् हि॒सीर् दे॒वश्रू॑रे॒तानि॑ प्र
व॑पे स्व॒स्त्युत्त॑राण्यशी॒यापो॑ अ॒स्मान् मा॒तरः॑ शु॒न्धन्तु॑ घृ॒तेन॑ नो घृ॒तपु॑वः पु॒नन्तु॑ वि॒श्वम॑स्मत् प्र व॑हन्तु
रि॒प्रमु॑दा॒भ्यः शु॒चिरा॑ पू॒त ए॒मि सोम॑स्य त॒नूर॑सि त॒नुवं॑ मे पा॒हि मही॑नां प॒योऽसि॑ वर्चो॒धा अ॑सि॒ वर्चो॑
- [ ] 1

TS 1.2.1.2

मयि॑ धेहि वृ॒त्रस्य॑ क॒नीनि॑काऽसि चक्षु॒ष्पा अ॑सि चक्षु॒र्मे पा॒हि चि॒त्पति॑स्त्वा पु॒नातु॑ वा॒क्पति॑स्त्वा
पु॒नातु॑ दे॒वस्त्वा॑ सवि॒ता पु॑ना॒त्वच्छि॑द्रेण प॒वित्रे॑ण॒ वसोः॑ सूर्य॑स्य रु॒श्मिभि॑स्तस्य॒ ते प॒वित्र॑पते प॒वित्रे॑ण॒
यस्मै॑ कं पु॒ने तच्छ॑केय॒मा वो॑ दे॒वास ई॒महे॑ सत्य॑ध॒र्माणो॑ अ॒द्धरे॑ य॒द्वो दे॒वास आ॒गुरे॑ य॒ज्ञिया॑सो ह॒वाम॑ह
इन्द्रा॑ग्नी द्यावा॑पृथि॒वी आपं॑ ओष॒धी ( ) स्त्वं दी॒क्षाणा॑-मधि॑पति॒रसी॒ह मा॒ सन्तं॑ पा॒हि ॥ 2

(वर्च - ओषधी- रुष्टौ च) (A1)

TS 1.2.2.1

आकू॑त्यै प्र॒युजे॑ऽग्नये॒ स्वाहा॑ मे॒धायै॑ मन॑से॒ ऽग्नये॒ स्वाहा॑ दी॒क्षायै॑ तप॑से॒ऽग्नये॒ स्वाहा॑ सर॑स्वत्यै पू॒
ष्णे॑ऽग्नये॒ स्वाहा॑ऽऽपो॑ दे॒वीर् बृ॒हती॑र् वि॒श्वशं॑भुवो॒ द्यावा॑पृथि॒वी उ॒र्वन्तरि॑क्षं बृ॒हस्प॑ति॒र्नो ह॒विषा॑ वृ॒धातु॑
स्वाहा॑ वि॒श्वे दे॒वस्य॑ ने॒तुर्म॑र्तो वृणी॑त स॒ख्यं वि॒श्वे रा॒य इ॑षु॒द्धय॑सि द्यु॒म्नं वृ॑णी॑त पु॒ष्यसे॒ स्वाहा॑र् ख॒साम॑योः
शिल्पे॑ स्थ॒स्ते वा॒मा र॑भे ते मा॒- [ ] 3

TS 1.2.2.2

पात॑मास्य॒ य॒ज्ञस्यो॒दृच॑ इ॒मां धिय॑ः॒ शिक्ष॑माणस्य दे॒व॒ क्रतुं॑ दक्षं॒ वरुण॑ सः॒ शि॑शाधि॒ यया॑ऽति॒ विश्वा॑
दुरि॑ता तरे॒म सु॒तर्मा॑णमधि॒ नावः॑ रुहे॒मोर्ग॑स्या॒ङ्गिर॑स्यूर्ण॒म्रदा॑ ऊ॒र्ज मे॑ यच्छ॒ पा॒हि मा॒ मा मां॑ हि॒ःसी॒र
विष्णोः॑ शर्मा॑सि॒ शर्म॑ यज॑मानस्य॒ शर्म॑ मे यच्छ॒ नक्ष॑त्राणां॒ माऽती॑का॒शात् पा॒हीन्द्र॑स्य॒ योनि॑रसि -
[ ] 4

TS 1.2.2.3

मा मां॑ हि॒ःसीः॑ कृ॒ष्यै त्वां सु॒स॒स्यायै॑ सु॒पिप्प॒लाभ्य॑-स्त्वौष॑धीभ्यः॒ सूप॑स्था दे॒वो वन॑स्पतिरू॒द्धो मां॑
पा॒ह्योदृचः॑ स्वाहा॑ य॒ज्ञं मन॑सा॒ स्वाहा॑ द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॑ः॒ स्वाहो॑रो-र॒न्तरि॑क्षाथ॒ स्वाहा॑ य॒ज्ञं वा॒तादा॑ र॒भे
॥ 5

(मा - योनि॑रसि - त्रि॒ःशच्च॑) (A2)

TS 1.2.3.1

दैवीं॑ धियं॑ मनामहे सुमृ॒डीका॑-म॒भिष्ट॑ये वचो॑धां॒ य॒ज्ञाह॑सः॒ सुपा॒रा नो॑ अस॒द् वशे॑ । ये दे॒वा मनो॑जाता
मनो॑युजः॒ सुद॑क्षा॒ दक्ष॑पिता॒रस्ते नः॑ पान्तु॒ ते नो॑ऽवन्तु॒ तेभ्यो॑ नम॒स्तेभ्यः॑ स्वाहा॑ऽग्ने त्वं॒ सु जा॑गृहि
व्य॒ः सु म॑न्दिषीमहि गोपा॒य नः॑ स्व॒स्तये॑ प्र॒बुधे॑ नः॒ पुन॑र्ददः । त्वम॑ग्ने व्र॒तपा॑ अ॒सि दे॒व आ
मर्त्ये॑ष्वा । त्वं - [ ] 6

TS 1.2.3.2

य॒ज्ञेष्वी॒ड्यः॑ ॥ विश्वे॑ दे॒वा अ॒भि मामा॑ऽव॒वृत्र॑न् पू॒षा स॒न्या सोमो॑ राध॑सा दे॒वः सं॒विता॑ वसो॒र्वसु॑दावा
रास्वे॒यथ॑ सो॒मा ऽऽ*भू॒यो भ॒र् मा पृ॒णन् पू॒र्या वि रा॑धि॒ माऽह॑मायु॑षा च॒न्द्रम॑सि॒ मम॑ भो॒गाय॑ भव
व॒स्त्रम॑सि॒ मम॑ भो॒गाय॑ भवो॒स्त्राऽसि॑ मम॑ भो॒गाय॑ भव॒ हयो॑ऽसि॒ मम॑ भो॒गाय॑ भव - [ ] 7

TS 1.2.3.3

छागोऽसि मम् भोगाय भव मेषोऽसि मम् भोगाय भव वायवै त्वा वरुणाय त्वा निर्ऋत्यै त्वा रुद्राय त्वा देवीरापो अपां नपाद्य ऊर्मिर् हविष्यं इन्द्रियावान् मदिन्तमस्तं वो माऽवं क्रमिषमच्छिन्नं तन्तुं पृथिव्या अनु गेषं भद्रादभि श्रेयः प्रेहि बृहस्पतिः पुरता ते अस्त्वथेमव स्य ( ) वर आ पृथिव्या आरे शत्रून् कृणुहि सर्ववीर एदमगन्म देवयजनं पृथिव्या विश्वे देवा यदजुषन्त पूर्व ऋक्सामाभ्यां यजुषा सन्तरन्तो रायस्पोषेण समिषा मदेम ॥ 8

(आ त्वह्योऽसि मम् भोगाय भव-स्य-पञ्चविंशतिश्च) (A3)

TS 1.2.4.1

इयं ते शुक्र तनूरिदं वर्चस्तया सं भव भ्राजं गच्छ जूरसि धृता मनसा जुष्टा विष्णवे तस्यांस्ते सत्य-संवसः प्रसवे वाचो यन्त्रमंशीय स्वाहा शुक्रमस्यमृतमसि वैश्वदेवः हविः सूर्यस्य चक्षुरा -ऽरुहमग्ने रक्षणः कनीनिकां यदेतशेभिरीयसे भ्राजमानो विप्रश्चिता चिदंसि मनाऽसि धीरंसि दक्षिणा-[ ] 9

TS 1.2.4.2

ऽसि यज्ञियाऽसि क्षत्रियाऽस्यदिति-रस्युभयतश्शीर्ष्णी सा नः सुप्राची सुप्रतीची सं भव मित्रस्त्वां पदि बद्धातु पूषाऽद्धनः पात्विन्द्राया-द्वयक्षायां त्वा माता मन्यतामनु पिताऽनु भ्राता सगर्भ्योऽनु सखा सयूथ्यः सा देवि देवमच्छेहीन्द्राय सोमं रुद्रस्त्वा ऽऽ*वर्तयतु मित्रस्य पथा स्वस्ति सोम-सखा ( ) पुनरेहि सह रय्या ॥ 10

(दक्षिणा-सोमसखा-पञ्च च) (A4)

TS 1.2.5.1

वस्व्यंसि रुद्राऽस्यदिति-रस्यादित्याऽसि शुक्राऽसि चन्द्राऽसि बृहस्पतिस्त्वा सुप्ते रणवतु रुद्रो व-सुभिरा चिकेतु पृथिव्यास्त्वा मूर्द्धन्ना जिघर्मि देवयजन इडायाः पदे घृतवति स्वाहा परिलिखितः

रक्षः परिलिखिता अरांतय इदमहः रक्षसो ग्रीवा अपि कृन्तामि योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म
इदमस्य ग्रीवा - [ ] 11

TS 1.2.5.2

अपि कृन्ताम्यस्मे रायस्त्वे रायस्तोते रायः सं देवि देव्योर्वश्यां पश्यस्व त्वष्टीमती ते सपेय सुरेता
रेतो दधाना वीरं विदेय तवं सन्दशि माऽहः रायस्पोषेण वि योषं ॥ 12

(अस्य ग्रीवा-एकान्न त्रिशच्च) (A5)

TS 1.2.6.1

अशुना ते अशुः पृच्यतां परुषा परुर गन्धस्ते काममवतु मदाय रसो अच्युतो ऽमात्योऽसि शु-
क्रस्ते ग्रहोऽभि त्यं देवः संवितारमूण्योः कविक्रतुमर्चामि सत्यसंवसः रत्नधामभि प्रियम मतिमूर्द्धा
यस्यामतिर्भा अदिद्युतथ सवीमनि हिरण्यपाणिरमिमीत सुक्रतुः कृपा सुवः । प्रजाभ्यस्त्वा प्राणाय
त्वा व्यानाय त्वा प्रजास्त्वमनु ( ) प्राणिहि प्रजास्त्वामनु प्राणन्तु ॥ 13

(अनु-सप्त च) (A6)

TS 1.2.7.1

सोमं ते क्रीणाम्यूर्जस्वन्तं पयस्वन्तं वीर्यावन्तमभि-मातिषाहः शुक्रं ते शुक्रेण क्रीणामि चन्द्रं
चन्द्रेणामृतममृतेन सम्यत्ते गोरस्मे चन्द्राणि तपसस्तनूरसि प्रजापतेर वर्णस्तस्यास्ते सहस्रपोषं पु-
ष्यन्त्याश्चरमेणं पशुना क्रीणाम्यस्मे ते बन्धुर्मयि ते रायः श्रयन्तामस्मे ज्योतिः सोमविक्रयिणि
तमो मित्रो न एहि सुमित्रधा इन्द्रस्योरु ( ) मा विश दक्षिण-मुशन्नुशन्तः स्योनः स्योनः स्वान
भ्राजाङ्घारे बभारे हस्त सुहस्त कृशानवेते वः सोम क्रयणास्तान् रक्षद्धं मा वो दभन् ॥ 14

(उरुं-द्वाविंशतिश्च) (A7)

TS 1.2.8.1

उदायुषा स्वायुषोदोषधीनाः रसेनोत् पर्जन्यस्य शुष्मेणोदस्थामृताः अनु । उर्वन्तरिक्षमन्वि-
ह्यदित्याः सदोऽस्यदित्याः सद आ सीदास्तंभ्राद्-द्यामृषभो अन्तरिक्षममिमीत वरिमाणं पृथिव्या
आऽसीदुद् विश्वा भुवनानि सम्राड् विश्वेत्तानि वरुणस्य व्रतानि वनेषु व्यन्तरिक्षं ततान् वाजमवर्धसु
पयो अग्नियासु हृथ्सु- [ ] 15

TS 1.2.8.2

ऋतुं वरुणो विक्ष्वंश्चिं दिवि सूर्यमदधाथ सोममद्रावुदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे
विश्वाय सूर्यं ॥ उस्त्रावेतं धूरषाहावनश्च अवीरहणौ ब्रह्मचोदनौ वरुणस्य स्कंभनमसि वरुणस्य
स्कंभसर्जनमसि प्रत्यस्तो वरुणस्य पाशः ॥ 16

(हृथ्सु-पञ्चत्रिंशच्च) (A8)

TS 1.2.9.1

प्र च्यवस्व भुवस्पते विश्वान्यभि धामानि मा त्वां परिपरी विदुन्मा त्वां परिपन्थिनो विदुन्मा त्वा वृका
अघायवो मा गन्धर्वो विश्वावसुरा दधच्छ्येनो भूत्वा परां पत्न्यं यजमानस्य नो गृहे देवैः सःस्कृतं
यजमानस्य स्वस्त्ययन्यस्यपि पन्थामगस्महि स्वस्तिगा-मनेहसं येन विश्वाः परि द्विषो वृणक्ति वि-
न्दते वसु नमो मित्रस्य ( ) वरुणस्य चक्षसे महो देवाय तदृतः संपर्यत दूरेदृशे देवजाताय केतवे
दिवस्पुत्राय सूर्याय शःसत वरुणस्य स्कंभनमसि वरुणस्य स्कंभसर्जन-मस्युन्मुक्तो वरुणस्य पाशः
॥ 17

(मित्रस्य-त्रयोविंशतिश्च) (A9)

TS 1.2.10.1

अग्ने-रातिथ्यमंसि विष्णवे त्वा सोमस्याऽऽतिथ्यमंसि विष्णवे त्वा-ऽतिथेरातिथ्यमंसि विष्णवे त्वाऽग्र-
ये त्वा रायस्पोषदावृन्ने विष्णवे त्वा श्येनाय त्वा सोमभृते विष्णवे त्वा या ते धामानि हविषा
यजन्ति ता ते विश्वा परिभूरस्तु यज्ञं गयस्फानः प्रतरणः सुवीरोऽवीरहा प्रचरा सोम दुर्यानदित्याः
सदोऽस्यदित्याः सद आ-[ ] 18

TS 1.2.10.2

सीदु वरुणोऽसि धृतव्रतो वारुणमंसि शूयोर् देवानां सुख्यान्मा देवानां-मुपसं-श्चिथ्स्मह्यापतये त्वा
गृह्णामि परिपतये त्वा गृह्णामि तनूनप्त्रे त्वा गृह्णामि शाकुराय त्वा गृह्णामि शक्मन्नोजिष्ठाय त्वा
गृह्णाम्य-नाधृष्टमस्य-नाधृष्ट्यं देवानामोजो-ऽभिषस्तिपा अनभिषस्तेऽन्यमनु मे दीक्षां दीक्षापतिर् म-
न्यतामनु तपस्तपस्पतिरञ्जसा सत्यमुप गेष सुविते मा ( ) धाः ॥ 19

(आ-मै-कं च) (A10)

TS 1.2.11.1

अशुरशुस्ते देव सोमाऽऽप्यायता-मिन्द्रायैकधनुविदु आ तुभ्यमिन्द्रः प्यायतामा त्वमिन्द्राय प्या-
यस्वाऽऽप्याययु सखीन्थु सन्या मेधया स्वस्ति ते देव सोम सुत्यामंशीयेष्टा रायः प्रेषे भगायुर्तमृ-
तवादिभ्यो नमो दिवे नमः पृथिव्या अग्ने व्रतपते त्वं व्रतानां व्रतपतिरसि या मम तनूरेषा सा त्वयि
-[ ] 20

TS 1.2.11.2

या तव तनूरियः सा मयि सह नौ व्रतपते व्रतिनौ व्रतानि या ते अग्ने रुद्रिया तनूस्तया नः पाहि
तस्यांस्ते स्वाहा या ते अग्नेऽयाश्या रजाश्या हंराश्या तनूर्वरुषिष्ठा गह्वरेष्ठोऽग्रं वचो अपावधीं

त्वेषं॑ वचो॒ अपा॑वधीः॒ स्वाहा॑ ॥ 21

(त्वयि॑-चत्वारि॑शच्च) (A11)

TS 1.2.12.1

वि॒त्ताय॑नी मेऽसि॒ ति॒क्ताय॑नी मेऽस्य॒व॑तान्मा॒ नाथि॑तम॒व॑तान्मा॒ व्यथि॑तं वि॒देर॑ग्नि॒र्नभो॑ नामाग्ने॒ अङ्गि॑रो॒ योऽस्यां॑ पृथि॒व्याम॑स्यायुषा॒ नाम्नेहि॑ यत्तेऽना॑धृष्टं॒ नाम॑ य॒ज्ञियं॑ तेन॒ त्वाऽऽ*द॒धेऽग्ने॑ अङ्गि॑रो॒ यो द्विती॑-
य॒स्यां तृती॑यस्यां पृथि॒व्या-म॑स्यायुषा॒ नाम्नेहि॑ यत्तेऽना॑धृष्टं॒ नाम॑-[ ] 22

TS 1.2.12.2

य॒ज्ञियं॑ तेन॒ त्वाऽऽ*द॒धे सि॒हीर॑सि॒ महि॑षीर॒स्युरु॑ प्र॒थस्वो॑रु॒ ते य॒ज्ञप॑तिः प्रथतां ध्रु॒वाऽसि॑ दे॒वेभ्यः॑
शु॒न्धस्व॑ दे॒वेभ्यः॑ शु॒भस्वेन्द्र॑घोषस्त्वा॒ वसु॑भिः पुरस्ता॑त् पातु॒ मनो॑जवास्त्वा पि॒तृभि॑र् दक्षि॒णतः॑ पातु॒
प्रचे॑तास्त्वा रु॒द्रैः प॒श्चात् पातु॑ वि॒श्वकर्मा॑ त्वाऽऽदि॒त्यैरु॑त्तर॒तः पातु॑ सि॒हीर॑सि सप॒त्नसा॒ही स्वाहा॑
सि॒हीर॑सि सुप्रजा॒वनिः॑ स्वाहा॑ सि॒ही- [ ] 23

TS 1.2.12.3

र॑सि रा॒यस्पोष॑वनिः॒ स्वाहा॑ सि॒हीर॑स्यादि॒त्यव॑निः॒ स्वाहा॑ सि॒हीर॑स्या व॑ह दे॒वान्दे॒वय॑ते यज॑मानाय॒
स्वाहा॑ भू॒तेभ्य॑स्त्वा वि॒श्वायु॑रसि पृथि॒वीं द॒ह ध्रु॒वक्षि॑द॒स्यन्तरि॑क्षं द॒ह हा॒च्युत॑क्षिद॒सि दि॒वं द॒ह हा॒ग्नेर्
भस्मो॑स्य॒ग्नेः पुरी॑षमसि ॥ 24

(नाम॑-सुप्रजा॒वनिः॑ स्वाहा॑ सि॒हं००७आ ; :-पञ्च॑त्रि॒शच्च) (A12)

TS 1.2.13.1

यु॒ञ्जते॒ मनं॑ उ॒त यु॒ञ्जते॒ धियो॑ वि॒प्रा वि॒प्रस्य॑ बृ॒हतो॑ वि॒पुश्चितः॑ । वि हो॒त्रा द॒धे व॒युना॒विदे॑क॒ इन्म॒ही

देवस्य॑ सवितुः परि॑ष्टुतिः ॥ सु॒वाग्दे॑व॒ दुर्या॑ः आ व॑द दे॒वश्रु॑तौ दे॒वेष्वा घो॑षेथा॒मा नो॑ वी॒रो जा॑यतां
कर्म॑ण्यो यः सर्वे॑ऽनु जीवा॑म॒ यो ब॑हूनामसद्वृ॒शी ॥ इ॒दं वि॑ष्णु॒र् विच॑क्रमे त्रेधा नि द॑धे प॒दं ॥
समू॑ढमस्य - [ ] 25

TS 1.2.13.2

पा॒शु॒र इरा॑वती धेनु॒मती॑ हि भूतः॑ सू॒यव॑सिनी॒ मन॑वे यश॒स्यै । व्य॑स्क॒भ्राद्-रोद॑सी वि॒ष्णुरे॑ते दा॒धारं
पृथि॑वीम॒भितो॑ म॒यूखैः॑ ॥ प्राची॑ प्रेतम॒द्धरं॑ क॒ल्पय॑न्ती ऊ॒र्द्धं य॒ज्ञं न॑यतं मा जी॒ह्वर॑तम॒त्रं रमे॑था॒ व-
र्ष्मन्॑ पृथि॒व्या दि॒वो वा॑ वि॒ष्णवु॑त वा॒ पृथि॒व्या म॒हो वा॑ वि॒ष्णवु॑त वाऽन्त॑रि॒क्षाद्ध॑स्तौ पृ॒णस्व॑ बहु॒भिर्
वस॑व्यैरा प्र यच्छ - [ ] 26

TS 1.2.13.3

दक्षि॑णा॒दोत॑ स॒व्यात् । वि॒ष्णोर्नु॑कं॒ वी॒र्या॑णि॒ प्र वोचं॑ यः पा॒र्त्थि॒वानि॑ वि॒ममे॑ रजा॒ंसि॒ यो अ॑स्क॒भा-
य॒दुत्तर॑ः स॒धस्थं॑ वि॒चक्र॑माण॒ स्त्रेधो॑रु॒गायो॑ वि॒ष्णो र॒राट॑मसि॒ विष्णोः॑ पृ॒ष्ठम॑सि॒ विष्णोः॑ श॒जप॑त्रे॒ स्थो
वि॒ष्णोः॑ स्यूर॑सि॒ विष्णो॑र् ध्रु॒वम॑सि॒ वैष्ण॑वम॑सि॒ विष्ण॑वे त्वा ॥ 27

(अस्य॒-यच्छै॒का॒न्न च॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A13)

TS 1.2.14.1

कृ॒णु॑ष्व पा॒जः प्र॑सि॒त्तिं पृ॒थ्वीं या॒हि रा॒जे॒वाम॑वाः॒ इमे॑न । तृ॒ष्वीम॑नु॒ प्रसि॑त्तिं-द्रू॒णानो॑-ऽस्ता॑ऽसि॒ वि-
द्ध॑य॒ रक्ष॑स॒ स्तपि॑ष्ठैः ॥ तव॑ भ्र॒मास॑ आशु॒या प॑न्त॒त्यनु॑ स्पृश-धृ॒षता॑ शोशु॒चानः॑ । तपू॑ष्य॒ग्रे जु॒ह्वा
प॒त॒ज्ज्ञान॑स॒न्दितो॑ वि॒सृज॑ वि॒ष्वगु॑ल्काः ॥ प्र॒ति॒स्पशो॑ वि॒सृज॑-तू॒र्णित॑मो॒ भवा॑ पा॒युर्विशो॑ अ॒स्या अ॑द॒ब्धः
। यो नो॑ दू॒रे अ॒घश॑सो - [ ] 28

TS 1.2.14.2

यो अन्त्यग्रे माकिष्टे व्यथिरा दधरूषीत् ॥ उदंग्रे तिष्ठ प्रत्या *ऽऽतनुष्व न्यमित्रां ओषतात्
तिग्महेते । यो नो अरातिः समिधान चक्रे नीचा तं धक्ष्यत्सं न शुष्कं ॥ ऊर्द्धो भव प्रतविद्ध्या-
ऽद्धयस्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्यग्रे । अवस्थिरा तनुहि यातुजूनां जामिमजामिं प्रमृणीहि शत्रून् ॥ स
ते - [ ] 29

TS 1.2.14.3

जानाति सुमतिं यविष्ठय ईवते ब्रह्मणे गातुमैरत् । विश्वान्यस्मै सुदिनानि रायो द्युमन्यर्यो विदुरो
अभि द्यौत् ॥ सेदंग्रे अस्तु सुभगः सुदानु-र्यस्त्वा नित्येन हविषाय उक्थैः । पिप्रीषति स्व आयुषि
दुरोणे विश्वेदस्मै सुदिना साऽसदिष्टिः ॥ अर्चामि ते सुमतिं घोष्यर्वाख-सन्ते वा वा तां जरता -
[ ] 30

TS 1.2.14.4

मियंगीः । स्वश्वांस्त्वा सुरथां मर्जयेमास्मे क्षत्राणि धारयेरनु द्यून् ॥ इह त्वा भूर्या चरे दुपुत्मन्
दोषावस्तर दीदिवाऽसमनु द्यून् । क्रीडन्तस्त्वा सुमनसः सपेमाभि द्युम्ना तस्थिवाऽसो जनानां ॥
यस्त्वा-स्वश्वः सुहिरण्यो अग्र उपयाति वसुमता रथेन । तस्य त्राता-भवसि तस्य सखा यस्त
आतिथ्यमानुषग् जुजोषत् ॥ महो रुजामि - [ ] 31

TS 1.2.14.5

बन्धुता वचोभिस्तन्मा पितुर्गोतमादन्वियाय । त्वन्नो अस्य वचस-श्चिकिद्धि होतर्यविष्ठ सुक्रतो
दमूनाः ॥ अस्वप्नज स्तुरणयः सुशेवा अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः । ते पायवः सद्भियञ्चो निष-
द्याऽग्रे तवनः पान्त्वमूर ॥ ये पायवो मामतेयं ते अग्रे पश्यन्तो अन्धं दुरितादरक्षन् । ररक्षतान्थ
सुकृतो विश्ववेदा दिप्सन्त इद्रिपवो ना ह - [ ] 32

TS 1.2.14.6

देभुः ॥ त्वया वयः सध्न्य-स्त्वोता-स्तव प्रणीत्यश्याम् वाजान् । उभा शःसां सूदय सत्यताते-
ऽनुष्टुया कृणुह्यहयाण ॥ अया ते अग्ने समिधां विधेम प्रतिस्तोमः शस्यमानं गृभाय । दहाशसो
रक्षसः पाह्यस्मान् द्रुहो निदो मित्रमहो अवद्यात् ॥ रक्षोहणं वाजिनमाजिघर्षि मित्रं प्रथिष्ठ-मुपयामि
शर्म । शिशानो अग्निः क्रतुभिः समिद्धःसनो दिवा - [ ] 33

TS 1.2.14.7

सरिषः पातुनक्तं ॥ विज्योतिषा बृहता भौत्यग्नि-राविर् विश्वानि कृणुते महित्वा । प्रादेवीर् मायाः
संहते-दुरेवाः शिशीते शृङ्गे रक्षसे विनिक्षे ॥ उत स्वानासो दिविषन्त्वग्ने स्तिग्मायुधा रक्षसे हन्त्वा
उ । मदे चिदस्य प्ररुजन्ति भामा न वरन्ते परिबाधो अदेवीः ॥ 34

(अघशःसः-स ते-जरता-रुजामि-ह -दिवै - कंचत्वारिःशच्च) (A14)

praSna korvai with starting padams of 1 to 14 anuvAkams :-

(आप उन्दन्त्वा-कूत्यै-दैवी-मियन्ते-वस्व्यस्य-शुनाते-सोमन्त-उदायुषा प्र च्यवस्वा- ग्रेरातिथ्य -
मशुरः शुर-वित्तायनी मेऽसि -युञ्जते-कृणुष्व पाज-श्चतुर्दश ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(आपो-वस्व्यसि या तवे-यङ्गी-श्चतुस्त्रिःशत् ।)

first and last padam of second praSnam :-

(आप उन्दन्-त्वदेवीः ।)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः -(अग्निष्टोमे पशुः)

TS 1.3.1.1

देवस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वेऽश्विनो॑र् बा॒हुभ्यां॑ पू॒ष्णो हस्ता॑भ्या॒मा द॒देऽभिर॑सि॒ नारि॑रसि॒ परि॑लिखितः॒
रक्षः॑ परि॑लिखिता॒ अरा॑तय इ॒दम॒हः रक्ष॑सो ग्री॒वा अपि॑ कृन्तामि योऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्विष्म॑
इ॒दम॑स्य ग्री॒वा अपि॑ कृन्तामि दि॒वे त्वा॒न्तरि॑क्षाय त्वा पृथि॒व्यै त्वा शु॒न्धतां॑ लो॒कः पि॑तृषद॑नो
यवो॑ऽसि य॒वया॒स्मद् द्वेषो॑ - [ ] 1

TS 1.3.1.2

य॒वया॑रा॒तीः पि॑तृणाः॒ सदन॑म॒स्युदिव॑ः स्तभा॒नाऽन्तरि॑क्षं पृ॒ण पृथि॑वीं द॒ःह द्यु॑ता॒नस्त्वां मा॒रुतो॑ मि॒नोतु॑
मि॒त्रावरु॑णयोर् ध्रु॒वेण॑ धर्म॒णा ब्रह्म॑वनिं॒ त्वा क्षत्र॑वनिः॒ सुप्र॑जा॒वनिः॒ राय॑स्पोष॒वनिं॒ पर्य॑हामि ब्रह्मं द॒ःह
क्षत्रं॑ द॒ःह प्र॒जां द॒ःह रा॒यस्पोषं॑ द॒ःह घृ॒तेन॑ द्यावापृथि॒वी आ पृ॑णेशा॒मिन्द्र॑स्य॒ सदो॑ऽसि वि॒श्वज॑नस्य॒
छा॒या परि॑ त्वा गिर्व॒णो गिर॑ इ॒मा ( ) भ॑वन्तु वि॒श्वतो॑ वृ॒द्धायु॑मनु वृ॒द्धयो॑ जुष्टा॑ भवन्तु जुष्ट॒य इन्द्र॑स्य॒
स्यूर॑सीन्द्र॒स्य ध्रु॒वम॑स्यैन्द्रम॒सीन्द्रा॑य त्वा ॥ 2

(द्वेष - इ॒मा - अ॒ष्टाद॑श च) (A1)

TS 1.3.2.1

र॒क्षो॒हणो॑ वल॒ग॒हनो॑ वैष्ण॒वान् ख॑नामी॒दम॒हं तं व॑ल्गमु॒द्वपामि॑ यं नः॑ समा॒नो यम॑स॒मानो॑ निच॒खाने॑-
दमे॒नम॑ध॒रं करो॑मि यो नः॑ समा॒नो योऽस॑मानोऽरा॒तीय॑ति॒ गाय॑त्रेण॒ छन्द्वा॑साऽव॒बाढो॑ वल॒गः किम॑त्र
भ॒द्रं तन्नो॑ सु॒ह वि॑राड॒सि स॑पत्न॒हा सु॑म्राड॒सि भ्रा॑तृव्य॒हा स्व॑राड॒स्यभि॑माति॒हा वि॑श्व॒राड॒सि वि॑श्व॒सां
ना॒ष्ट्राणां॑ ह॒न्ता - [ ] 3

TS 1.3.2.2

रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनः॒ प्रोक्षा॑मि वैष्ण॑वान् रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनोऽव॑ नयामि वैष्ण॑वान् यवो॑ऽसि य॒वया॑स्मद्
 द्वेषो॑ य॒वया॑रांती रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनोऽव॑ स्तृणामि वैष्ण॑वान् रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनोऽभि जु॑होमि वैष्ण॑वान्
 रक्षो॑हणो॑ वलग॑हना॒वुप॑ दधामि वैष्ण॑वी रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनौ पर्यू॑हामि वैष्ण॑वी रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनौ
 परि॑ स्तृणामि वैष्ण॑वी रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनौ वैष्ण॑वी बृह॑न्नसि बृह॑द्वावा बृह॑तीमिन्द्रा॑य ( ) वाचं॑ वद
 ॥ 4

(ह॒न्ते-न्द्रा॑य॒ द्वे च॑) (A2)

TS 1.3.3.1

विभू॑रसि प्र॒वाह॑णो॒ वह्नि॑रसि ह॒व्यवा॑ह॒नः श्वा॒त्रोऽसि॑ प्रचे॑तास्तुथो॑ऽसि वि॒श्ववे॑दा उ॒शिग॑सि क॒विरङ्घ्रा॑-
 रिरसि॑ बंभा॑रिरव॒स्युर॑सि दु॒वंस्वाञ्छु॑न्ध्यूर॑सि मा॒र्जा॒लीयः॑ स॒म्राड॑सि कृ॒शानुः॑ परि॒षद्यो॑ऽसि प॒वंमानः॑
 प्र॒तक्रा॑ऽसि नभ॑स्वान॒संमृ॑ष्टोऽसि ह॒व्यसू॑दं ऋ॒तधा॑माऽसि सु॒वज्यो॑तिर॒ ब्रह्म॑ज्योतिरसि॒ सुव॑र्द्धा॒माऽजो॑
 ऽस्येक॑पा॒दहि॑रसि बु॒द्धियो॑ रौ॒द्रेणा॑नीकेन ( ) पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि मा॒ मा मा॑ हि॒ःसीः॑ ॥ 5

(अ॒नीके॑ना॒ष्टौ च॑) (A3)

TS 1.3.4.1

त्व॑ः सोम॑ तनू॒कृद्भ्यो॑ द्वेषो॑भ्योऽन्य॒कृते॑भ्य उ॒रु य॒न्ताऽसि॑ वरू॑थः॒ स्वाहा॑ जुषा॒णो अ॒मुरा॑ज्यस्य वेतु॑
 स्वाहा॑ऽयन्नो॑ अ॒ग्निर्व॑रिवः कृ॒णोत्व॑यं मृ॒धः पु॒र ए॑तु प्रभि॒न्दन् । अ॒यः श॒त्रूञ्ज॑यतु॒ जरू॑ह॒षाणो॑ऽयं वाजं॑
 जय॑तु वाजं॑सातौ । उ॒रु वि॑ष्णो॒ वि क्र॑मस्वो॒रु क्षया॑य नः कृ॒धि । घृ॒तं घृ॑तयोने पिब॒ प्रप्र॑ य॒ज्ञप॑तिं
 तिर । सोमो॑ जिगाति गातु॒विद् - [ ] 6

TS 1.3.4.2

दे॒वाना॑मेति निष्कृ॒तमृ॑तस्य॒ योनि॑मा॒सद॑मदि॒त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒द आ॑ सी॒दैष वो॑ दे॒व स॑वितुः

सोम॑स्तः र॑क्षद्धं॑ मा वो॑ द॒भदे॑तत्त्वः सोम॑ दे॒वो दे॒वानु॑पा॒गा इ॒दम॑हं म॒नुष्यो॑ म॒नुष्या॑न्थ॒ सह॑ प्र॒जया॑
स॒ह रा॒यस्पोषे॑ण॒ नमो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्व॒धा पि॒तृभ्य॑ इ॒दम॑हं निर्व॑रुणस्य॒ पाशा॑थ॒ सुव॑र॒भि - [ ] 7

TS 1.3.4.3

वि र॒व्येष॑ वै॒श्वान॑रं ज्योति॑रग्रे॒ व्रत॑पते॒ त्वं व्र॑तानां॒ व्रत॑पतिरसि॒ या म॑मं त॒नूस्त्वय्य॑भू॒दियः॑ सा मयि॒
या त॑व त॒नूर॑ मय्यभू॒देषा॑ सा त्वयि॑ यथाय॒थं नौ॑ व्रत॑पते व्रति॒नोर॑ व्र॒तानि॑ ॥ 8

(गा॒तुवि॒दु-भ्ये-क॑त्रिः॒शच्च॑) (A4)

TS 1.3.5.1

अत्य॑न्या॒नगां॑ ना॒न्यानु॑पा॒गाम॑र्वा॒त्त्वा प॑रैरवि॒दं प॑रोऽव॑रै॒स्तं त्वा॑ जुषे॒ वैष्ण॑वं दे॒वय॑ज्यायै॒ देव॑स्त्वा॒ स-
वि॒ता म॒द्धाऽन॑त्त्वोष॑धे॒ त्राय॑स्वैनः॒ स्वधि॑ते॒ मैनः॑ हि॒सीर् दि॒वम॑ग्रेण॒ मा ले॑खी॒न्तरि॑क्षं॒ मद्भ्ये॑न॒ मा
हि॒सीः पृ॒थिव्या॑ सं भ॑व॒ वन॑स्पते॒ शत॑व॒ल॒शो वि॑ रो॒ह स॒हस्र॑व॒ल॒शा वि॑ व॒यः रु॑हेम॒ यं ( ) त्वाऽयः॑
स्वधि॑ति॒स्तेति॑जानः॒ प्रणि॑नाय॒ मह॑ते॒ सौभ॑गा॒याच्छि॑न्नो॒ रायः॑ सु॒वीरः॑ ॥ 9

(यं-द॑श॒ च॑) (A5)

TS 1.3.6.1

पृ॒थिव्यै॑ त्वा॒न्तरि॑क्षाय॒ त्वा दि॒वे त्वा॑ शु॒न्धतां॑ लो॒कः पि॑तृष॒द॒नो य॒वोऽसि॑ य॒वया॑स्मद् द्वे॒षो य॒वया॑रा॒तीः
पि॑तृणाः॒ स॒द॒नम॑सि॒ स्वावे॑शौ-ऽस्य॒ग्रेगा॑ ने॒तृणां॑ व॒नस्प॑तिरधि॒ त्वा स्था॑स्यति॒ तस्य॑ वि॒त्ताद् दे॒वस्त्वा॑
स॒वि॒ता म॒द्धाऽन॑क्तु॒ सुपि॑प्प॒लाभ्य॑-स्त्वौष॑धीभ्य॒ उ॒दिवः॑ स्त॒भाना॑ऽन्तरि॑क्षं॒ पृण॑ पृ॒थिवी॑मु॒परे॑ण॒ दृ॒ह ते॑
ते॒ धामा॑न्यु॒श्मसी॑ - [ ] 10

TS 1.3.6.2

ग॒म॒द्वये॑ गा॒वो॒ यत्र॑ भू॒रि॑शृ॒ङ्गा अ॒यासः॑ । अत्रा॒ह॒ तदु॑रु॒गाय॑स्य॒ विष्णोः॑ प॒रमं॑ प॒दम॑व॒ भाति॑ भू॒रेः॑
 ॥ विष्णोः॑ क॒र्माणि॑ पश्य॒त॒ यतो॑ व्र॒तानि॑ प॒स्प॒शे । इन्द्र॑स्य॒ युज्यः॑ स॒खा ॥ तद्-विष्णोः॑ प॒रमं॑
 प॒दः सदा॑ पश्य॒न्ति सूर॑यः । दि॒वीव॑ चक्षु॒रात॑तं ॥ ब्र॒ह्म॒वनि॑ त्वा क्ष॒त्र॒वनि॑ सु॒प्रजा॒वनि॑ रा॒-
 य॒स्पोष॑वनिं॒ पर्य॑हामि॒ ब्रह्म॑ द॒ह॒ क्ष॒त्रं द॒ह॒ प्र॒जां द॒ह॒ रा॒य॒स्पोष॑ ( ) द॒ह॒ परि॑वीर॒सि परि॑ त्वा
 दै॒वीर्वि॑शो॒ व्यय॑न्तां॒ परी॑मः॒ रा॒य॒स्पोषो॑ यज॑मानं॒ मनु॑ष्या॒ अन्तरि॑क्षस्य॒ त्वा सा॒ना॒वव॑ गूहामि ॥ 11

(उ॒श्म॒सी-पोष॑मे-का॒न्नवि॑श्र॒तिश्च॑) (A6)

TS 1.3.7.1

इ॒षे त्वो॑प॒वीर॑स्युपो॒ देवान्॑ दै॒वीर् वि॒शः प्रा॒गुर् व॒ह्नीरु॑शिजो॒ बृह॑स्पते॒ धार॑या॒ वसू॑नि ह॒व्या ते॑ स्व॒दन्तां॑
 दे॒वं त्वष्ट॑र्वसुं॒ रण॑व॒ रेव॑ती॒ रम॑द्ध॒म॒ग्नेर् ज॒नित्र॑म॒सि वृ॑षणौ॒ स्थ उ॒र्वश्य॑स्या॒युर॑सि॒ पुरू॑रवा॒ घृते॑ना॒क्ते
 वृ॑षणं॒ दधा॑थां॒ गाय॑त्रं॒ छन्दो॑ऽनु॒ प्र जा॑यस्व॒ त्रैष्टु॑भं॒ जाग॑तं॒ छन्दो॑ऽनु॒ प्र जा॑यस्व॒ भव॑तं - [ ] 12

TS 1.3.7.2

नः॒ सम॑नसौ॒ समो॑कसावरे॒पसौ॑ । मा॒ य॒ज्ञः हि॑सिष्टं॒ मा॒ य॒ज्ञप॑तिं॒ जात॑वेदसौ॒ शिवौ॑ भ॒वत॑म॒द्य नः॑
 ॥ अ॒ग्नाव॑ग्निश्च॒रति॑ प्र॒विष्ट॑ ऋषी॒णां पु॒त्रो अ॑धि॒राज॑ ए॒षः । स्वा॒हाकृ॑त्य॒ ब्रह्म॑णा॒ ते जु॒होमि॑ मा॒ देवानां॑
 मिथु॑या॒ कर्भा॑ग॒धेयं॑ ॥ 13

(भ॒वत॑-मे॒कत्रि॑श॒च्च) (A7)

TS 1.3.8.1

आ द॑द॒ ऋ॒तस्य॑ त्वा दे॒वह॑विः॒ पाशे॑नाऽऽर॒भे ध॒र॒षा मा॑नु॒षान॒द्भ्यस्त्वौष॑धी॒भ्यः प्रोक्ष॑म्य॒पां पे॒रुर॑सि
 स्वा॒त्तं चि॒त् सदे॑वः॒ ह॒व्यमा॑पो॒ देवीः॑ स्व॒द॒तैर्नः॑ सं ते॒ प्रा॒णो वा॒युना॑ गच्छ॒ताः सं य॑ज॒त्रैर॑ङ्गानि॒ सं
 य॒ज्ञप॑तिरा॒शिषा॑ घृते॒ना॒क्तौ प॒शुं त्रा॑येथाः॒ रेव॑ती॒ य॒ज्ञप॑तिं॒ प्रिय॑धाऽऽ* वि॒शतो॑रो॒ अन्तरि॑क्ष॒ स॒जूर॑ दे॒वेन॑

- [ ] 14

TS 1.3.8.2

वातेनास्य हविषस्मना यज समस्य तनुवा भव वरषीयो वरषीयसि यज्ञे यज्ञपतिं धाः पृथिव्याः
संपृचः पाहि नमस्त आतानाऽनुर्वा प्रेहि घृतस्य कुल्यामनु सह प्रजया सह रायस्पोषेणा ऽऽपो
देवीः शुद्धायुवः शुद्धा यूयं देवाः ऊद्वः शुद्धा वयं परिविष्टाः परिवेष्टारो वो भूयास्म ॥ 15

(देवन-चतुश्चत्वारिंशच्च) (A8)

TS 1.3.9.1

वाक्त् आ प्यायतां प्राणस्तु आ प्यायतां चक्षुस्तु आ प्यायतां श्रोत्रं तु आ प्यायतां या ते
प्राणाञ्छुग्जगाम या चक्षुर्या श्रोत्रं यत्ते क्रूरं यदास्थितं तत् आ प्यायतां तत् एतेन शुन्धतां नाभिस्तु
आ प्यायतां पायुस्तु आ प्यायतां शुद्धाश्चरित्राः शमद्भ्यः - [ ] 16

TS 1.3.9.2

शमोषधीभ्यः शं पृथिव्यै शमहोभ्या-मोषधे त्रायस्वैनः स्वधिते मैनः हिंसी रक्षसां भागोऽसीद-
महः रक्षोऽधमं तमो नयामि योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म इदमेनमधमं तमो नयामीषे त्वां
घृतेन द्यावापृथिवी प्रोणवाथा-मच्छिन्नो रायः सुवीर उर्वन्तरिक्षमन्विहि वायो वीहि ( ) स्तोकाणां
स्वाहोर्द्धनभसं मारुतं गच्छतं ॥ 17

(अद्भ्यो-वीहि-पञ्च च) (A9)

TS 1.3.10.1

सं ते मनसा मनः सं प्राणेन प्राणो जुष्टं देवेभ्यो हव्यं घृतवथ स्वाहैन्द्रः प्राणो अङ्गेअङ्गे नि दैद्व्य-

द्वैन्द्रोऽपानो अङ्गेअङ्गे वि बोभुवदेवं त्वष्टृभूरिं ते सःसमेतु विषुरूपा यथ सलक्ष्माणो भवथ देवत्रा
यन्तमवसे सखायोऽनु त्वा माता पितरो मदन्तु श्रीरस्यग्निस्त्वा श्रीणात्वापः समरिणन् वातस्य-[ ]

18

TS 1.3.10.2

त्वा ध्रज्यै पूष्णो रश्म्या अपामोषधीनाः रोहिष्यै घृतं घृतपावानः पिबत वसाँ वसापावानः पिब-
ताऽन्तरिक्षस्य हविरसि स्वाहा त्वाऽन्तरिक्षाय दिशः प्रदिश आदिशो विदिश उदिशः स्वाहा दिग्भ्यो
नमो दिग्भ्यः ॥ 19

(वातस्या-ष्टाविंशतिश्च) (A10)

TS 1.3.11.1

समुद्रं गच्छ स्वाहाऽन्तरिक्षं गच्छ स्वाहा देवः संवितारं गच्छ स्वाहाऽहोरात्रे गच्छ स्वाहा मित्राव-
रुणौ गच्छ स्वाहा सोमं गच्छ स्वाहा यज्ञं गच्छ स्वाहा छन्दांसि गच्छ स्वाहा द्यावापृथिवी गच्छ
स्वाहा नमो दिव्यं गच्छ स्वाहाऽग्निं वैश्वानरं गच्छ स्वाहाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो मनो मे हार्दि यच्छ
तनू त्वचं पुत्रं नसारमशीय शुगंसि ( ) तमभि शोच योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मो धाम्नो धाम्नो
राजन्नितो वरुण नो मुञ्च यदापो अग्निया वरुणेति शपामहे ततो वरुण नो मुञ्च ॥ 20

(असि-षड्विंशतिश्च) (A11)

TS 1.3.12.1

हविष्मंतीरिमा आपो हविष्मान् देवो अद्भ्यो हविष्मा आ विवासति हविष्मा अस्तु सूर्यः ॥
अग्नेर्वोऽपन्नगृहस्य सदसि सादयामि सुम्नाय सुम्निनीः सुम्ने मा धत्तेन्द्राग्नियोर् भागधेयीः स्थ मि-
त्रावरुणयोर् भागधेयीः स्थ विश्वेषां देवानां भागधेयीः स्थ यज्ञे जागृत ॥ 21

(हविष्मती-श्वतुस्त्रिंशत्) (A12)

TS 1.3.13.1

हृदे त्वा मनसे त्वा दिवे त्वा सूर्याय त्वोर्द्धमिममद्धरं कृधि दिवि देवेषु होत्रा यच्छ सोमं राजन्नेह्यवं
रोह मा भेर्मा सं विक्था मा त्वा हिंसिषं प्रजास्त्वमुपावरोह प्रजास्त्वामुपावरोहन्तु शृणोत्वग्निः
समिधा हवं मे शृण्वन्त्वापो धिषणांश्च देवीः । शृणोतं ग्रावाणो विदुषो नु - [ ] 22

TS 1.3.13.2

यज्ञः शृणोतु देवः संविता हवं मे । देवीरापो अपां नपाद्य ऊर्मिहविष्यं इन्द्रियावान् मदिन्तमस्तं
देवेभ्यो देवत्रा धत्त शुक्रः शुक्रपेभ्यो येषां भागः स्थ स्वाहा कार्षिरस्यपाऽपां मृद्धः समुद्रस्य
वोऽक्षित्या उन्नये । यमग्रे पृथ्सु मर्त्यमावो वाजेषु यं जुनाः । स यन्ता शश्वतीरिषः ॥ 23

(नु-सप्तचत्वारिंशच्च) (A13)

TS 1.3.14.1

त्वमग्रे रुद्रो असुरो महो दिवस्त्वः शर्द्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे । त्वं वातैरुणैर्यासि शंगयस्त्वं पूषा
विधत्तः पांसि नुत्मना ॥ आ वो राजानमद्धरस्य रुद्रः होतारः सत्ययजः रोदस्योः । अग्निं पुरा
तनयित्नो रचित्ताद्विरण्यरूपमवसे कृणुद्धं ॥ अग्निरहोता नि षसादा यजीयानुपस्थे मातुः सुरभावु
लोके । युवां कविः पुरुनिष्ठ - [ ] 24

TS 1.3.14.2

ऋतावा धर्ता कृष्टीनामुत मद्धय इद्धः ॥ साद्धीमंकर देववीतिं नो अद्य यज्ञस्य जिह्वामविदाम गुह्यां
। स आयुराऽगांथ सुरभिर्वसानो भद्रामंकर देवहूतिं नो अद्य ॥ अक्रन्ददग्निः स्तनयन्निव द्यौः

क्षामा॑ रे॒रिह॑द्वीरुधः॑ सम॒ञ्जन् । सु॒द्यो ज॑ज्ञा॒नो वि॒ हीमि॑द्धो अ॒ख्यदा॑ रोद॒सी भानु॑ना॒ भात्य॑न्तः ॥ त्वे
वसू॑नि पु॒र्वणी॑क- [ ] 25

TS 1.3.14.3

होत॑र्दोषा वस्तो॒रेरि॑रे य॒ज्ञिया॑सः । क्षामे॑व विश्वा॒ भुव॑नानि यस्मि॒न्थ स॒ सौभ॑गानि दधि॒रे पा॑व॒के
॥ तुभ्यं॑ ता अ॒ङ्गिर॑स्तम् विश्वाः॑ सु॒क्षित॑यः पृथ॑क् । अ॒ग्ने कामा॑य येमिरे ॥ अ॒श्याम् तं काम॑म॒ग्ने
तवो॑त्य॒श्यामं र॒यिः र॑यिवः सु॒वीरं॑ । अ॒श्याम् वाज॑म॒भि वा॒जय॑न्तो ऽश्यामं द्यु॒म्नम॑जरा॒जरं ते ॥ श्रेष्ठं॑
यवि॑ष्ठ भार॒ताग्रे॑ द्युमन्त॒मा भर॑ । 26

TS 1.3.14.4

वसो॑ पुरु॒स्पृह॑ः र॒यिं ॥ स श्वि॑तान॒स्तन्य॑तू रोच॑न॒स्था अ॒जरे॑भिर् नान॑दद्भि॒र्यवि॑ष्ठः । यः पा॑व॒कः
पु॒रुत॑मः पु॒रूणि॑ पृथू॒न्यग्नि॑रनुयाति॒ भव॑न् ॥ आयु॑ष्टे विश्वतो॑ दध॒दय॑म॒ग्निर् वरे॑ण्यः । पुन॑स्ते प्रा॒ण
आ॒ऽयति॑ परा॒ यक्ष्म॑ः सुवामि ते ॥ आ॒युर्दा अ॒ग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒णो घृत॑प्र॒तीको घृत॑यो॒निरेधि॑ । घृतं
पी॒त्वा मधु॑ चारु॒ गव्यं॑ पि॒तेव॑ पु॒त्रम॑भि - [ ] 27

TS 1.3.14.5

र॑क्षतादि॒मं । तस्मै॑ ते प्र॒तिह॑र्यते जा॒तवे॑दो विच॑र॒षणे । अ॒ग्ने जना॑मि सु॒ष्टुतिं॑ ॥ दि॒वस्प॑रि प्रथ॒मं
ज॑ज्ञे अ॒ग्निर॑स्मद् द्वितीयं॑ परि॒ जा॒तवे॑दाः । तृतीयं॑म॒प्सु नृ॑मणा॒ अज॑स्रमिन्धा॒न एनं॑ जरते स्वा॒धीः
॥ शुचिः॑ पाव॒क व॑न्द्योऽग्ने॑ बृ॒हद्वि रो॑चसे । त्वं घृ॒तेभि॑राहु॒तः ॥ दृ॒शानो॑ रु॒क्म उ॒र्व्या व्य॑द्यौद्-
दु॒र्मर॑ष॒मायुः॑ श्रिये रु॒चानः॑ । अ॒ग्निर॑मृतो॑ अभव॒द्वयो॑भिर् - [ ] 28

TS 1.3.14.6

यदे॑नं द्यौर॒जन॑यथ॒ सुरे॑ताः ॥ आ यदु॑षे नृ॒पतिं॑ तेज॒ आन॑द्बु॒चि रे॒तो नि॑षि॒क्तं द्यौर॑भी॒कै । अ॒ग्निः
श॒र्द्धम॑नव॒द्यं यु॒वान॑ः स्वा॒धियं॑ जनयथ॒ सूद॑य॒च्च ॥ स तेजी॑यसा॒ मन॑सा॒ त्वोत॑ उ॒त शि॑क्ष स्व॒पत्य॑स्य

शिक्षोः । अग्ने रायो नृतमस्य प्रभूतौ भूयामं ते सुष्टुतयश्च वस्वः ॥ अग्ने सहन्तुमा भर द्युम्नस्य प्रासहा रयिं विश्वा य - [ ] 29

TS 1.3.14.7

श्चरूषणीरभ्यासा वाजेषु सासहत् ॥ तमग्ने पृतनासहं रयिं सहस्व आ भर । त्वं हि सत्यो अद्भुतो दाता वाजस्य गोमतः ॥ उक्षान्नाय वशान्नाय सोमपृष्ठाय वेधसे । स्तोमैर् विधेमाऽग्नये ॥ वद्मा हि सूनो अस्यन्नसद्वा चक्रे अग्निर् जनुषा ऽज्माऽन्नं । स त्वं न ऊर्जसन् ऊर्जं धा राजेव जेरवृके क्षेप्यन्तः ॥ अग्न आयूषि - [ ] 30

TS 1.3.14.8

पवस आ सुवोर्जमिषं च नः । आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वचः सुवीर्यं । दधत्पोषं रयिं मयि ॥ अग्ने पावक रोचिषा मन्द्रया देव जिह्वया । आ देवान् वक्षि यक्षि च ॥ स नः पावक दीदिवोऽग्ने देवा इहा वह । उप यज्ञं हविश्च नः ॥ अग्निः शुचिं व्रततमः शुचिर् विप्रः शुचिः ( ) कविः । शुची रोचत आहुतः ॥ उदग्ने शुचयस्तव शुक्रा भ्राजन्त ईरते । तव ज्योतींश्च ययः ॥ (पुरुनिष्ठः-पुर्वणीक-भरा-ऽभि-वयोभिर्-य-आयूषि - 31

विप्रः शुचि-श्चतुर्दश च) (A14)

praSna korvai with starting padams of 1 to 14 anuvAkams :-

(देवस्य-रक्षोहणो-विभू-स्त्व-सोमा-ऽत्यन्यानगां-पृथिव्या-इषे त्वा-ऽऽददे-वाक्त-सन्ते-समुद्र-हविष्मन्ती-हृदे-त्वमग्ने रुद्र-श्चतुर्दश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jAtis :-

(देवस्य-गमध्वे-हविष्मन्ती-पवस-एकत्रिंशत्)

first and last padam of third praSnam :-
(देवस्या-र्चयः)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

TS 1.4.1.1

आ दंदे॑ ग्रावाँऽस्य॑द्धर॑कृद् दे॒वेभ्यो॑ गंभीर॑मिम- म॑द्धरं कृ॑द्धयु॒त्तमेन॑ प॒विनेन्द्रा॑य सोमः॑ सुषु॑तं मधु॑मन्तं
पय॑स्वन्तं वृष्टि॑वनि॒मिन्द्रा॑य त्वा वृ॒त्रघ्न॑ इन्द्रा॑य त्वा वृ॒त्रतुर॑ इन्द्रा॑य त्वाऽभि॑माति॒घ्न इन्द्रा॑य त्वाऽऽदि॒-
त्यव॑त् इन्द्रा॑य त्वा वि॒श्वदे॑व्यावते श्वा॒त्राः स्थं॑ वृ॒त्रतुरो॑ राधो॑गूर्ता अ॒मृत॑स्य पत्नी॒स्ता दे॒वीर् दे॒वत्रे॑मं
यु॒ज्ञं ध॒त्तोप॑हूताः सोम॑स्य पि॒बतो॑प॒हूतो॑ युष्माकः॑ - [ ] 1

TS 1.4.1.2

सोमः॑ पि॒बतु॑ यत्ते सोम॑ दि॒वि ज्योति॑र्यत् पृथि॒व्यां यदु॑राव॒न्तरि॑क्षे तेना॒स्मै यज॑माना॒योरु रा॒या कृ॑द्धय॒धि
दा॒त्रे वो॑चो धिष॑णे वी॒डू स॒ती वी॑डयेथा-मूर्जं॑ दधाथा॒मूर्जं मे॑ धत्तं मा वाः॑ हि॒सिषं॑ मा मां हि॒सिष्टं॑
प्राग॑पा॒गुद॑ग॒धरा॑क्तास्त्वा दि॒श आ धा॑व॒न्त्वंब॒ नि ष्व॑र । यत्ते॑ ( ) सो॒माऽदा॑भ्यं॒ नाम॒ जागृ॑वि॒ तस्मै॑
ते सोम॑ सोमा॑य॒ स्वाहा॑ ॥ 2

(युष्माकः॑ - स्वर॒ यत्ते॑ -नव॑ च) (A1)

TS 1.4.2.1

वा॒चस्प॑तये पव॒स्व वा॒जिन् वृ॒षा वृ॒ष्णो अ॒शुभ्यां॑ ग॒भस्ति॑पूतो दे॒वो दे॒वानां॑ प॒वित्र॑मसि॒ येषां॑ भा॒गोऽसि॑
तेभ्य॑स्त्वा स्वा॑कृतोऽसि॒ मधु॑मतीर् न॒ इष॑स्कृ॒धि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑ दि॒व्येभ्यः॑ पा॒र्त्थि॒वेभ्यो॑ मन॑स्त्वा
ऽष्टु॑र्व॒न्तरि॑क्ष-मन्वि॑हि॒ स्वाहा॑ त्वा सु॒भ॒वः सू॒र्याय॑ दे॒वेभ्य॑स्त्वा म॒रीचि॑पेभ्य॑ ए॒ष ते योनिः॑ प्रा॒णाय॑ त्वा
॥ 3

(वा॒चः-स॒प्तच॑त्वारि॒ंशत्) (A2)

TS 1.4.3.1

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो ऽस्य॑न्त॒र्य॑च्छ॒ म॒घ॒वन् पा॒हि सोम॑मुरु॒ष्य रा॒यः॑ समि॒षो यज॑स्वा॒ऽन्त॒स्ते द॒धामि॑ द्यावा॑पृ॒थि॒वी अ॒न्तरु॑र्वन्त॒रिक्षः॑ स॒जोषा॑ दे॒वैर॑व॒रैः परै॑श्चा॒ऽन्तर्या॑मे म॒घ॒वन् मा॒दय॑स्व॒ स्वा॑कृ॒तोऽसि॑ म॒धु॒मती॑र्न॒ इष॑स्कृ॒धि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑ दि॒व्येभ्यः॑ पा॒र्त्थि॒वेभ्यो॑ म॒न॒स्त्वाऽष्टु॑र्वन्त॒रिक्ष॑मन्वि॒हि स्वाहा॑ त्वा सु॒भ॒वः सूर्या॑य दे॒वेभ्य॑ ( ) स्त्वा म॒रीचि॑पेभ्य॑ ए॒ष ते

योनि॑रपा॒नाय॑ त्वा ॥ 4 (दे॒वेभ्यः॑-स॒प्त च॑) (A3)

TS 1.4.4.1

आ वा॑यो भूष॒ शुचि॑पा॒ उप॑ नः स॒हस्रं॑ ते नि॒युतो॑ वि॒श्व॒वार । उपो॑ ते अ॒न्धो म॒घम॑यामि॒ यस्य॑ दे॒व द॒धिषे॑ पू॒र्वपे॑यं ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ वा॒यवे॑ त्वेन्द्र॑वा॒यू इ॒मे सु॒ताः । उप॑ प्र॒योभि॑रा ग॒तमि॑न्द्र॒वो वा॒मु॒शन्ति॑ हि ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽसी॑न्द्रवा॒युभ्यां॑ त्वैष॑ ते योनिः॑ स॒जोषा॑भ्यां॑ त्वा ॥ 5

(आ वा॑यो- त्रिच॑त्वारि॒ंशत्) (A4)

TS 1.4.5.1

अ॒यं वा॑ मि॒त्रा॒वरु॑णा सु॒तः सोम॑ ऋ॒तावृ॑धा । म॒मेदि॑ह श्रु॒तः ह॒वं । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ मि॒त्रा॒वरु॑णाभ्यां॑ त्वैष॑ ते योनि॑र॒ ऋ॒ता॒युभ्यां॑ त्वा ॥ 6

(अ॒यं वा॑ - वि॒ंश॒तिः) (A5)

TS 1.4.6.1

या वा॑ क॒शा म॒धु॒म॒त्यश्वि॑ना स॒नृता॑वती । तया॑ य॒ज्ञं मि॑मिक्ष॒तं । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्य॑श्वि॒भ्यां त्वैष॑ ते योनि॑र्मा॒द्धी॒भ्यां त्वा ॥ 7

(या वा- मृष्टादंश) (A6)

TS 1.4.7.1

प्रा॒तर्यु॒जौ वि मु॑च्येथा-म॒श्वि॒ना॒वेह॑ गच्छ॒तं । अ॒स्य सोम॑स्य पी॒तये॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽस्य॒श्वि॒भ्यां॑
त्वैष॑ ते योनि॑र॒श्वि॒भ्यां त्वा ॥ 8

(प्रा॒तर्यु॒जा॒वे-का॒न्नवि॑श्र॒तिः) (A7)

TS 1.4.8.1

अ॒यं वे॒नश्चो॑दय॒त् पृ॒श्नि॒ग॒र्भा ज्योति॑र्जरायू रज॑सो वि॒माने॑ । इ॒मम॑पा॒ऽसंग॑मे सूर्य॑स्य शिशुं न वि॒प्रा
म॒तिभी॑ रिहन्ति ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽसि॑ शण्डा॒य त्वैष॑ ते योनि॑र् वी॒रतां॑ पाहि ॥ 9

(अ॒यं वे॒नः- पञ्च॑वि॒श्रतिः॑) (A8)

TS 1.4.9.1

तं प्र॒त्नथा॑ पूर्व॒था वि॒श्वथे॑मथा॑ ज्येष्ठ॒तातिं॑ ब॒र॒हिष॑द॒ऽसुव॑र्विदं प्रती॒चीनं॑ वृ॒जनं॑ दोह॑से गि॒राऽऽशुं॑
जय॑न्त॒मनु॑ यासु व॒र्द्धसे॑ । उ॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽसि॑ मर्का॒य त्वैष॑ ते योनिः॑ प्र॒जाः पा॑हि ॥ 10

(तं प्र॒त्नया॒-ष॒द्वि॒श्रतिः॑) (A9)

TS 1.4.10.1

ये दे॒वा दि॒व्येका॑दश॒ स्थ पृ॑थि॒व्याम॒द्भ्येका॑दश॒ स्थाऽफ॑सु॒षदो॑ म॒हि॒नैका॑दश॒ स्थ ते दे॒वा य॒ज्ञि॒मं
जुष॑द्भ-मु॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽस्या॒ग्र॒य॒णो॑ऽसि॒ स्वा॑ग्र॒य॒णो जि॒न्वं य॒ज्ञं जि॒न्वं य॒ज्ञप॑ति॒मभि॑ स॒र्वना॑ पाहि वि-

ष्णुस्त्वां पातु विशं त्वं पाहीन्द्रियेणैष ते योनिर् विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ 11

ये देवा-स्त्रिचत्वारिंशत् (A10)

TS 1.4.11.1

त्रिंशत्तयश्च गणिनो रुजन्तो दिवश् रुद्राः पृथिवीं च सचन्ते । एकादशासो अप्सुषदः सुतश् सोमं
जुषन्ताश् सर्वनाय विश्वे ॥ उपयामगृहीतो ऽस्याग्रयणोऽसि स्वाग्रयणो जिन्वं यज्ञं जिन्वं यज्ञं-
तिमभि सर्वना पाहि विष्णुस्त्वां पातु विशं त्वं पाहीन्द्रियेणैष ते योनिर् विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ 12

(त्रिंशत्तयो-द्विचत्वारिंशत्) (A11)

TS 1.4.12.1

उपयामगृहीतो ऽसीन्द्राय त्वा बृहद्वते वयस्वत उक्थायुवे यत्त इन्द्र बृहद्वयस्तस्मै त्वा विष्णवे त्वैष
ते योनिरिन्द्राय त्वोक्थायुवै ॥ 13

(उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय-द्वाविंशतिः) (A12)

TS 1.4.13.1

मूर्ध्नां दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वानरमृताय जातमग्निं । क्विश् सम्राज-मर्तिथिं जनानामासन्ना
पात्रं जनयन्त देवाः ॥ उपयामगृहीतो ऽस्यग्रयै त्वा वैश्वानराय ध्रुवोऽसि ध्रुवक्षितिर ध्रुवाणां
ध्रुवतमोऽच्युताना-मच्युतक्षित्तम एष ते योनिरग्रयै त्वा वैश्वानराय ॥ 14

(मूर्ध्नां-पञ्चत्रिंशत्) (A13)

TS 1.4.14.1

मधुश्च॑ माध॑वश्च शुक्रश्च॑ शुचि॑श्च नभ॑श्च नभ॒स्य॑श्चेषश्चो॒र्जश्च॑ सह॑श्च सह॒स्य॑श्च तप॑श्च तप॒स्य॑श्चो-
पयाम॑गृहीतोऽसि स॒स्र॑स्रपो- ऽस्य॑हस्प॒त्याय॑ त्वा ॥ 15

(मधु॑श्च-त्रि॒शतः) (A14)

TS 1.4.15.1

इन्द्रा॑ग्नी आ ग॑तः सु॒तं गी॑र्भिर् नभो॒ वरे॑ण्यं । अस्य॑ पा॒तं धि॑येषि॒ता ॥ उप॒याम॑गृहीतो-ऽसीन्द्रा॑ग्निभ्यां
त्वैष॑ ते योनि॑रिन्द्रा॒ग्निभ्यां॑ त्वा ॥ 16

इन्द्रा॑ग्नी वि॒श्रुतिः॑) (A15)

TS 1.4.16.1

ओमा॑सश्चर्षणीधृ॒तो विश्वे॑ दे॒वासु॑ आ ग॑त । दा॒श्वाःसो॑ दा॒शुषः॑ सु॒तं ॥ उप॒याम॑गृहीतो-ऽसि वि-
श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्य॑ ए॒ष ते॒ योनि॑र् विश्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ ॥ 17

(ओमा॑सो वि॒श्रुतिः॑) (A16)

TS 1.4.17.1

म॒रुत्व॑न्तं वृष॑भं वा॒वृधा॑नमक॑वारिं दि॒व्यः शा॒समिन्द्रं॑ । विश्वा॑साह॒मव॑से नू॒तना॑यो॒ग्रः संहो॑दामि॒ह तः
हु॒वेम॑ ॥ उप॒याम॑गृहीतो-ऽसीन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्व॑न्त ए॒ष ते॒ योनि॑रिन्द्रा॒य त्वा म॒रुत्व॑न्ते ॥ 18

(म॒रुत्व॑न्तं-षट्त्रि॒ंशतिः॑) (A17)

TS 1.4.18.1

इन्द्रं मरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याते अपिबः सुतस्यं । तव प्रणीती तव शूर शर्मन्ना-विवासन्ति
कवयः सुयज्ञाः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वंत एष ते योनिरिन्द्राय त्वा मरुत्वंते ॥
19

(इन्द्रैकान्न त्रिंशत्) (A18)

TS 1.4.19.1

मरुत्वाऽ इन्द्र वृषभो रणाय पिबा सोममनुष्वधं मदाय । आ सिञ्चस्व जठरे मद्धं ऊर्मिं त्वं राजाऽसि
प्रदिवः सुतानां ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वंत एष ते योनिरिन्द्राय त्वा मरुत्वंते ॥ 20

(मरुत्वानेकान्नत्रिंशत्) (A19)

TS 1.4.20.1

महाऽ इन्द्रो य ओजसा पर्जन्यो वृष्टिमाऽ इव । स्तोमैर्वृथ्सस्यं वावृधे ॥ उपयामगृहीतोऽसि
महेन्द्राय त्वेष ते योनिर् महेन्द्राय त्वा ॥ 21

(महानेकान्नविंशतिः) (A20)

TS 1.4.21.1

महाऽ इन्द्रो नृवदा चरषणिप्रा उत द्विबरहा अमिनः सहोभिः । अस्मद्वियंग्वावृधे वीर्यायोरुः पृथुः
सुकृतः कर्तृभिर्भूत् ॥ उपयामगृहीतोऽसि महेन्द्राय त्वेष ते योनिर् महेन्द्राय त्वा ॥ 22

(महान् नृवथ - षड्विंशतिः) (A21)

TS 1.4.22.1

क॒दा च॒न स्त॒रीर॑सि॒ नेन्द्र॑ स॒श्वसि॑ द॒ाशु॑षे । उ॒पो॒पे॒न्नु म॑घ॒वन् भू॒य इ॒न्नु ते॑ दानं॑ दे॒वस्य॑ पृ॒च्यते ॥
उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽस्या॒दित्ये॑भ्य॒स्त्वा ॥ क॒दा च॒न प्र यु॑च्छ॒स्यु॒भे नि पा॑सि जन्म॑नी । तु॒रीया॑दि॒त्य॒स॒वनं॑ त इन्द्रि॒यमा॑ त॒स्थाव॑मृ॒तं दि॒वि ॥ य॒ज्ञो दे॒वानां॑ प्र॒त्येति॑ सु॒म्रमा॑दि॒त्यासो॑ भ॒वता॑ मृ॒डय॑न्तः ।
आ वो ( ) ऽर्वा॑ची॒ सुम॑तिर् व॒वृ॒त्याद॑हो॒श्चि॒द्या व॑रि॒वो॒वित्तरा॑ऽस॒त् ॥ वि॒व॒स्व आ॑दि॒त्यैष ते॑ सोम॒पी॒थस्तेन॑ म॒न्दस्व॒ तेन॑ तृ॒प्य तृ॒प्यास्म॑ ते व॒यं त॑र्पयि॒तारो॒ या दि॒व्या वृ॑ष्टि॒स्तया॑ त्वा श्री॒णामि ॥ 23

(वः- सप्तविंशतिश्च) (A22)

TS 1.4.23.1

वा॒मम॒द्य स॑वि॒तर्वा॑ममु॒ श्वो दि॒वेदि॑वे वा॒मम॒स्मभ्य॑ सा॒वीः ॥ वा॒मस्य॑ हि क्षय॑स्य दे॒व भूरे॑र॒या धि॒या वा॑म॒भाजः॑ स्याम ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 24

(वा॒मं-चतु॑र्विंशतिः) (A23)

TS 1.4.24.1

अ॒द॒ब्धेभिः॑ स॒वितः॑ पा॒युभि॑ष्ट्व॒ शि॒वेभि॑र॒द्य परि॑पाहि नो॒ गयं॑ । हि॒र॒ण्यजि॑ह्वः सु॒वि॒ताय॑ न॒व्यसे॑ रक्षा॒माकि॑र्नो अ॒घश॑स ई॒शत ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 25

(अ॒द॒ब्धेभि॑-स्त्रियो॑विंशतिः) (A24)

TS 1.4.25.1

हि॒र॒ण्यपा॑णि॒मूतये॑ स॒वि॒तार॑मु॒पं ह्वये॑ । स चे॒त्ता दे॒वता॑ प॒दं ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 26

(हिरण्यपाणिं-चतुर्दश) (A25)

TS 1.4.26.1

सुशर्माऽसि सुप्रतिष्ठानो बृहदुक्षे नम एष ते योनिर् विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः ॥ 27

(सुशर्मा-द्वादश) (A26)

TS 1.4.27.1

बृहस्पतिसुतस्य त इन्दो इन्द्रियावन्तः पत्नीवन्तं ग्रहं गृह्णाम्यग्रा(3)इ पत्नीवा(3) स्सजूर्देवेन त्वष्ट्रा सोमं पिब स्वाहा ॥ 28

(बृहस्पतिसुतस्य-पञ्चदश) (A27)

TS 1.4.28.1

हरिरसि हारियोजनो हर्योः स्थाता वज्रस्य भर्ता पृश्नेः प्रेता तस्य ते देव सोमेष्टयं जुषः स्तुत-
स्तोमस्य शस्तोक्थस्य हरिवन्तं ग्रहं गृह्णामि हरीः स्थ हर्योर्द्वानाः सहसोमा इन्द्राय स्वाहा ॥ 29

(हरिरसि-षड्विंशतिः) (A28)

TS 1.4.29.1

अग्र आयूँषि पवस आ सुवोर्जमिषं च नः । आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ उपयामगृहीतोऽस्यग्रये
त्वा तेजस्वत एष ते योनिर्ग्रये त्वा तेजस्वते ॥ 30

(अग्र आयूँषि-त्रयोविंशतिः) (A29)

TS 1.4.30.1

उत्तिष्ठन्नोजंसा सह पीत्वा शिप्रे अवेपयः । सोममिन्द्र चमू सुतं ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वौजस्वत एष ते योनिरिन्द्राय त्वौजस्वते ॥ 31

(उत्तिष्ठन्नेकविंशतिः) (A30)

TS 1.4.31.1

तुरणिर् विश्वदंशतो ज्योतिष्कृदंसि सूर्य । विश्वमा भांसि रोचनं ॥ उपयामगृहीतोऽसि सूर्याय त्वा भ्राजस्वत एष ते योनिः सूर्याय त्वा भ्राजस्वते ॥ 32

(तुरणिर् विंशतिः) (A31)

TS 1.4.32.1

आ प्यायस्व मदिन्तम् सोम विश्वाभिरूतिभिः । भवा नः सुप्रथस्तमः ॥ 33

(आ प्यायस्व-नव) (A32)

TS 1.4.33.1

इयुष्टे ये पूर्वतरामपश्यन् व्युच्छन्तीमुषसं मर्त्यासः । अस्माभिरू नु प्रतिचक्ष्याऽभूदो ते यन्ति ये अपरीषु पश्यान् ॥ 34

(इयु-रेकान्नविंशतिः) (A33)

TS 1.4.34.1

ज्योतिष्मतीं त्वा सादयामि ज्योतिष्कृतं त्वा सादयामि ज्योतिर्विदं त्वा सादयामि भास्वतीं त्वा सादयामि ज्वलन्तीं त्वा सादयामि मल्मलभवंतीं त्वा सादयामि दीप्यमानां त्वा सादयामि रोचमानां त्वा सादयाम्यजस्रां त्वा सादयामि बृहज्ज्योतिषं त्वा सादयामि बोधयन्तीं त्वा सादयामि जाग्रतीं त्वा सादयामि ॥ 35

(ज्योतिष्मतीः-षट्त्रिंशत्) (A34)

TS 1.4.35.1

प्रयासाय स्वाहा ऽऽयासाय स्वाहा वियासाय स्वाहा सँयासाय स्वाहौद्यासाय स्वाहाऽवयासाय स्वाहा शुचे स्वाहा शोकाय स्वाहा तप्यत्वै स्वाहा तपते स्वाहा ब्रह्महत्यायै स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 36

(प्रयासाय-चतुर्विंशतिः) (A35)

TS 1.4.36.1

चित्तं सन्तानेन भवं युक्ता रुद्रं तन्निम्ना पशुपतिं स्थूलहृदयेनाग्निं हृदयेन रुद्रं लोहितेन शर्वं मतस्त्राभ्यां महादेव-मन्तःपार्श्वेनौषिष्ठहनं शिङ्गीनिकोर्याभ्यां ॥ 37 (चित्त-मृष्टादंश) (A36)

TS 1.4.37.1

आ तिष्ठ वृत्रहन् रथं युक्ता ते ब्रह्मणा हरी । अर्वाचीनं सु ते मनो ग्रावां कृणोतु वय्मुना ॥ उप-

यामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 38

(आ तिष्ठ-षट्विंशतिः) (A37)

TS 1.4.38.1

इन्द्रमिद्धरी वहतो-ऽप्रतिधृष्टशवस-मृषीणां च स्तुतीरुपं यज्ञं च मानुषाणां ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 39

(इन्द्रमित-त्रयोविंशतिः) (A38)

TS 1.4.39.1

असावि सोमं इन्द्र ते शर्विष्ठ धृष्णवा गंहि । आ त्वां पृणत्तिवन्द्रियं रजः सूर्यं न रश्मिभिः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 40

(असावि-सप्तविंशतिः) (A39)

TS 1.4.40.1

सर्वस्य प्रतिशीवरी भूमिस्त्वोपस्थ आऽधित । स्योनाऽस्मै सुषदा भव यच्छाऽस्मै शर्म सुप्रथाः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 41

(सर्वस्य षट्विंशतिः) (A40)

TS 1.4.41.1

महाऽ इन्द्रो वज्रबाहुः षोडशी शर्म यच्छतु । स्वस्ति नो मघवां करोतु हन्तुं पाप्मानं योऽस्मान्

द्वेष्टि ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 42

(महान्-षड्विंशतिः) (A41)

TS 1.4.42.1

सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहञ्छूर विद्वान् । जहि शत्रूँ रप मृधो नुदस्वाऽथाभयं
कृणुहि विश्वतो नः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥
43

(सजोषाः-त्रिंशत्) (A42)

TS 1.4.43.1

उदु त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं ॥ चित्रं देवाना-मुदंगादनीकं चक्षुर
मित्रस्य वरुणस्याऽग्नेः । आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ अग्ने
नयं सुपथां राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् । युयोद्धयस्म-ज्जुहुराण मेनो भूर्यिष्ठां ते
नमउक्तिं विधेम ॥ दिवं गच्छ सुवः पत रूपेण - [ ] 44

TS 1.4.43.2

वो रूपमभ्यैमि वयंसा वयः । तुथो वो विश्ववेदा वि भजतु वरुषिष्ठे अधि नाकै ॥ एतत्ते अग्ने
राध ऐति सोमंच्युतं तन्मित्रस्य पथा नयर्तस्य पथा प्रेतं चन्द्रदक्षिणा यज्ञस्य पथा सुविता नयन्तीर्
ब्राह्मणमुद्य राद्व्यासमृषिमार्षेयं पितृमन्तं पैतृमत्यं सुधातुदक्षिणं वि सुवः पश्य व्यन्तरिक्षं यतस्व
सदुस्यै ( ) रस्मद्वात्रा देवत्रा गच्छतु मधुमतीः प्रदातारमा विशताऽनवहायाऽस्मान् देवयानेन पथेत
सुकृतां लोके सीदत तन्नः सःस्कृतं ॥ 45

(रूपेण-सदस्यै-रष्टादश च) (A43)

TS 1.4.44.1

धा॒ता रा॒तिः सं॒विते॑दं जु॒षन्तां॑ प्र॒जाप॑तिर् निधि॒पति॑र्नो अ॒ग्निः । त्वष्टा॑ विष्णुः प्र॒जया॑ स॒श्ररा॑णो
यज॑मानाय द्रवि॑णं दधातु ॥ समि॑न्द्र णो मन॑सा नेषि गोभिः स॒ सु॒रिभि॑र्मघव॒न्थ् स॒ स्व॒स्त्या ।
सं ब्रह्म॑णा देवकृ॑तं यदस्ति सं दे॒वानां॑ सु॒म॒त्या य॒ज्ञिया॑नां ॥ सं॒वर्च॑सा पय॑सा सं त॒नूभि॑-रग॑न्महि
मन॑सा स॒ शि॒वेन॑ ॥ त्वष्टा॑ नो अत्र वरि॑वः कृ॒णो - [ ] 46

TS 1.4.44.2

त्वनु॑ मा॒र्ष्टु त॒नुवो॑ यद्वि॒लिष्टं॑ ॥ यदु॒द्य त्वा॑ प्र॒यति॑ य॒ज्ञे अ॒स्मिन्न॑ग्रे हो॒ता॒र॒मवृ॑णीमहीह । ऋ॒ध॒गया॑डू-
ध॒गुता॑ऽशमि॒ष्टाः प्र॒जान॑न् य॒ज्ञमु॑प॒ याहि॑ वि॒द्वान् ॥ स्व॒गा वो॑ दे॒वाः स॒दन॑मक॒र्म य आ॑ज॒ग्म स॒वने॑दं
जु॒षा॒णाः । ज॒क्षि॒वाऽसः॑ प॒पि॒वाऽसंश्च॑ वि॒श्वेऽस्मे॑ ध॒त्त व॑सवो वसू॑नि ॥ या॒नाऽव॑ह उ॒शतो॑ दे॒व दे॒वान्
ता॒न्- [ ] 47

TS 1.4.44.3

प्रेर॑य॒ स्वे अ॑ग्रे सु॒धस्थे॑ । वह॑माना॒ भर॑माणा ह॒वीऽषि॑ वसु॑ घ॒र्म दि॒व॒मा ति॑ष्ठ॒तानु॑ । य॒ज्ञं य॒ज्ञं ग॑च्छ
य॒ज्ञप॑तिं गच्छ॒ स्वां॒योनिं॑ गच्छ॒ स्वा॒हैष ते॑ य॒ज्ञो य॑ज्ञपते स॒हसू॑क्तवाकः सु॒वीरः॑ स्वाहा॒ देवा॑ गातु-
विदो॑ गा॒तुं वि॒त्त्वा गा॒तुमि॑त् मन॑सस्पत इ॒मं नो॑ दे॒व दे॒वेषु॑ य॒ज्ञऽस्वाहा॑ वा॒चि स्वाहा॑ वा॒ते धाः॑ ॥ 48

(कृणोतु-तान-ष्टाचत्वारिंशच्च) (A44)

TS 1.4.45.1

उ॒रुऽहि॑ राजा॒ वरु॑णश्चकार॒ सूर्या॑य पन्था॒-मन्वे॑त॒वा उ॑ । अ॒पदे॑ पादा॒ प्रति॑धातवे-ऽक॒रुता॑-ऽप॑व॒क्ता
हृ॒दया॑विध॒श्चित् ॥ श॒तं ते॑ राजन् भिष॑जः स॒हस्र॑मु॒र्वी गंभी॑रा सु॒म॒तिष्ठे॑ अस्तु । बाध॑स्व॒ द्वेषो॑

निरू॑रुतिं परा॒चैः कृतं चि॒देनः॑ प्र मु॒मुग्ध्य॑स्मत् ॥ अ॒भिष्टि॑तो वरु॒णस्य॑ पाशोऽग्ने॒रनीक॑म॒प आ
वि॒वेश । अपौ॑न्नपात् प्र॒तिरक्ष॑न्नसु॒र्य दमे॑दमे - [ ] 49

TS 1.4.45.2

स॒मिधं॑ यक्ष्य॒ग्ने ॥ प्रति॑ ते जि॒ह्वा घृत॑मुच्च॒रण्येथ॑ समु॒द्रे ते हृद॑यम॒प्स्वन्तः॑ । सं त्वा॑ विश॒न्त्वोष॑धी-
रु॒ताऽऽपो॑ य॒ज्ञस्य॑ त्वा य॒ज्ञपते॑ ह॒विर्भिः॑ ॥ सू॒क्तवा॒के न॑मोवा॒के वि॒धेमाऽव॑भृथ निच॒ङ्कुण॑ निचे॒रुर॑सि
निच॒ङ्कुणाऽव॑ दे॒वैर् दे॒वकृ॑तमे॒नोऽया॒डव॑ म॒र्त्यैर् म॒र्त्यकृ॑तमु॒रोरा नो॑ दे॒व रि॒षस्पा॑हि सुमि॒त्रा न॒ आप॑
ओष॑धयः - [ ] 50

TS 1.4.45.3

सन्तु दु॒र्मि॒त्रास्त॑स्मै भू॒यासु॒र् योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॒ यं च॑ व॒यं द्वि॒ष्मो दे॒वीरा॑प ए॒ष वो॒ गर्भ॑स्तं॒ वः सु॒प्रीतः॑
सुभृ॑त-मकर्म दे॒वेषु॑ नः सु॒कृतो॑ ब्रू॒तात् प्र॑तियु॒तो वरु॑णस्य॒ पाशः॑ प्र॒त्यस्तो॑ वरु॒णस्य॑ पा॒श एधो॑ऽस्ये-
धि॒षीम॑हि॒ समि॑द॒सि तेजो॑ऽसि तेजो॒ मयि॑ धे॒ह्यपो॑ अन्व॒चारि॑षः॒ रसे॑न॒ सम॑सृक्षमहि । प॒यस्वाः॑ अ॒ग्न
आ ( ) ऽग॑मं॒ तं मा॒ सः सृ॑ज॒ वर्च॑सा ॥ 51

(दमे॑दम॒-ओष॑धय॒- आ-ष॑ट्) (A45)

TS 1.4.46.1

यस्त्वा॑ हृ॒दा की॒रिणा॑ म॒न्यमा॑नो ऽम॒र्त्यं म॒र्त्यो जो॑ह॒वीमि॑ । जा॒तवे॑दो॒ यशो॑ अ॒स्मासु॑ धेहि प्र॒जाभि॑र॒ग्ने
अमृ॑तत्वम॒श्यां ॥ यस्मै॑ त्वः सु॒कृते॑ जा॒तवे॑द उ॒ लोक॑म॒ग्ने कृ॑णवः॒ स्यो॒नं । अ॒श्विनः॑ स पु॒त्रिणं॑
वी॒रव॑न्तं गोम॒न्तः र॒यिं न॑शते स्व॒स्ति ॥ त्वे सु॑ पु॒त्र श॒वसो॑ऽवृ॒त्रन् का॑म॒कात॑यः । न त्वा॑मिन्द्रा॒ति
रि॒च्यते ॥ उ॒क्थौ॑क्थे सोम॒ इन्द्रं॑ म॒माद॑ नी॒थेनी॑थे म॒घवा॑नः - [ ] 52

TS 1.4.46.2

सुतासः । यदी॑ स॒बाधः॑ पि॒तरं॑ न पु॒त्राः स॑मा॒नद॑क्षा अव॑से हव॑न्ते ॥ अ॒ग्ने र॑से॒न तेज॑सा जा॒तवे॑दो
वि रो॑चसे । र॒क्षोहा॑ऽमीव॒चात॑नः ॥ अ॒पो अ॒न्व॒चा॒रिषः॑ र॑से॒न स॑म॒सृक्ष॑महि । प॒य॒स्वा॒ अ॒ग्न
आ॑ऽग॒मं तं मा॒ सः॑ सृ॒ज व॑र्चसा ॥ व॒सुर् व॑सु॒पति॑र् हि॒क॒मस्य॑ग्ने वि॒भाव॑सुः । स्या॒म ते सु॑म॒ताव॑पि
॥ त्वा॒म॒ग्ने व॑सु॒पतिं॑ व॒सूना॑म॒भि प्र म॑न्दे- [ ] 53

TS 1.4.46.3

अ॒द्धरे॑षु॒ राज॑न् । त्वया॒ वाजं॑ वा॒जय॑न्तो जये॒मा॒ऽभि॒ष्या॑म पृथ्॒सुती॑र् म॒र्त्यानां॑ । त्वा॒म॒ग्ने वा॒जसा॑त॒मं
वि॒प्रा व॑र्द्धन्ति सु॒ष्टुतं॑ । स नो॑ रा॒स्व सु॒वीर्यं॑ ॥ अ॒यं नो॑ अ॒ग्निर्व॑रि॒वः कृ॑णो॒त्वयं॑ मृ॒धः पुर॑ ए॒तु
प्र॑भि॒न्दन् ॥ अ॒यः श॑त्रूँ॒जय॑तु ज॒र॒ह॒षाणो॑ऽयं वा॒जं ज॑यतु वा॒जसा॑तौ ॥ अ॒ग्निना॑ऽग्निः स॒मि॒द्धय॑ते
क॒विर् गृ॑ह॒पति॑र् यु॒वा । ह॒व्य॒वाड्-जु॒ह्वी॑स्यः ॥ त्वः॑ ह्य॒ग्ने ( ) अ॒ग्निना॑ वि॒प्रो वि॒प्रेण॑ स॒न्ध॒सता॑ ।
स॒खा स॒ख्या स॒मि॒द्धय॑से ॥ उ॒द॒ग्ने शु॒चय॑स्तव॒ > 1, वि ज्योति॑षा॒ > 2 ॥ 54

(म॒घवा॑नं-म॒न्दे-ह्य॒ग्ने-चतु॑र्दश च) (A46)

praSna korvai with starting padams of 1 to 46 anuvAkams :-

(आ द॑दे-वा॒चस्प॑तय-उ॒पया॑म॒गृही॑तोऽस्या वा॒यो -अ॒यं वां -या वां-प्रा॒त॒र्युजा॑-व॒यं-तं -ये दे॒वा-स्त्रि॑श-
दु॒पया॑म॒गृही॑तोऽसि-मूर्द्धा॒नं-म॒धुश्चे॒न्द्रा॒ग्रं॑ 007 आ ; ओमा॑सो-म॒रुत्वं॑न्त-मि॒न्द्रं म॑रु॒त्वो-म॒रुत्वा॑न्-म॒हान्-
म॒हान्न॑वत्-क॒दा-वा॒म-म॑द॒ब्धेभि॑र्-हि॒र॒ण्यपा॑णिः-सु॒शर्मा॑-बृ॒हस्प॑ति॒ सु॑तस्य - ह॒रि॒र॒स्य-ग्रं-उ॒त्तिष्ठ॑न्-त॒रणि॑-
रा॒प्याय॑स्वे-यु॒ष्टे ये-ज्योति॑ष्मतीं-प्रया॒साय॑-चि॒त्त-मा॑ति॒ष्ठे-न्द्र॒-मसा॑वि-सर्व॑स्य-म॒हान्-स॒जोषा॑-उ॒दुत्य॑-धा॒तो-
रुः॑ हि-य-स्त्वा ष॒ट्त्वारि॑शत् ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(आ द॑दे-ये दे॒वा-म॒हा-नु॒त्तिष्ठ॑न्-सर्व॑स्य-सन्तु दु॒र्मि॒त्रा-श्चतु॑ष्पञ्चाशत् ।)

first and last padam of fourth praSnam :-

(आ ददे-वि ज्योतिषा)

special korvai for this praSnam :-

(वाच प्राणाय॑ त्वा । उप॒या॒मगृ॑हीतोऽस्य॒पा॒नाय॑ त्वा । आ वा॑यो वा॒यवे॑ स॒जोषा॑भ्यां त्वा । अ॒यमृ॑तायु॒भ्यां त्वा । या वा॑म॒श्विभ्यां॑ मा॒द्धीभ्यां॑ त्वा । प्रा॒त॒र्युजा॑व॒श्विभ्यां॑म॒श्विभ्यां॑ त्वा । अ॒यश्श॑ण्डाय वी॒रतां॑ पाहि । तं म॒र्काय॑ प्र॒जाः पा॑हि । ये दे॒वा स्त्रि॑श॒दाग्र॑य॒णोऽसि॑ विश्वे॒भ्यस्त्वा॑ दे॒वेभ्यः॑ । उप॒या॒मगृ॑हीतोऽसीन्द्रा॒य त्वोक्था॑यु॒वे । मूर्द्धा॑नम॒ग्नये॑ त्वा वैश्वान॒राय॑ । मधु॑श्च स॒स्रपो॑ऽसि । इन्द्रा॑ग्नी इन्द्रा॒ग्निभ्यां॑ त्वा । ओमा॑सो विश्वे॒भ्यस्त्वा॑ दे॒वेभ्यः॑ । म॒रुत्वं त॒न्त्रीणीन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्वंते॑ । म॒हान्द्वे म॑हेन्द्रा॒य त्वा । क॒दा च॒नाऽऽदित्ये॑भ्यस्त्वा । क॒दा च॒न स्त॒रीर॑ वि॒वंस्व॑ आदित्य । इन्द्र॑श्च शुचि॒रपः॑ । वा॒मन्त्री॑णी दे॒वाय॑ त्वा सवि॒त्रे । सु॒शर्मा॑ऽसि विश्वे॒भ्यस्त्वा॑ दे॒वेभ्यः॑ । बृ॒हस्प॑ति॒सुत॑स्य त्वष्ट्रा सोमं पिब॒ स्वाहा॑ । हरि॑रसि सु॒हसो॑मा इन्द्रा॒य स्वाहा॑ । अ॒ग्न आयू॑श्च॒ष्यग्र॑ये त्वा तेज॑स्वते । उ॒त्तिष्ठ॑न्निन्द्रा॒य त्वौज॑स्वते । त॒रणिः॑ सू॒र्याय॑ त्वा भ्राज॑स्वते । आ ति॑ष्ठाद्या॒ष्पटिन्द्रा॑य त्वा षोड॒शिनै॑ । उ॒दु त्यं चि॑त्रं । अ॒ग्ने न॒य दि॒वं गच्छ॑ । उ॒रूमा॑यु॒ष्टे यदे॑वा मुमु॒ग्धि । अ॒ग्नावि॑ष्णू सु॒क्रतू॑ मुमु॒क्तं । परा॑ वै प॒ङ्क्तयः॑ । दे॒वा वै ये दे॒वाः प॒ङ्क्त्यो॑ । परा॑ वै स वाचं॑ । भूमि॑र्व्य॒तृष्य॑न् । प्र॒जाप॑ति॒र व्य॑क्षु॒द्ध्यन् । भूमि॑रा॒दिया॑ वै । अ॒ग्निहो॑त्रमा॒दित्यो॑ वै । भूमि॑र॒लेकः॑ स॒लेकः॑ सु॒लेकः॑ । वि॒ष्णोरु॑दु॒त्तमं॑ । अन्न॑प॒ते पुन॑स्वाऽऽदित्याः । उ॒रुश्च॑ स॒स्रृज॑ व॒र्चसा॑ । यस्त्वा सु॒ष्टुतं॑ । त्वम॑ग्ने यु॒क्ष्वा हि सु॑ष्टि॒तिं । त्वम॑ग्ने वि॒चर्ष॑णे । यत्वा वि रो॑चसे ।)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.4.1 Annexure for 1.4

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 47

1.4.46.3 - उदंग्रे शुचयस्तव >1

उदग्ने शुचंयस्तवं शुक्रा भ्राजन्त ईरते ।

तव ज्योतीःष्यर्चयः । (द्वा१-३-१४-८)

1.4.46.3 - वि ज्योतिषा > 2

विज्योतिषा बृहता भौत्यग्रिराविर् विश्वानि कृणुते महित्वा ।

प्रादे॒वी॒र्मा॒याः स॒ह॒ते॒-दु॒रे॒वाः शि॒शी॒ते शृ॒ङ्गे रक्ष॑से वि॒नि॒क्षे । (द्व॒१-२-१४-७)

=====

1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - (पुनराधानं)

TS 1.5.1.1

देवा॒सुराः सँय॑न्ता आस॒न्ते दे॒वा वि॑ज॒यमु॑प॒यन्तो॑ ऽग्नौ वा॒मं व॑सु सं न्य॑दधते॒दमु॑ नो भवि॑ष्यति॒ यदि नो जे॑ष्यन्तीति॒ तद॒ग्नि॑र्य॒काम॑यत् तेनापी॑*क्राम॑त् तद्दे॒वा वि॑जित्या॑*वरु॑रु॒थ्समा॑ना॒ अन्वा॑यन् तद॑स्य॒ सह॑साऽऽ*दि॒थ्सन्त॑ सो ऽरो॑दी॒द्यदरो॑दीत् तद् रु॒द्रस्य॑ रु॒द्रत्वं य॑द॒श्वशी॑यत् तद् [ ] 1

TS 1.5.1.2

र॒ज॒तश्च॑ हिर॑ण्यमभवत् तस्मा॑द् र॒ज॒तश्च॑ हिर॑ण्य-मदक्षि॑ण्य-म॒श्रुज॑श्च हि यो ब॒रु॒हिषि॑ ददा॑ति पु॒राऽस्य॑ सँव॑त्स॒राद् गृ॒हे रु॑दन्ति॒ तस्मा॑द् ब॒रु॒हिषि॑ न दे॒यश्च॑ सौ॒ऽग्नि॑र॒ब्रवी॑द् भा॒ग्यंसा॑न्यथ॒ व इ॒दमि॑ति॒ पुन॑रा॒धेयं॑ ते के॒वल॑मित्य॒ब्रुवन् नृ॒द्धव॑त् खलु॒ स इत्य॑ब्रवी॒द्यो म॑दे॒वत्य॑-म॒ग्नि-मा॑दधा॒ता इति॑ तं पू॒षाऽऽध॑त्ते तेन॑ - [ ] 2

TS 1.5.1.3

पू॒षाऽऽर्द्धो॑त् तस्मा॑त् पौ॒ष्णाः प॒शव॑ उच्यन्ते तं त्व॑ष्टाऽऽध॑त्ते तेन॒ त्व॑ष्टाऽऽर्द्धो॑त् तस्मा॑त् त्वा॒ष्टाः प॒शव॑ उच्यन्ते तं म॒नु॒राऽध॑त्ते तेन॒ म॒नु॒राऽर्द्धो॑त् तस्मा॑न्मान॒व्यः प्र॒जा उ॑च्यन्ते तं धा॒ताऽऽध॑त्ते तेन॑ धा॒ताऽऽध॑त्ते सँव॑त्स॒रो वै धा॒ता तस्मा॑त् सँव॑त्स॒रं प्र॒जाः प॒शवो॑ऽनु प्र जा॑यन्ते य एवं पु॑न॒रा॒धेय॑स्य॒र्द्धि॑ वेद॒- [ ] 3

TS 1.5.1.4

र्द्धो॑त्येव योऽस्यै॒वं ब॑न्धुतां वे॒दु ब॑न्धु॒मान् भ॑वति भा॒ग॒धेयं॑ वा अ॒ग्निरा॑हित इ॒च्छमा॑नः प्र॒जां प॒शून् यज॑मान॒स्योप॑ दो॒द्रावो॑द्वा॒स्य पु॑न॒रा द॑धीत भा॒ग॒धेये॑नै॒वैनश्च॑ सम॑र्द्धय॒त्यथो॑ शा॒न्तिरे॒वास्यै॑षा पु॑न॒र्वस्वो॑रा द॑धीतै॒तद्वै पु॑न॒रा॒धेय॑स्य॒ नक्ष॑त्रं यत् पु॑न॒र्वसू॑ स्वा॒यामे॑वैनं दे॒वता॑यामा॒धाय॑ ब्रह्म॒वर्च॑सी भ॑वति दु॒र्भे ( ) रा द॑धा॒त्यया॑तयाम॒त्वाय॑ दु॒र्भेरा॑ द॑धा॒त्यद्भ्य॑ ए॒वैन॑मोष॑धी॒भ्यो ऽव॑रु॒द्ध्या ऽऽध॑त्ते पञ्च॑कपालः पु॒रोडा॑शो

भवति पञ्च वा ऋतवँ ऋतुभ्यँ एवैनमवरुद्ध्या ऽऽधत्ते ॥ 4

(अशीयत् तत्- तेन-वेद- दुर्भैः पञ्चविंशतिश्च) (A1)

TS 1.5.2.1

परा वा एष यज्ञं पशून् वपति योऽग्निमुद्वासयते पञ्चकपालः पुरोडाशो भवति पाङ्क्तो यज्ञः पाङ्क्तः पशवो यज्ञमेव पशून्व रुन्धे वीरहा वा एष देवानां योऽग्निमुद्वासयते न वा एतस्य ब्राह्मणा ऋतायवः पुराऽन्नमक्षन् पृङ्क्त्यो याज्यानुवाक्या भवन्ति पाङ्क्तो यज्ञः पाङ्क्तः पुरुषो देवानेव वीरं निरवदायाग्निं पुनरा - [ ] 5

TS 1.5.2.2

धत्ते शताक्षरा भवन्ति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति यद्वा अग्निराहितो नद्धयते ज्यायो भागधेयं निकामयमानो यदाग्नेयः सर्वं भवति सैवास्यर्द्धिः संवा एतस्य गृहे वाक् सृज्यते योऽग्निमुद्वासयते स वाचः सःसृष्टां यजमान ईश्वरोऽनु पराभवितोर् विभक्तयो भवन्ति वाचो विधृत्यै यजमानस्यापराभावाय - [ ] 6

TS 1.5.2.3

विभक्तिं करोति ब्रह्मैव तदकरुपांशु यजति यथा वामं वसुं विविदानो गूहति तादृगेव तदग्निं प्रति स्विष्टकृतं निराह यथा वामं वसुं विविदानः प्रकाशं जिगमिषति तादृगेव तद्विभक्तिमुक्त्वा प्रयाजेन वर्षद्भरोत्यायतनादेव नैति यजमानो वै पुरोडाशः पशवं एते आहुती यदभितः पुरोडाशमेते आहुती - [ ] 7

TS 1.5.2.4

जुहोति यजमानमेवोभयतः पशुभिः परिं गृह्णाति कृतयजुः संभृतसंभार इत्याहुर्न संभृत्याः संभारा

न यजुः कर्तव्यमित्यथो खलु संभृत्या एव संभाराः कर्तव्यं यजुर् यज्ञस्य समृद्धयै पुनर्निष्कृतो रथो
दक्षिणा पुनरुत्थयूतं वासः पुनरुत्थसृष्टोऽनुद्धान् पुनराधेयस्य समृद्धयै सप्त ते अग्रे समिधः सप्त जिह्वा
इत्यग्निहोत्रं जुहोति यत्रयत्रैवास्य न्यक्तं तत - [ ] 8

TS 1.5.2.5

एवैनमव रुन्धे वीरहा वा एष देवानां योऽग्निमुद्वासयते तस्य वरुण एवर्णयादाग्निवारुण-मेकादशकपालमनु
निर्वपेद्यं चैव हन्ति यश्चास्यर्णयात्तौ भागधेयेन प्रीणाति नाऽऽर्तिमाच्छति यजमानः ॥ 9

(आ-ऽपराभावाय-पुरोडाशमेते-आहुती-ततः -षटत्रिंशच्च) (A2)

TS 1.5.3.1

भूमिर् भूम्ना द्यौर वरिणाऽन्तरिक्षं महित्वा । उपस्थे ते देव्यदिते ऽग्निमन्नादमन्नाद्यायाऽऽदधे ॥ आऽयं
गौः पृश्निरक्रमीदसनन् मातरं पुनः । पितरं च प्रयन्थ सुवः ॥ त्रिंशद्धाम वि राजति वाक्
पतङ्गाय शिश्रिये । प्रत्यस्य वह द्युभिः ॥ अस्य प्राणादपानत्यन्तश्चरति रोचना । व्यख्यन् महिषः
सुवः ॥ यत्वा-[ ] 10

TS 1.5.3.2

क्रुद्धः परोवप मन्युना यदवर्त्या । सुकल्पमग्रे तत्तव पुनस्त्वोदीपयामसि ॥ यत्ते मन्युपरोप्तस्य पृ-
थिवीमनु दद्धसे । आदित्या विश्वे तद्देवा वसवश्च समाभरन् ॥ मनो ज्योतिर् जुषतामाज्यं विच्छिन्नं
यज्ञं समिमं दधातु । बृहस्पतिस्तनुतामिमं नो विश्वे देवा इह मादयन्तां ॥ सप्त ते अग्रे समिधः
सप्त जिह्वाः सप्त - [ ] 11

TS 1.5.3.3

रूषयः सप्त धाम प्रियाणि । सप्त होत्राः सप्तधा त्वां यजन्ति सप्त योनीरा पृणस्वा घृतेन ॥ पुनरूर्जा

नि वर्तस्व पुनरग्र इषाऽऽयुषा । पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥ सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया
। विश्वप्स्त्रिया विश्वतस्परि ॥ लेकः सलेकः सुलेकस्ते न आदित्या आज्यं जुषाणा विंयन्तु केतः
सकेतः सुकेतस्ते न ( ) आदित्या आज्यं जुषाणा विंयन्तु विवस्वा अदितिर देवजूतिस्ते न
आदित्या आज्यं जुषाणा विंयन्तु ॥ 12

(त्वा-जिह्वाः सप्त-सुकेतस्ते न-स्त्रयोदश च) (A3)

TS 1.5.4.1

भूमिर् भूम्ना द्यौर वरिणेत्याहाऽऽशिषैवैनमा धत्ते सर्पा वै जीर्यन्तो ऽमन्यन्त स एतं कसृणीरः
काद्रवेयो मन्त्रमपश्यत् ततो वै ते जीर्णास्तनूरपाघ्नत सर्पराज्ञिया ऋग्भिर् गार्हपत्यमा दधाति
पुनर्नवमेवैनमजरं कृत्वा ऽऽधत्तेऽथो पूतमेव पृथिवीमन्नाद्यं नोपानमथ्सैतं - [ ] 13

TS 1.5.4.2

मन्त्रमपश्यत् ततो वै तामन्नाद्य-मुपानमद्यथ -सर्पराज्ञिया ऋग्भिर् गार्हपत्य-मादधात्यन्नाद्यस्यावरुद्ध्या
अथो अस्यामेवैनं प्रतिष्ठितमा धत्ते यत्त्वा क्रुद्धः परोवपेत्याहापहुत एवासमै तत् पुनस्त्वोदीपयाम-
सीत्याह समिन्ध एवैनं यत्ते मन्युपरोप्तस्येत्याह देवताभिरेवै - [ ] 14

TS 1.5.4.3

न सं भरति वि वा एतस्य यश्चिच्छद्यते योऽग्निमुद्वासयते बृहस्पतिवत्यर्चोप तिष्ठते ब्रह्म वै देवा-
नां बृहस्पतिर् ब्रह्मणैव यज्ञं सं दधाति विच्छिन्नं यज्ञं समिमं दधात्वित्याह सन्तत्यै विश्वे देवा
इह मादयन्तामित्याह सन्तत्यैव यज्ञं देवेभ्योऽनु दिशति सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वा - [ ] 15

TS 1.5.4.4

इत्याह सप्तसप्त वै सप्तधाऽग्नेः प्रियास्तनुवस्ता एवाव रुन्धे पुनरूर्जा सह रय्येत्यभितः पुरोडाशमा-

हुंती जुहोति यजमानमेवोर्जा च रय्या चोभयतः परिं गृह्णात्यादित्या वा अस्माल्लोकादमुं लोकमायन्
 तेऽमुष्मिन् लोके व्यतृष्यन् त इमं लोकं पुनरभ्यवेत्या ऽग्निमाधायै-तान्. ( ) होमानजुह्वुस्त आर्द्ध्वन्
 ते सुवर्गं लोकमायन्. यः पराचीनं पुनराधेयादग्निमादधीत स एतान्. होमान् जुहुयाद्यामेवाऽऽदित्या
 ऋद्धिमार्द्ध्वन् तामेवर्द्धाति ॥ 16

(सैतं-देवताभिरेव-जिह्वा-एतान्-पञ्चविंशतिश्च) (A4)

TS 1.5.5.1

उपप्रयन्तो अद्धरं मन्त्रं वोचेमाग्रयै । आरे अस्मे च शृण्वते ॥ अस्य प्रत्नामनु द्युतं शुक्रं दुदुहे
 अहयः । पयः सहस्रसामृषिं ॥ अग्निं मूर्द्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयं । अपां रेतांसि
 जिन्वति ॥ अयमिह प्रथमो धायि धातृभिर्, होता यजिष्ठो अध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्रवानो भृगवो
 विरुचुर्वनेषु चित्रं विभुर्विशेर्विशे ॥ उभा वामिन्द्राग्नी आहुवद्ध्या - [ ] 17

TS 1.5.5.2

उभा राधंसः सह मादयद्धयै । उभा दाताराविषां रयीणामुभा वाजस्य सातये हुवे वां ॥ अयं
 ते योनिर्, ऋत्वियो यतो जातो अरोचथाः । तं जानन्नग्र आ रोहाथां नो वर्द्धया रयिं ॥ अग्र
 आयूषि पवस् आ सुवोर्जमिषं च नः । आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ अग्ने पवस्व स्वपां अस्मे वचः
 सुवीर्यं । दधत्पोषं रयिं - [ ] 18

TS 1.5.5.3

मयि ॥ अग्ने पावक रोचिषां मन्द्रयां देव जिह्यां । आ देवान्, वक्षि यक्षि च ॥ स नः
 पावक दीदिवोऽग्ने देवा इहा ऽऽवह । उप यज्ञं हविश्च नः ॥ अग्निः शुचिं व्रततमः शुचिर्
 विप्रः शुचिः कविः । शुची रोचत आहुतः ॥ उदग्ने शुचयस्तव शुक्रा भ्राजन्त ईरते । तव
 ज्योतींश्च्युर्चयः ॥ आयुर्दा अग्नेऽस्यायुर्मै - [ ] 19

TS 1.5.5.4

देहि वर्चो॑दा अ॒ग्नेऽसि॑ वर्चो॑ मे देहि तनू॑पा अ॒ग्नेऽसि॑ तनु॑वं मे पा॒ह्यग्ने॑ यन्मे॑ तनु॑वा ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒ण
चित्रा॑वसो स्व॒स्ति ते॑ पा॒रम॑शी॒येन्धा॑नास्त्वा श॒तः हिमा॑ द्युमन्तः॑ समि॒धीमहि॑ वय॑स्वन्तो वय॑स्कृतं
यश॑स्वन्तो यश॑स्कृतः सु॒वीरा॑सो अदा॑भ्यं । अ॒ग्ने स॑पत्न॒दंभ॑नं वर॒षिष्ठे॑ अधि॒ नाकै॑ ॥ सं त्वम॑ग्ने
सूर्य॑स्य वर्च॑सा ( ) ऽग॒थाः समृ॑षी॒णाः स्तु॑तेन॒ सं प्रि॒येण॑ धाम्ना॑ । त्वम॑ग्ने सूर्य॑वर्चा असि॒ सं
मामा॑युषा॒ वर्च॑सा प्र॒जया॑ सृज ॥ 20

(आहुवद्भ्यै-पोषः रयिं-मे-वर्चसा-सप्तदश च) (A5)

TS 1.5.6.1

सं प॑श्यामि प्र॒जा अ॒ह-मि॑डप्रजसो मान॒वीः । सर्वा॑ भवन्तु नो गृ॒हे । अ॒भः स्था॑भो वो भक्षी॒य
महः॑ स्थ महो॑ वो भक्षी॒य सहः॑ स्थ सहो॑ वो भक्षी॒योर्जः स्थो॑र्ज वो भक्षी॒य रेव॑न्ती रम॑द्ध-म॒स्मिन्
लो॒केऽस्मिन् गो॑ष्ठेऽस्मिन् क्षये॑ऽस्मिन् योना॑विहैव स्तेतो माऽप॑ गात ब॒ह्वीर्मे॑ भूयास्त - [ ] 21

TS 1.5.6.2

स॒ऽहि॒ताऽसि॑ विश्वरू॒पीरा मो॑र्जा वि॒शा ऽऽ*गौ॑प॒त्येना॑ ऽऽ*रा॒यस्पोषे॑ण सहस्रपोषं॑ वः पु॒ष्यासं॑ मयि॑
वो रा॒यः श्र॑यन्तां ॥ उप॑ त्वाऽग्ने दि॒वेदि॑वे दोषा॑वस्तर्द्धि॒या व॒यं । नमो॑ भरे॑न्त ए॒मसि॑ ॥ राज॑न्त-
मद्ध॑राणां गो॒पामृ॑तस्य दी॒दिवि॑ । वद्ध॑मानः॒ स्वे दमे॑ ॥ स नः॑ पि॒तेव॑ सून॒वेऽग्ने॑ सूपा॒यनो॑ भव ।
सच॑स्वा नः स्व॒स्तये॑ ॥ अ॒ग्ने- [ ] 22

TS 1.5.6.3

त्वं नो॑ अन्त॑मः । उ॒त त्रा॒ता शि॒वो भ॑व वरू॒त्थ्यः ॥ तं त्वा॑ शोचिष्ठ दी॒दिवः॑ । सु॒म्नाय॑ नूनमी॒महे॑
सखि॑भ्यः ॥ वसु॑र॒ग्निर् वसु॑श्रवाः । अच्छा॑ नक्षि द्युम॑त्तमो र॒यिं दाः॑ ॥ ऊ॒र्जा वः॑ पश्याम्यूर्जा॑ मां

पश्यत रा॒यस्पोषे॑ण वः पश्यामि रा॒यस्पोषे॑ण मा पश्य॑तेडाः स्थ मधु॑कृतः स्यो॒ना मा ऽऽवि॑शतेरा॒
मदः॑ । सह॒स्रपो॑षं॒ वः पु॒ष्यासं॑ - [ ] 23

TS 1.5.6.4

मयि॑ वो रा॒यः श्रय॑न्तां ॥ तथ्स॑वितुर् वरे॑ण्यं भर्गो॑ देवस्य॑ धीमहि । धियो॑ यो नः प्रचो॑दयात् ॥
सो॒मानः॑ स्वर॑णं कृणुहि ब्र॒ह्मण॑स्पते । क॒क्षीव॑न्तं॒ य औ॑शिजं ॥ क॒दा च॑न स्त॒रीर॑सि नेन्द्र॑ सश्चसि
दा॒शुषे॑ ॥ उपो॑पेन्नु म॒घव॑न् भुय॑ इन्नु ते दानं॑ देवस्य॑ पृच्यते ॥ परि॑ त्वाऽग्ने॒ पुरं॑ व॒यं वि॒प्रः सह॑स्य
धीमहि ॥ धृष॑द्वर्णं ( ) दि॒वेदि॑वे भे॒त्तारं॑ भ॒ङ्गुरा॑वतः ॥ अग्ने॑ गृहपते सुगृहपतिर॒हं त्वया॑ गृहपतिना
भूया॑सः सुगृहपतिर्मया॒ त्वं गृह॑पतिना भूयाः शतः॑ हिमा॒स्तामा॑शिष॒मा शा॑से तन्त॑वे ज्योतिष्मतीं
तामा॑शिष॒मा शा॑सेऽमुष्मै॒ ज्योति॑ष्मतीं ॥ 24

(भूयास्तु-स्वस्तयेऽग्ने-पुष्यासं-धृषद्वर्ण-मेकान्नत्रिःशच्च) (A6)

TS 1.5.7.1

अयं॑ज्ञो वा ए॒ष यो॑ऽसा॒मोप॑प्रयन्तो॑ अ॒द्धर॑मित्या॒ह स्तोमं॑मेवा॒स्मै यु॑न॒क्त्यु॑पेत्या॒ह प्र॒जा वै प॒शव॑ उपे॒मं
लो॒कं प्र॒जामे॑व प॒शूनि॑मं॒ लोक॑मुपैत्य॒स्य प्र॒त्नाम॑नु द्यु॒तमि॑त्या॒ह सु॒वर्गो॑ वै लो॒कः प्र॒त्नः सु॒वर्गमे॑व
लो॒कः स॒मारो॑हत्य॒ग्निर् मूर्द्धा॑ दि॒वः क॒कुदि॑त्या॒ह मूर्द्धा॑नं - [ ] 25

TS 1.5.7.2

मे॒वैनं॑ स॒माना॑नां॒ करो॑त्यथो॒ देवलो॑कादे॒व म॑नुष्यलो॒के प्र॑तिं तिष्ठत्य॒यमि॑ह प्र॒थमो॑ धा॒यि धा॒तृभि॑रित्या॒ह
मु॒ख्यमे॒वैनं॑ करोत्यु॒भा वा॑मिन्द्रा॒ग्नी आ॑हुव॒द्भ्या इ॒त्याहौ॑जो बल॑मे॒वाव रु॑न्धे ऽयं ते यो॒निर् ऋ॒त्वि॒य
इ॒त्याह॑ प॒शवो॑ वै र॒यिः प॒शूने॒वाव रु॑न्धे ष॒ड्विरु॑पं तिष्ठते ष॒ड्वा - [ ] 26

TS 1.5.7.3

ऋतव॑ ऋ॒तुष्वे॒व प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ ष॒ङ्गिरु॒त्तरा॑भि॒रुपं॑ ति॒ष्ठते॒ द्वाद॑श॒ सं प॑द्यन्ते॒ द्वाद॑श॒ मासाः॑ स॒व-
थ्स॒रः स॒वथ्स॒र ए॒व प्र॒ति ति॒ष्ठति॑ यथा॒ वै पु॒रुषो॑ऽश्चो॒ गौर॒-जी॒र्यत्ये॒व-म॒ग्निरा॑हि॒तो जी॒र्यति॑ स॒वथ्स॒रस्य॑
प॒रस्ता॑दा॒ग्निपा॒वमा॒नीभि॒-रुपं॑ ति॒ष्ठते पु॒नर्न॒व-मे॒वैन॑-म॒जरं॑ करोत्यथो॒ पुना॑त्ये॒वोपं॑ ति॒ष्ठते॒ योगं॑ ए॒वास्यै॑ष
उपं॑ ति॒ष्ठते - [ ] 27

TS 1.5.7.4

दमं॑ ए॒वास्यै॑ष उपं॑ ति॒ष्ठते या॒च्चैवा॒स्यैषो॑पं॑ ति॒ष्ठते॒ यथा॒ पापी॑या॒ञ्छेय॑स॒ आ॒हत्य॑ नम॒स्यति॑ ता॒दृगे॑व
तदा॑यु॒दा अ॒ग्नेऽस्या॑यु॒र्मे दे॒हीत्या॑हा*ऽऽयु॒दा ह्येष॑ व॒र्चो॒दा अ॒ग्नेऽसि॑ व॒र्चो मे॑ दे॒हीत्या॑ह व॒र्चो॒दा ह्येष॑
त॒नूपा अ॒ग्नेऽसि॑ त॒नुवं॑ मे पा॒हीत्या॑ह - [ ] 28

TS 1.5.7.5

त॒नूपा ह्येषो॑ऽग्ने॒ यन्मे॑ त॒नुवा॑ ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒णेत्या॑ह॒ यन्मे॑ प्र॒जायै॑ प॒शूना॑मू॒नं तन्म॑ आ पू॒रये॑ति
वा॒वैतदा॑ह॒ चित्रा॑व॒सो स्व॒स्ति ते॑ पा॒रमं॑शी॒येत्या॑ह॒ रात्रि॑र् वै चि॒त्राव॑सु॒रव्यु॑ष्ट्यै॒ वा ए॒तस्यै॑ पु॒रा ब्रा॑ह्म॒णा
अ॒भैषु॑र् व्यु॑ष्टि॒मेवा॑व॒ रुन्ध॑ इ॒न्धा॑नास्त्वा श॒तः - [ ] 29

TS 1.5.7.6

हि॒मा इ॒त्याह॑ श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑य॒ आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति ति॒ष्ठत्ये॑षा वै सू॒र्मी क॑र्ण॒काव॑त्ये॒तया॑ ह
स्म॒ वै दे॒वा असु॑राणा॒ः शत॑त॒रुहा॑ः स्तृ॒हन्ति॑ यदे॒तया॑ सु॒मिध॑मा॒दधा॑ति॒ वज्रं॑मे॒वैतच्छं॑त॒र्ग्रीं य॑ज॒मानो॑
भ्रातृ॑व्याय॒ प्र ह॑रति॒ स्तृत्या॑ अ॒च्छं॑ब॒द्धारः॑ सं त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑स्य॒ वच॑साऽग॒था इ॒त्याहै॑त॒त्त्वमसी॑दम॒हं ( )
भू॒यास॑मि॒ति वा॒वैतदा॑ह॒ त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑व॒र्चा अ॒सीत्या॑हाऽऽशि॒षमे॒वैता॑मा शी॒स्ते ॥ 30

(मूर्द्धानः-षड्वा-एष उपं तिष्ठते-पाहीत्याह-शत-महः षोडश च) (A7)

TS 1.5.8.1

सं पश्यामि प्रजा अहमित्याह यावन्त एव ग्राम्याः पशवस्तानेवाव रुन्धेऽभुः स्थांभो वो भक्षीये-
त्याहांभो ह्येता महः स्थ महो वो भक्षीयेत्याह महो ह्येताः सहः स्थ सहो वो भक्षीयेत्याह सहो
ह्येता ऊर्जः स्थोर्जो वो भक्षीयेत्या - [ ] 31

TS 1.5.8.2

-होर्जो ह्येता रेवती रमद्धमित्याह पशवो वै रेवतीः पशून्नेवात्मन् रमयत इहैव स्तेतो माऽपं गाते-
त्याह ध्रुवा एवैना अनपगाः कुरुत इष्टकचिद्धा अन्योऽग्निः पशुचिदन्यः संहितासि विश्वरूपीरिति
वृथ्समभि मृशत्युपैवैनं धत्ते पशुचितमेनं कुरुते प्र - [ ] 32

TS 1.5.8.3

वा एषोऽस्माल्लोकाच्चयवते य आहवनीयं-मुपतिष्ठते गारुहपत्यमुपं तिष्ठते ऽस्मिन्नेव लोके प्रतिं ति-
ष्ठत्यथो गारुहपत्यायैव नि हुंते गायत्रीभिरुपं तिष्ठते तेजो वै गायत्री तेज एवात्मन् धत्तेऽथो यदेतं
तृचमन्वाह सन्तत्यै गारुहपत्यं वा अनु द्विपादो वीराः प्र जायन्ते य एवं विद्वान् द्विपदाभिर
गारुहपत्य-मुपतिष्ठत - [ ] 33

TS 1.5.8.4

आऽस्यं वीरो जायत ऊर्जा वः पश्याम्यूर्जा मां पश्यतेत्याह ऽऽशिषमेवैतामा शांस्ते तथ्संवितुर
वरेण्यमित्याह प्रसूत्यै सोमानः स्वरणमित्याह सोमपीथमेवाव रुन्धे कृणुहि ब्रह्मणस्पत इत्याह
ब्रह्मवर्चसमेवाव रुन्धे कदा च न स्तरीरसीत्याह न स्तरीः रात्रिं वसति - [ ] 34

TS 1.5.8.5

य एवं विद्वानग्नि-मुपतिष्ठते परिं त्वाऽग्ने पुरं वयमित्याह परिधिमेवैतं परिं दधात्यस्कन्दायाग्ने गृहपत
इत्याह यथायजुरेवैतच्छतः हिमा इत्याह शतं त्वा हेमन्तानिन्धिषीयेति वावैतदाह पुत्रस्य नाम
गृह्णात्यन्नादमेवैनं करोति तामाशिषमा शांसे तन्तवे ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद्यस्य पुत्रोऽजातः स्यात्

तेज॑स्व्ये॒वास्य॑ ब्रह्मवर्च॑सी पु॒त्रो जा॑यते॒ तामा॑शिषु॒मा शा॑से ऽमुष्मै॒ ज्योति॑ष्मती ( ) मिति॑ ब्रूया॒द्यस्य॑ पु॒त्रो जा॑तः स्यात् तेज॑ ए॒वास्मिन् ब्रह्मवर्च॑सं द॑धाति ॥ 35

(ऊर्ज॑ वो भक्षी॒येति॑ - प्र -गार्ह॑पत्यमु॒पतिष्ठ॑ते -वसति॑-ज्योति॑ष्मती - मेका॒न्नत्रि॑शच्च) (A8)

TS 1.5.9.1

अ॒ग्निहो॑त्रं जु॒होति॑ यदे॒व किं॑ च॒ यज॑मानस्य॒ स्वं तस्यै॒व तद्रेतः॑ सि॒ञ्चति॑ प्र॒जनने॑ प्र॒जननं॑ हि॒ वा अ॒ग्निरथो॑षधीरन्त॑गता द॒हति॑ तास्ततो॒ भूय॑सीः प्र जा॑यन्ते॒ यथ्सा॒यं जु॒होति॑ रेत॑ ए॒व तथ्सि॑ञ्चति॒ प्रैव प्रा॑तस्तनेन॒ जन॑यति॒ तद्रेतः॑ सि॒क्तं न त्वष्ट्रा॑ऽर्विकृ॒तं प्रजा॑यते॒ याव॑च्छो॒ वै रेत॑सः॒ सिक्त॑स्य - [ ] 36

TS 1.5.9.2

त्वष्टा॑ रू॒पाणि॑ वि॒करो॑ति॒ ताव॑च्छो॒ वै तत्प्र॑ जा॑यत ए॒ष वै दै॒व्यस्त्वष्टा॑ यो यज॑ते ब॒ह्वीभि॑रु॒पं तिष्ठ॑ते॒ रेत॑स ए॒व सि॒क्तस्य॑ बहु॒शो रू॒पाणि॑ वि॒ करो॑ति॒ स प्रैव॑ जा॑यते॒ श्वःश्चो॒ भूया॑न् भव॒ति य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑पतिष्ठ॑ते ऽह॑र्दे॒वाना॑मासीद् - रात्रि॑रसु॒राणां॑ तेऽसु॒रा यद्दे॒वानां॑ वि॒त्तं वे॒द्यमा॑सीत्तेन॒ सह॑ - [ ] 37

TS 1.5.9.3

रात्रि॑ं प्रा॒ऽवि॑शन्ते दे॒वा ही॒ना अ॑मन्यन्त॒ तेऽप॑श्यन्नाग्ने॒यी रात्रि॑राग्ने॒याः प॒शव॑ इ॒ममे॒वाग्निः॑ स्त॒वाम् स नः॑ स्तु॒तः प॒शून् पुन॑र्दास्यतीति॒ तेऽग्नि॑मस्तु॒वन्थ॒ स ऎ॒भ्यः स्तु॒तो रात्रि॑या॒ अ॒द्व्यह॑र॒भि प॒शून्नि॑रा॒र्जते॑ दे॒वाः प॒शून् वि॒त्त्वा का॒माः अ॑कुर्वन्त॒ य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑पतिष्ठ॑ते पशु॒मान् भव॑ - [ ] 38

TS 1.5.9.4

त्यादित्यो॑ वा अ॒स्माल्लो॑कादु॒मुं लो॒कमै॒थ्सोऽमुं॑ लो॒कं गृ॒त्वा पुन॑रि॒मं लो॒कम॒भ्यद्व्या॑य॒थ स इ॒मं लो॒कमा॒गत्य॑ मृ॒त्योरो॑र॒बिभे॑न्मृ॒त्युसं॑युत॒ इव॒ ह्ययं॑ लो॒कः सोऽम॑न्यते॒ममे॒वाग्निः॑ स्त॒वानि॑ स मा॒ स्तु॒तः सु॒वर्गं॑ लो॒कं ग॑मयिष्यतीति॒ सोऽग्नि॑मस्तौ॒थ स ए॒नं स्तु॒तः सु॒वर्गं॑ लो॒कम॑गमय॒द्य - [ ] 39

TS 1.5.9.5

एवं विद्वानग्निमुपतिष्ठते सुवर्गमेव लोकमेति सर्वमायुरेत्यभि वा एषोऽग्नी आ रोहति य एनावुपतिष्ठते यथा खलु वै श्रेयानभ्यारूढः कामयते तथा करोति नक्तमुप तिष्ठते न प्रातः सः हि नक्तं व्रतानि सृज्यन्ते सह श्रेयाश्च पापीयाश्चासाते ज्योतिर्वा अग्निस्तमो रात्रिर्य - [ ] 40

TS 1.5.9.6

नक्तमुपतिष्ठते ज्योतिषैव तमस्तरत्युपस्थेयो ऽग्नी(3)र् नोपस्थेया(3) इत्याहुर् मनुष्यायेच्चै योऽहं-रहराहत्याऽथैनं याचति स इच्चै तमुपाच्छत्यथ को देवानहरह्याचिष्यतीति तस्मान्नोपस्थेयो ऽथो खल्वाहुराशिषे वै कं यजमानो यजत इत्येषा खलु वा - [ ] 41

TS 1.5.9.7

आहिताग्नेराशीर् यदग्निमुपतिष्ठते तस्मादुपस्थेयः प्रजापतिः पशूनसृजत ते सृष्टा अहोरात्रे प्राऽविशन् ताञ्छन्दोभि-रन्वविन्दुद्-यच्छन्दोभि-रुपतिष्ठते स्वमेव तदन्विच्छति न तत्र जाम्यंस्तीत्याहुर्वो-ऽहरहरुप तिष्ठत इति यो वा अग्निं प्रत्यङ्मुप तिष्ठते प्रत्येनमोषति यः पराङ् विष्वङ् प्रजया पशुभि ( ) रेति कवातिर्यङ्मुपोप तिष्ठेत नैनं प्रत्योषति न विष्वङ् प्रजया पशुभिरेति ॥ 42

(सिक्तस्य-सह-भवति-यो-यत्-खलु वै-पशुभि-स्त्रयोदश च) (A9)

TS 1.5.10.1

मम् नाम प्रथमं जातवेदः पिता माता च दधतुर्यदग्रे । तत्त्वं बिभृहि पुनरा मदैतोस्तवाहं नाम बिभरण्यग्रे ॥ मम् नाम तव च जातवेदो वासंसी इव विवसानौ ये चरावः । आयुषे त्वं जीवसे वयं यथायथं वि परि दधावहै पुनस्ते ॥ नमोऽग्नये ऽप्रतिविद्धाय नमोऽनाधृष्टाय नमः सम्राजे । अषाढो - [ ] 43

TS 1.5.10.2

अ॒ग्निर्बृ॒हद्व॑या वि॒श्वजि॑त् स॒हन्त्युः॑ श्रेष्ठो॑ गन्ध॒र्वः । त्वत्पि॑तारो अ॒ग्ने दे॒वा-स्त्वामा॑हुतय॒-स्त्वद्वि॑वाचनाः
 । सं मा॒मायु॑षा सं गौ॒पत्ये॑न सु॒हिते॑ मा धाः ॥ अ॒यम॒ग्निः श्रेष्ठ॑तमो ऽयं भग॑वत्तमो ऽयः॑ स॒हस्र॑-
 सात॑मः । अ॒स्मा अ॑स्तु सु॒वीर्यं॑ ॥ मनो॑ ज्योति॑र् जुषता॒माज्यं॑ वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञः स॒मिमं॑ द॒धातु॑ ।
 या इ॒ष्टा उ॒षसो॑ नि॒मुच॑श्च ताः सं द॒धामि॑ ह॒विषा॑ घृतेन॑ ॥ पय॑स्वती॒रोष॑धयः - [ ] 44

TS 1.5.10.3

पय॑स्वद्वी॒रुधां॑ पयः॑ । अ॒पां पय॑सो यत्पय॒स्तेन॑ मा॒मिन्द्र॑ सः॑ सृ॒ज ॥ अ॒ग्नौ ब्र॑तपते ब्र॒तं च॑रिष्यामि
 तच्छ॑केयं तन्मे॑ रा॒क्ष्यतां॑ ॥ अ॒ग्निः हो॑तारमि॒ह तः॑ हु॒वे दे॒वान् य॒ज्ञिया॑नि॒ह यान् ह॒वामहे॑ ॥ आ
 य॑न्तु दे॒वाः सु॑मन॒स्यमा॑ना वि॒यन्तु॑ दे॒वा ह॒विषो॑ मे अ॒स्य ॥ क॒स्त्वा यु॑नक्ति स त्वा॑ युनक्तु॒ यानि॑
 घ॒र्मे क॒पाला॑न्युपचि॒न्वन्ति॑ - [ ] 45

TS 1.5.10.4

वे॒धसः॑ । पू॒ष्णस्ता॑न्यपि ब्र॒त इ॒न्द्रवा॒यू वि मु॑ञ्चतां ॥ अ॒भिन्नो॑ घ॒र्मो जी॑रदानु॒र्यत॑ आ॒त्तस्त॑द॒गन् पुनः॑
 । इ॒ध्मो वेदिः॑ परि॒धय॑श्च स॒र्वे य॒ज्ञस्याऽऽयु॑रनु॒ सं च॑रन्ति ॥ त्रय॑स्त्रि॒ंशत् तन्त॑वो ये वि॒तन्ति॑रे य
 इ॒मं य॒ज्ञः स्व॒धया॑ दद॑न्ते तेषां॑ छिन्नं॑ प्रत्ये॒तद् द॒धामि॑ स्वाहा॑ घ॒र्मो दे॒वाः अप्ये॑तु ॥ 46

(अषाढ-ओषधय-उपचिन्वन्ति-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A10)

TS 1.5.11.1

वै॒श्वान॒रो न॑ ऊ॒त्याऽऽ प्र या॑तु प॒राव॑तः । अ॒ग्निरु॒क्थेन॑ वा॒हसा॑ ॥ ऋ॒तावा॑नं वै॒श्वान॒रमृ॑तस्य ज्योति॑-
 ष॒स्पति॑ । अज॑स्रं घ॒र्ममी॑महे ॥ वै॒श्वान॒रस्य॑ द॒सनो॑भ्यो बृ॒हद॑रि॒णादे॑कः स्व॒पस्य॑या क॒विः । उ॒भा
 पि॒तरा॑ म॒हय॑न्नजायता॒ग्निर् द्या॒वापृ॑थि॒वी भूरि॑रेतसा ॥ पृ॒ष्ठो दि॒वि पृ॒ष्ठो अ॒ग्निः पृ॑थि॒व्यां पृ॒ष्ठो वि॒श्वा

ओषधीरा विवेश । वैश्वानरः सहसा पृष्ठो अग्निः सनो दिवा स - [ ] 47

TS 1.5.11.2

रिषः पातु नक्तं ॥ जातो यदग्रे भुवना व्यख्यः पशुं न गोपा इर्यः परिज्मा । वैश्वानर ब्रह्मणे विन्द
गातुं यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ त्वमग्रे शोचिषा शोशुचान् आ रोदसी अपृणा जायमानः
। त्वं देवाः अभिशस्तेरमुञ्चो वैश्वानर जातवेदो महित्वा ॥ अस्माकमग्रे मघवन्सु धारयानामि
क्षत्रमजरं सुवीर्यं । वयं जयेम शतिनं सहस्रिणं वैश्वानर - [ ] 48

TS 1.5.11.3

वाजमग्रे तवोतिभिः ॥ वैश्वानरस्य सुमतौ स्याम् राजा हिकं भुवनाना-मभिः । इतो जातो
विश्वमिदं वि चष्टे वैश्वानरो यतते सूर्येण ॥ अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हविभिः
। क्षयन्स्मभ्यमसुर प्रचेतो राजन्नेनासि शिश्रथः कृतानि ॥ उदुत्तमं वरुण पाशमस्मदवाधमं
विमङ्गयमं श्रथाय । अथा वयमादित्य - [ ] 49

TS 1.5.11.4

व्रते तवाऽनागसो अदितये स्याम ॥ दधिक्रावृणो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः ॥ सुरभिर्नो
मुखां कर्तुं प्रण आयूषि तारिषत् ॥ आ दधिक्राः शवसं 0078; पञ्च कृष्टीः सूर्य इव ज्योति-
षाऽपस्ततान । सहस्रसाः शतसा वाज्यवा पृणक्तु मद्धा समिमा वचांसि । अग्निर् मूर्द्धा > 1,
भुवः > 2 । मरुतो यद्वो दिवः सुम्नायन्तो हवामहे । आ तू न - [ ] 50

TS 1.5.11.5

उप गन्तन ॥ या वः शर्म शशमानाय सन्ति त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि । अस्मभ्यं तानि मरुतो
वि यन्त रयिं नो धत्त वृषणः सुवीरं ॥ अदितिर् न उरुष्यत्वदितिः शर्म यच्छतु । अदितिः
पात्वहंसः ॥ महीमूषु मातरं सुव्रतानामृतस्य पत्नीमवसे हुवेम । तुविक्षत्रा-मजरन्ती-मुरूचीः

सुशर्माणमदितिः सुप्रणीतिं ॥ सुत्रामाणं पृथिवीं द्यामनेहसः सुशर्माण ( ) मदितिः सुप्रणीतिं ।
 दैवीं नावः स्वरित्रा-मनांगसु-मस्रवन्तीमा रुहेमा स्वस्तये ॥ इमाः सु नावमाऽरुहः शतारित्राः
 शतस्प्यां । अच्छिद्रां पारयिष्णुं ॥ 51

(दिवा स-संहस्रिणं वैश्वानरा-दित्य- तू नो ' - ऽनेहसः सुशर्माण-मेकान्नविःशतिश्च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(देवासुराः-परा-भूमिर्-भूमि-रुपप्रयन्तः-सं पश्या-म्ययज्ञः- सं पश्या - म्यग्निहोत्रं - मम नाम-वैश्वानर-
 एकादश ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(देवासुराः-क्रुद्धः-सं पश्यामि-सं पश्यामि-नक्तु-मुपगन्तु-नैकपञ्चाशत् ।)

first and last padam of fifth praSnam :-

(देवासुराः-पारयिष्णुं ।)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.5.1 Annexure for 1.5

1.5.11.4 अ॒ग्निर् मूर्द्धा॑ > 1

अ॒ग्नि॒र्मूर्द्धा॑ दि॒वः क॒कुत् प॒तिः पृ॒थि॒व्या अ॒यं ।

अ॒पाः रे॒ताः॑ सि जि॒न्वति॑ । (ऋ 4-4-4-1)

1.5.11.4 भुवः॑ > 2

भुवो॑ य॒ज्ञस्य॑ रज॑सश्च ने॒ता यत्रा॑ नि॒युद्भिः॑

सच॑से शि॒वाभिः॑ ।

दि॒वि मूर्द्धा॑नं दधि॑षे सुव॒र्षा जि॒ह्वा॒म॒ग्ने च॒कृषे॑

हव्य॑वाहं । (ऋ 4-4-4-4)

=====

1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - (याजमानकाण्डं)

TS 1.6.1.1

सं त्वां सिञ्चामि यजुषा प्रजामायुर्द्धनं च । बृहस्पतिप्रसूतो यजमान इह मा रिषत् ॥ आज्यमसि सत्यमसि सत्यस्याद्ध्यक्षमसि हविरसि वैश्वानरं वैश्वदेव-मुत्पूतशुष्मः सत्यौजाः सहोऽसि सहमानमसि सहस्वारातीः सहस्वारातीयतः सहस्व पृतनाः सहस्व पृतन्यतः । सहस्रवीर्यमसि तन्मा जिन्वाज्यस्याज्यमसि सत्यस्य सत्यमसि सत्यायु - [ ] 1

TS 1.6.1.2

रसि सत्यशुष्ममसि सत्येनं त्वाऽभि घोरयामि तस्य ते भक्षीय पञ्चानां त्वा वातानां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि पञ्चानां त्वर्तूनां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि पञ्चानां त्वा दिशां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि पञ्चानां त्वा पञ्चजनानां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि चुरोस्त्वा पञ्चबिलस्य यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि ब्रह्मणस्त्वा तेजसे यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि क्षत्रस्य त्वौजसे यन्त्राय - [ ] 2

TS 1.6.1.3

धर्त्राय गृह्णामि विशे त्वा यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि सुवीर्याय त्वा गृह्णामि सुप्रजास्त्वाय त्वा गृह्णामि रायस्पोषाय त्वा गृह्णामि ब्रह्मवर्चसाय त्वा गृह्णामि भूरस्माकं हविर्देवानां-माशिषो यजमानस्य देवानां त्वा देवताभ्यो गृह्णामि कामाय त्वा गृह्णामि ॥ 3

(सत्यायु-रोजसे यन्त्राय-त्रयस्त्रिंशच्च) (A1)

TS 1.6.2.1

ध्रुवोऽसि ध्रुवोऽहः संजातेषु भूयासं धीरश्चेत्ता वसुविदुग्नोऽस्युग्नोऽहः संजातेषु भूयास-मुग्रश्चेत्ता वसुविदभि-भूरस्यभिभूरहः संजातेषु भूयासमभिभूश्चेत्ता वसुविद् युनज्मि त्वा ब्रह्मणा दैव्येन ह-

व्याया॒स्मै वोढ॑वे जा॒तवे॑दः ॥ इन्धा॑नास्त्वा सु॒प्रज॑सः सु॒वीरा॒ ज्यो॑र्जीवेम बलि॒हतो॑ व॒यं ते॑ ॥ यन्मे॑
अ॒ग्रे अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्या - [ ] 4

TS 1.6.2.2

द् यद्वा॒ स्कन्दा॑-दाज्य॑स्यो॒त वि॑ष्णो । तेन॑ ह॒न्मि स॒पत्नं॑ दु॒र्मरा॑युमैनं॑ द॒धामि॑ नि॒र॒ऋत्या॑ उ॒पस्थे॑ ।
भूर॑ भुवः॒ सुव॑रुच्छु॒ष्मो अ॒ग्रे यज॑मानायैधि॒ निशु॑ष्मो अ॒भिदा॑सते । अ॒ग्रे दे॒वैर्द्ध॑ म॒न्विद्ध॑ म॒न्द्रजि॑ह्वा-
म॒र्त्यस्य॑ ते हो॒तमूर्द्ध॑न्ना जि॒घर्षि॑ रा॒यस्पोषा॑य सु॒प्रजा॑स्त्वाय॑ सु॒वीर्या॑य॒ मनो॑ऽसि प्राजाप॒त्यं मन॑सा मा
भूते॑ना *वि॒श वा॑ग॒स्यैन्द्नी॑ स॒पत्न॑क्षय॒णी - [ ] 5

TS 1.6.2.3

वा॒चा मै॒न्द्रिये॑णा *वि॒श वस॑न्तमृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ स मा॑ प्री॒तः प्री॑णातु ग्री॒ष्ममृ॑तूनां प्री॒णामि॑ स मा॑
प्री॒तः प्री॑णातु व॒र॒षा ऋ॑तूनां प्री॒णामि॑ ता मा॑ प्री॒ताः प्री॑णन्तु श॒रद॑मृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ सा मा॑ प्री॒ता
प्री॑णातु हे॒मन्त॑शिशिरावृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ तौ मा॑ प्री॒तौ प्री॑णीता-म॒ग्नीषो॑म॒यो-र॒हं दे॒वय॑ज्यया चक्षु॒ष्मान्
भूया॑सम॒ग्रेर॒हं दे॒वय॑ज्यया॑ऽन्ना॒दो भूया॑सं - [ ] 6

TS 1.6.2.4

द॒ब्धि॑र॒स्यद॑ब्धो भूया॑सम॒मुं द॑भेय-म॒ग्नीषो॑म॒यो-र॒हं दे॒वय॑ज्यया वृ॒त्रहा॑ भूया॑समिन्द्रा॒ग्नियोर॒हं दे॒वय॑ज्य-
यै॒न्द्रिया॒व्यन्ना॑दो भूया॑समिन्द्रा॒स्याऽहं॑ दे॒वय॑ज्ययै॒न्द्रिया॒वी भूया॑सं महेन्द्रा॒स्याऽहं॑ दे॒वय॑ज्यया जे॒मानं॑
महि॒मानं॑ गमेयम॒ग्रेः स्वि॑ष्ट॒कृतो॑ऽहं दे॒वय॑ज्यया ऽऽयु॑ष्मान् य॒ज्ञेन॑ प्रति॒ष्ठां ग॑मेयं ॥ 7

(रि॒ष्याथ॑-स॒पत्न॑क्षय॒ण्य-न्ना॑दो भूया॑स॒-षट्त्रि॑ंशच्च) (A2)

TS 1.6.3.1

अ॒ग्नि॒र्मा दु॑रि॒ष्टात् पा॑तु सवि॒ताऽघ॑श॒साद्यो॑ मेऽन्ति॑ दू॒रेऽरा॑ती॒यति॑ तमे॒तेन॑ जेष॒ सु॒रूप॑वर॒षवर्ण॑ एही-

मान् भुद्रान् दुर्याः अभ्येहि मामनुव्रता न्यु शीरूषाणि मृद्वमिड एह्यदित एहि सरस्वत्येहि रन्तिरसि
रमन्तिरसि सूनर्यसि जुष्टे जुष्टि तेऽशीयोपहूत उपह्वं - [ ] 8

TS 1.6.3.2

तेऽशीय सा मे सत्याऽऽशीरस्य यज्ञस्य भूयादरेडता मनसा तच्छकेयं यज्ञो दिवः रोहतु यज्ञो दिवं
गच्छतु यो देवयानः पन्थास्तेन यज्ञो देवाः अप्येत्वस्मास्विन्द्र इन्द्रियं दधात्वस्मान्नाय उत य-
ज्ञाः संचन्तामस्मासु सन्त्वाशिषः सा नः प्रिया सुप्रतूर्तिर्मघोनी जुष्टिरसि जुषस्व नो जुष्टा नो - [ ] 9

TS 1.6.3.3

ऽसि जुष्टि ते गमेयं मनो ज्योतिर जुषतामाज्यं विच्छिन्नं यज्ञः समिमं दधातु । बृहस्पति-
स्तनुतामिमन्नो विश्वे देवा इह मादयन्तां ॥ ब्रह्म पिन्वस्व ददतो मे मा क्षायि कुर्वतो मे मोप-
दसत् प्रजापतेर् भागोऽस्यूर्जस्वान् पयस्वान् प्राणापानौ मे पाहि समानव्यानौ मे पाह्युदानव्यानौ मे
पाह्यक्षितोऽस्यक्षित्यै त्वा ( ) मा मे क्षेष्टा अमुत्रामुष्मिन् लोके ॥ 10

(उपह्वं-जुष्टान-स्त्वा षट् च) (A3)

TS 1.6.4.1

ब्रूहिषोऽहं देवयज्यया प्रजावान् भूयासुं नराशः संस्याहं देवयज्यया पशुमान् भूयासमग्नेः स्विष्टकृ-
तोऽहं देवयज्ययाऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमग्नेरह-मुज्जिति-मनूजेषः सोमस्याह - मुज्जिति-
मनूजेषमग्नेरह-मुज्जिति-मनूजेष-मग्नीषोमयोरह-मुज्जिति-मनूजेष-मिन्द्राग्रियोरह-मुज्जिति-मनूजेष-मिन्द्रस्याह-
[ ] 11

TS 1.6.4.2

मुज्जितिमनूजेषं महेन्द्रस्याहमुज्जिति- मनूजेषमग्नेः स्विष्टकृतोऽह मुज्जिति-मनूजेषं वाजस्य मा प्र-

सुवेनोद् ग्राभेणोदग्रभीत् । अथा सपत्नाऽ इन्द्रो मे निग्राभेणाधराऽ अकः ॥ उद्धाभं च निग्राभं च ब्रह्म देवा अवीवृधन् । अथा सपत्नानिन्द्राग्री मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥ एमा अगमन्नाशिषो दोहकामा इन्द्रवन्तो - [ ] 12

TS 1.6.4.3

वनामहे धुक्षीमहि प्रजामिषं ॥ रोहितेन त्वाऽग्निर् देवतां गमयतु हरिभ्यां त्वेन्द्रो देवतां गमयत्वतं शेन त्वा सूर्यो देवतां गमयतु वि ते मुञ्चामि रशना वि रश्मीन् वि योक्त्रा यानि परिचर्तनानि धत्तादुस्मासु द्रविणं यच्च भद्रं प्र णो ब्रूताद्-भागुधान् देवतासु ॥ विष्णोः शंयोरुहं देवयज्यया यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयऽ सोमस्याहं देवयज्यया - [ ] 13

TS 1.6.4.4

सुरेता रेतो धिषीय त्वष्टुरहं देवयज्यया पशूनाऽ रूपं पुषेयं देवानां पत्नीरग्निर् गृहपतिर् यज्ञस्य मिथुनं तयोरुहं देवयज्यया मिथुनेन प्रभूयासं वेदोऽसि वित्तिरसि विदेय कर्माऽसि करुणमसि क्रियासऽ सनिरसि सनिताऽसि सनेयं घृतवन्तं कुलायिनऽ रायस्पोषऽ सहस्रिणं वेदो ददातु वाजिनं ॥ 14

(इन्द्रस्याह-मिन्द्रवन्तः-सोमस्याहं देवयज्यया-चतुश्चत्वारिंशच्च) (A4)

TS 1.6.5.1

आ प्यायतां ध्रुवा घृतेन यज्ञयज्ञं प्रति देवयद्भ्यः । सूर्याया ऊधोऽदित्या उपस्थं उरुधारा पृथिवी यज्ञे अस्मिन् ॥ प्रजापतेर् विभात्रामं लोकस्तस्मिंस्त्वा दधामि सह यजमानेन सदसि सन्मे भूयाः सर्वमसि सर्वं मे भूयाः पूर्णमसि पूर्णं मे भूया अक्षितमसि मा मे क्षेष्टाः प्राच्यां दिशि देवा ऋत्विजो मार्जयन्तां दक्षिणायां- [ ] 15

TS 1.6.5.2

दिशि मासाः॑ पितरो॑ मार्जयन्तां॑ प्रतीच्यां॑ दिशि गृहाः॑ पशवो॑ मार्जयन्तामुदीच्यां॑ दिश्याप॑ ओषधयो॑
वनस्पतयो॑ मार्जयन्तामूर्द्ध्यां॑ दिशि यज्ञः॑ सवत्सरो॑ यज्ञपतिर्॑ मार्जयन्तां॑ विष्णोः॑ क्रमोऽस्य॑भिमातिहा
गायत्रेण॑ छन्दसा॑ पृथिवीमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑ क्रमोऽस्य॑भिमातिहा त्रैष्टुभेन॑
छन्दसा॑ ऽन्तरिक्षमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑ क्रमोऽस्य॑रातीयतो॑ हुन्ता जागतेन॑
छन्दसा॑ दिवमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑ क्रमोऽसि॑ शत्रूयतो॑ हुन्ताऽऽनुष्टुभेन॑ छन्दसा॑
दिशोऽनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मः॑ ॥ 16

(दक्षिणाया - मन्तरिक्षमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑- रेकान्नत्रिंशच्च) (A5)

TS 1.6.6.1

अगन्म॑ सुवः॑ सुवर्गन्म॑ सन्दशस्ते॑ मा छिंत्सि॑ यत्ते॑ तपस्तस्मै॑ ते माऽऽ वृक्षि॑ सुभूरसि॑ श्रेष्ठो॑
रश्मीनामा॑युर्द्धा॑ अस्यायु॑र्मे धेहि॑ वर्चो॑धा असि॑ वर्चो॑ मयि॑ धेहीदम॑हम॑मुं भ्रातृ॑व्यमा॒भ्यो दिग्भ्यो॑ऽस्यै॑
दिवो॑ऽस्मादन्तरिक्षाद॑स्यै॑ पृथिव्या॑ अस्माद॑न्नाद्यान्निर्भ॑जामि॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मः॑ ॥ 17

TS 1.6.6.2

सं ज्योति॑षाऽभूवमै॑न्द्री-मावृ॑त-मन्वाव॑र्ते सम॒हं प्र॑जया॑ सं मया॑ प्र॒जा सम॒हः रा॒यस्पोषे॑ण॒ सं मया॑
रा॒यस्पोषः॑ समि॑द्धो अग्ने॑ मे दीदिहि॑ समे॒द्धा ते अग्ने॑ दीद्यासं॑ वसु॑मान् यज्ञो॑ वसी॑यान् भूयास॑मग्र॒
आयू॑षि पव॑स् आ सुवो॑र्जमिषं॑ च नः॑ । आरे॑ बाधस्व॑ दुच्छु॑नां ॥ अग्ने॑ पव॑स्व स्वपा॑ अस्मे॒ वर्चः॑
सुवीर्यं॑ । 18

TS 1.6.6.3

दधृ॑त्पोषः॑ र॒यिं मयि॑ । अग्ने॑ गृह॑पते सुगृह॑पतिर॒हं त्वया॑ गृह॑पतिना भूयासः॑ सुगृह॑पतिर्मया॒ त्वं
गृह॑पतिना भूयाः॑ शतः॑ हिमा॒स्तामा॒शिष॒मा शा॑से तन्त॑वे ज्योति॑ष्मतीं॒ तामा॒शिष॒मा शा॑सेऽमुष्मै॑ ज्यो-
ति॑ष्मतीं॒ कस्त्वा॑ युनक्ति॑ स त्वा॒ विमुञ्च॑त्वग्ने॑ व्रत॑पते व्रत॑मचारिषं॑ तद॑शकं॒ तन्मेऽरा॑धि यज्ञो॑ बभूव॒ स

आ - [ ] 19

TS 1.6.6.4

बभूव स प्रजंज्ञे स वावृधे । स देवानामधिपतिर् बभूव सो अस्माः अधिपतीन् करोतु वयः स्याम
पतयो रयीणां ॥ गोमाः अग्नेऽविमाः अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदुमिदप्रमृष्यः । इडावाः एषो
अंसुर प्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुद्धः सभावान् ॥ 20

(द्विष्मः-सुवीर्यः-स आ-पञ्चत्रिंशच्च) (A6)

TS 1.6.7.1

यथा वै समृतसोमा एवं वा एते समृतयज्ञा यद्वरः शपूर्णमासौ कस्य वाऽहं देवा यज्ञमागच्छन्ति
कस्य वा न बहूनां यजमानानां यो वै देवताः पूर्वः परिगृह्णाति स एनाः श्वो भूते यजत एतद्वै
देवानां मायतनं यदाहवनीयोऽन्तराऽग्नी पशूनां गारुहपत्यो मनुष्याणां मन्वाहार्यपचनः पितृणामग्निं
गृह्णाति स्व एवायतने देवताः परि - [ ] 21

TS 1.6.7.2

गृह्णाति ताः श्वो भूते यजते व्रतेन वै मेद्ध्यो -ऽग्निर् व्रतपतिर् ब्राह्मणो व्रतभृद्-व्रत-मुपैष्यन् ब्रूयादग्ने
व्रतपते व्रतं चरिष्यामीत्यग्निर् वै देवानां व्रतपतिस्तस्मा एव प्रतिप्रोच्य व्रतमा लभते बरुहिषा पूर्णमासे
व्रतमुपैति वत्सैरमावास्यायामेतद्व्येतयो-रायतनमुपस्तीर्यः पूर्वश्चाग्निरपरश्चेत्याहुर् मनुष्या - [ ] 22

TS 1.6.7.3

इच्छा उपस्तीर्ण-मिच्छन्ति किमु देवा येषां नवावसान-मुपास्मिञ्छ्वो यक्ष्यमाणे देवता वसन्ति य
एवं विद्वानग्नि-मुपस्तृणाति यजमानेन ग्राम्याश्च पशवोऽवरुद्ध्या आरण्याश्चेत्याहुर् यद् ग्राम्यानुपव-
सन्ति तेन ग्राम्यानवं रुन्धे यदारुण्यस्याऽऽ०००७८ ;ति तेनारुण्यान् यदनाश्चानुपवसैत् पितृदेवत्यः

स्यादारण्यस्या-श्चातीन्द्रियं - [ ] 23

TS 1.6.7.4

वा आरण्यमिन्द्रियमेवाऽऽत्मन् धत्ते यदनाश्चानुपवसेत् क्षोधुंकः स्याद्यदंश्जीयाद्रुद्रोऽस्य पशून्भि
मन्येताऽपौऽश्चाति तन्नेवांशितं नेवाऽनंशितं न क्षोधुंको भवति नास्य रुद्रः पशून्भि मन्यते वज्रो
वै यज्ञः क्षुत् खलु वै मनुष्यस्य भ्रातृव्यो यदनाश्चानुपवसति वज्रेणैव साक्षात् ( ) क्षुधं भ्रातृव्यः
हन्ति ॥ 24

(परि-मनुष्या-इन्द्रिय-साक्षात्-त्रीणि च) (A7)

TS 1.6.8.1

यो वै श्रद्धामनारभ्य यज्ञेन यजते नास्येष्टाय श्रद्धधत्तेऽपः प्र णयति श्रद्धा वा आपः श्रद्धामेवाऽऽरभ्य
यज्ञेन यजत उभयैऽस्य देवमनुष्या इष्टाय श्रद्धधत्ते तदाहुरति वा एता वत्र नेदन्त्यति वाचं मनो
वावैता नाति नेदन्तीति मनसा प्र णयतीयं वै मनो - [ ] 25

TS 1.6.8.2

ऽनयैवैनाः प्र णयत्य-स्कन्नहविर् भवति य एवं वेद यज्ञायुधानि सं भरति यज्ञो वै यज्ञायुधानि
यज्ञमेव तत्सं भरति यदेकमेकं संभरेत्-पितृदेवत्यानि स्युर्यथ सह सर्वाणि मानुषाणि द्वेद्वे संभरति
याज्यानुवाक्ययोरेव रूपं करोत्यथो मिथुनमेवयो वै दश यज्ञायुधानि वेद मुखतोऽस्य यज्ञः कल्पते
स्फ्यः- [ ] 26

TS 1.6.8.3

च कपालानि चाग्निहोत्रहवणी च शूर्पं च कृष्णाजिनं च शम्यां चोलूखलं च मुसलं च दृषच्चोपला
चैतानि वै दश यज्ञायुधानि य एवं वेद मुखतोऽस्य यज्ञः कल्पते यो वै देवेभ्यः प्रतिप्रोच्यं यज्ञेन

यजते जुषन्तेऽस्य देवा हव्यः हविर् निरुप्यमाणमभि मन्त्रयेताऽग्निः होतारमिह तः हुव इति - [ ] 27

TS 1.6.8.4

देवेभ्य एव प्रतिप्रोच्य यज्ञेन यजते जुषन्तेऽस्य देवा हव्यमेष वै यज्ञस्य ग्रहो गृहीत्वैव यज्ञेन यजते तदुदित्वा वाचं यच्छति यज्ञस्य धृत्या अथो मनसा वै प्रजापतिर् यज्ञमतनुत मनसैव तद्-यज्ञं तनुते रक्षसा-मनन्ववचाराय यो वै यज्ञं योग आगते युनक्ति युक्ते युञ्जानेषु कस्त्वा युनक्ति स त्वा युनक्ति- ( ) -त्याह प्रजापतिर् वै कः प्रजापतिनैवैनं युनक्ति युक्ते युञ्जानेषु ॥ 28

(वैमनः-स्फ्य-इति-युनक्तवे-कादश च) (A8)

TS 1.6.9.1

प्रजापतिर् यज्ञानसृजता-ग्निहोत्रं चाग्निष्टोमं च पौर्णमासीं चोक्थ्यं चामावास्यां चातिरात्रं च तानुदमि-मीत् यावदग्निहोत्र-मासीत् तावानग्निष्टोमो यावती पौर्णमासी तावानुक्थ्यो यावत्यमावास्या तावानति-रात्रो य एवं विद्वानग्निहोत्रं जुहोति यावदग्निष्टोमेनो पाप्मोति तावदुपाऽऽप्नोति य एवं विद्वान् पौर्णमासीं यजते यावदुक्थ्येनोपाप्मोति - [ ] 29

TS 1.6.9.2

तावदुपाऽऽप्नोति य एवं विद्वानमावास्यां यजते यावदतिरात्रेणोपाप्मोति तावदुपाऽऽप्नोति परमेष्ठिनो वा एष यज्ञोऽग्रं आसीत् तेन स परमां काष्ठामगच्छत् तेन प्रजापतिं निरवासाययत् तेन प्रजापतिः परमां काष्ठामगच्छत् तेनेन्द्रं निरवासाययत् तेनेन्द्रः परमां काष्ठामगच्छत् तेनाऽग्नीषोमौ निरवासाययत् तेनाग्नीषोमौ परमां काष्ठामगच्छतां य - [ ] 30

TS 1.6.9.3

एवं विद्वान् द॒र्शपूर्णमा॒सौ यज॑ते पर॒मामे॒व का॒ष्ठां गच्छ॑ति यो वै प्रजा॑तेन य॒ज्ञेन॑ यज॑ते प्र प्र॒जया॑
प॒शुभिर् मि॒थुनैर् जा॑यते द्वा॒दश॑ मा॒साः सँव॑त्स॒रो द्वा॒दश॑ द्व॒न्द्वानि॑ द॒र्शपूर्णमा॒सयो॒स्तानि॑ संपा॒द्यानी॒-
त्या॑हुर् व॒त्सं चो॑पावसृजत्यु॒खां चा॒धि श्र॑यत्य॒व च॑ ह॒न्ति दृ॒षदौ च॑ सु॒माह॑न्त्य॒धि च॑ व॒पते क॒पाला॑नि
चोपं दधाति पुरो॒डाशं॑ - [ ] 31

TS 1.6.9.4

चा ऽधि॑श्रय॒त्याज्यं॑ च स्त॒ंबय॑जुश्च ह॒रत्य॑भि च॑ गृ॒ह्णाति वेदिं॑ च परि गृ॒ह्णाति प॒त्नीं च॑ संन॑ह्यति
प्रोक्ष॑णीश्चा ऽऽसा॒दय॑त्याज्यं॑ चै॒तानि॑ वै द्वा॒दश॑ द्व॒न्द्वानि॑ द॒र्शपूर्णमा॒सयो॒स्तानि॑ य ए॒व संपा॑द्य यज॑ते
प्रजा॑तेनै॒व य॒ज्ञेन॑ यज॑ते प्र प्र॒जया॑ प॒शुभिर् मि॒थुनैर् जा॑यते ॥ 32

(उक्थ्येनोपा॒मोत्य॑-गच्छतां॒ यः - पु॒रोडा॑शं-चत्वारि॒ंशच्च॑) (A9)

TS 1.6.10.1

ध्रु॒वोऽसि॑ ध्रु॒वोऽह॑ संजा॒तेषु॑ भूयास॒मित्या॑ह ध्रु॒वाने॒वैनान्॑ कुरु॒त उ॒ग्रोऽस्यु॒ग्रोऽह॑ संजा॒तेषु॑ भूयास॒-
मित्या॑हाप्रति॒वादि॑न ए॒वैनान्॑ कुरु॒ते-ऽभि॒भूर॑स्यभि॒भूर॑ह संजा॒तेषु॑ भूयास॒मित्या॑ह य ए॒वैनं॑ प्र॒त्युत्पि॑पी॒ते
तमु॒पास्य॑ते यु॒नज्मि॑ त्वा ब्र॒ह्मणा॑ दै॒व्येने॒त्याहै॑ष वाअ॒ग्रेयो॑ग॒स्तेनै॑ - [ ] 33

TS 1.6.10.2

वैनं॑ यु॒नक्ति॑ य॒ज्ञस्य॑ वै स॒मृद्धे॑न दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् य॒ज्ञस्य॑ व्यृ॒द्धेना॑सु॒रान् परा॑भावयन् यन्मे॑
अ॒ग्रे अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्यादि॒त्याह॑ य॒ज्ञस्यै॒व तत्स॑मृद्धे॒न यज॑मानः सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति य॒ज्ञस्य॑ व्यृ॒द्धेन॑
भ्रातृ॑व्यान् परा॑ भावयत्यग्नि॒होत्र॑-मे॒ताभिर् व्या॑ह॒तीभि॒रुप॑ सादयेद्य॒स्मुखं॑ वा अ॒ग्निहो॑त्रं ब्रह्मै॒ता व्या॑ह॒तयो॑
य॒स्मुख॑ ए॒व ब्रह्म॑ - [ ] 34

TS 1.6.10.3

कुरुते सँवथ्सुरे पुर्यागंत एताभिरेवोपं सादयेद्-ब्रह्मणैवोभयतः सँवथ्सुरं परिं गृह्णाति दरशपूर्णमासौ चातुर्मास्यान्यालभमान एताभिर् व्याहृतीभिर् हवींष्यासादयेद् यज्ञमुखं वै दरशपूर्णमासौ चातुर्मास्यानि ब्रह्मैता व्याहृतयो यज्ञमुख एव ब्रह्म कुरुते सँवथ्सुरे पुर्यागंत एताभिरेवासादयेद् ब्रह्मणैवोभयतः सँवथ्सुरं परिगृह्णाति यद्वै यज्ञस्य साम्ना क्रियते राष्ट्रं - [ ] 35

TS 1.6.10.4

यज्ञस्या-शीर्गच्छति यद्वा विशं यज्ञस्या-शीर्गच्छत्यथ ब्राह्मणोऽनाशीर्केण यज्ञेन यजते सामिधेनी-रनुवक्ष्यन्तेता व्याहृतीः पुरस्तादद्वयाद् ब्रह्मैव प्रतिपदं कुरुते तथा ब्राह्मणः साशीर्केण यज्ञेन यजते यं कामयेत् यजमानं भ्रातृव्यमस्य यज्ञस्या-शीर्गच्छेदिति तस्यैता व्याहृतीः पुरोनुवाक्यायां दद्वयाद् भ्रातृव्यदेवत्यां वै पुरोनुवाक्यां भ्रातृव्यमेवास्यं यज्ञस्या-[ ] 36

TS 1.6.10.5

ऽऽशीर्गच्छति यान् कामयेत् यजमानान्थ समावत्येनान् यज्ञस्या ऽऽशीर्गच्छेदिति तेषामेता व्याहृतीः पुरोनुवाक्याया अर्द्धर्च एकां दद्वयाद्-याज्यायै पुरस्तादेकां याज्याया अर्द्धर्च एकां तथैनान्थ समावती यज्ञस्या ऽऽशीर्गच्छति यथा वै पर्जन्यः सुवृष्टं वरषत्येवं यज्ञो यजमानाय वरषति स्थलयोदकं परिगृह्णन्त्याशिषां यज्ञं यजमानः परिं गृह्णाति मनोऽसि प्राजापत्यं - [ ] 37

TS 1.6.10.6

मनसा मा भूतेनाऽऽविशेत्याहु मनो वै प्राजापत्यं प्राजापत्यो यज्ञो मन एव यज्ञमात्मन् धत्ते वागस्यैन्द्री संपत्नक्षयणी वाचा मेन्द्रियेणा-ऽऽविशेत्याहैन्द्री वै वाग्वाचमेवैन्द्री- मात्मन् धत्ते ॥ 38

(तेनैव ब्रह्म- राष्ट्रमे-वास्यं यज्ञस्य-प्राजापत्यं-षट्त्रिंशच्च) (A10)

TS 1.6.11.1

यो वै संसदशं प्रजापतिं यज्ञमन्वायत्तं वेदं प्रति यज्ञेन तिष्ठति न यज्ञाद् भ्रंशत आ श्रावयेति चतुरक्षरमस्तु श्रौषडिति चतुरक्षरं यजेति द्व्यक्षरं ये यजामह इति पञ्चाक्षरं द्व्यक्षरो वषट्कार एष वै संसदशः प्रजापतिर् यज्ञमन्वायत्तो य एवं वेदं प्रति यज्ञेन तिष्ठति न यज्ञाद् भ्रंशते यो वै यज्ञस्य प्रायणं प्रतिष्ठा - [ ] 39

TS 1.6.11.2

मुदयनं वेदं प्रतिष्ठितेनारिष्टेन यज्ञेन सस्थां गच्छत्याश्रावयास्तु श्रौषड्यज्ञ ये यजामहे वषट्कार एतद्वै यज्ञस्य प्रायणमेषा प्रतिष्ठैतदुदयनं य एवं वेदं प्रतिष्ठितेनाऽरिष्टेन यज्ञेन सस्थां गच्छति यो वै सूनृतायै दोहं वेदं दुह एवैनं यज्ञो वै सूनृता ऽऽ श्रावयेत्यैवैनो-महदस्तु - [ ] 40

TS 1.6.11.3

श्रौषडित्युपावासाग्यजेत्युदनैषीद्ये यजामह इत्युपाऽसदद् वषट्कारेण दोग्द्व्येष वै सूनृतायै दोहो य एवं वेदं दुह एवैनं देवा वै सन्त्रमांसत तेषां दिशोऽदस्यन्त एतामाद्रां पङ्क्तिमपश्यन्ना श्रावयेति पुरोवात-मजनयन्नस्तु श्रौषडित्यभ्रं समप्लावयन् यजेति विद्युतं - [ ] 41

TS 1.6.11.4

मजनयन् ये यजामह इति प्रावरण्यन्नभ्यस्तनयन् वषट्कारेण ततो वै तेभ्यो दिशः प्राप्यायन्त य एवं वेदं प्रास्मै दिशः प्यायन्ते प्रजापतिं त्वोवेदं प्रजापति स्त्ववेदं यं प्रजापतिर् वेदं स पुण्यो भवत्येष वै छन्दस्यः प्रजापतिरा श्रावयास्तु श्रौषड्यज्ञ ये यजामहे वषट्कारो य एवं वेदं पुण्यो भवति वसन्त - [ ] 42

TS 1.6.11.5

मृतूनां प्रीणामीत्याहर्तवो वै प्रयाजा ऋतून्नेव प्रीणाति तैऽस्मै प्रीता यथापूर्वं कल्पन्ते कल्पन्तेऽस्मा ऋतवो य एवं वेदाग्नीषोमयोरहं देवयज्यया चक्षुष्मान् भूयासमित्या-हाग्नीषोमाभ्यां वै यज्ञश्चक्षुष्मान्

ताभ्यामेव चक्षुरात्मन् धत्ते ऽग्नेरहं देवयज्ययाऽन्नादो भूयासमित्याहाग्निर्वै देवानामन्नादस्ते नै वा - [ ] 43

TS 1.6.11.6

ऽन्नाद्य-मात्मन् धत्ते दब्धिरस्यदब्धो भूयासमुं दमेयमित्याहैतया वै दब्ध्या देवा असुरानदभ्रुवन्त-
यैव भ्रातृव्यं दभ्नोत्यग्नीषोमयोरहं देवयज्यया वृत्रहा भूयासमित्याहाऽग्नीषोमाभ्यां वा इन्द्रो वृत्रमह-
न्ताभ्यामेव भ्रातृव्यः स्तृणुत इन्द्राग्नियोरहं देवयज्ययेन्द्रियाव्यन्नादो भूयासमित्याहेन्द्रियाव्येवान्नादो
भवतीन्द्रस्या - [ ] 44

TS 1.6.11.7

ऽहं देवयज्ययेन्द्रियावी भूयासमित्याहेन्द्रियाव्येव भवति महेन्द्रस्याऽहं देवयज्यया जेमानं महिमानं
गमेयमित्याह जेमानमेव महिमानं गच्छत्यग्नेः स्विष्टकृतोऽहं देवयज्यया ऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां
गमेयमित्याहायुरेवात्मन् धत्ते प्रति यज्ञेन तिष्ठति ॥(प्रतिष्ठा-महदस्तु-विद्युत-वसन्त- 45

तेनैवेन्द्रस्या-ऽष्टात्रिंशच्च) (A11)

TS 1.6.12.1

इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनैभ्यः । अस्माकमस्तु केवलः ॥ इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते
यत्पार्या युनजते धियस्ताः । शूरो नृषाता शवसश्चकान आ गोमंति व्रजे भञ्जा त्वन्नः ॥ इन्द्रियाणि
शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु ॥ इन्द्र तानि त आ वृणे ॥ अनु ते दायि मह इन्द्रियाय सुत्रा ते
विश्वमनु वृत्रहत्यै । अनु - [ ] 46

TS 1.6.12.2

क्षत्रमनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्यै ॥ आयस्मिन्थ सप्तवासवा स्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा ।

ऋषि॑र॒ह दी॒र्घश्रु॑त्त॒म इन्द्र॑स्य घ॒र्मो अति॑थिः ॥ आ॒मासु॑ प॒क्वमैर॑य॒ आ सूर्य॑ः रोहयो दि॒वि । घ॒र्म
न सा॑मं तपता सुवृ॒क्तिभि॑र॒ जुष्टं॑ गिर्व॒णसे॑ गि॒रः ॥ इन्द्र॑मिद् गा॒थिनो॑ बृ॒हदिन्द्र॑-म॒र्केभि॑-र॒र्किणः॑ ।
इन्द्र॑वा॒णीर॑नूषत ॥ गाय॑न्ति त्वा गाय॒त्रिणो॑- [ ] 47

TS 1.6.12.3

ऽर्च॑न्त्य॒र्क-म॒र्किणः॑ । ब्र॒ह्माण॑स्त्वा शत॒क्रत॑वुद्-व॒श-मि॑व येमिरे ॥ अ॒होमु॑चे प्र भ॑रेमा मनी॒षा-
मो॑षिष्ठ॒दाव॒न्ने सु॑म॒तिं गृ॑णा॒नाः । इ॒दमि॑न्द्र प्र॒ति ह॒व्यं गृ॑भाय स॒त्याः सं॑न्तु यज॑मानस्य॒ कामाः॑ ॥
वि॒वेष॑ यन्मा॑ धि॒षणा॑ ज॒जान॑ स्तवै॑ पु॒रा पा॒र्यादि॑न्द्र-म॒हः । अ॒हंसो॑ यत्र॑ पी॒पर॒द्यथा॑ नो ना॒वेव॑ या॒न्त
मु॒भये॑ हवन्ते ॥ प्र स॒म्राजं॑ प्रथ॒म-म॑द्ध॒राणां॑ - [ ] 48

TS 1.6.12.4

म॒होमु॑चं वृष॒भं य॒ज्ञिया॑नां । अ॒पां न॑पा॒तम॑श्चि॒ना ह॑य॒न्त-म॒स्मिन्न॑र इन्द्रि॒यं ध॑त्त॒मोजः॑ ॥ वि न॑ इन्द्र
मृ॒धो ज॑हि नी॒चा य॑च्छ पृ॒तन्य॑तः । अ॒ध॒स्पदं॑ तमी॑ कृ॒धि यो अ॒स्माः अ॑भि॒दास॑न्ति ॥ इन्द्र॑ क्ष॒त्रम॑भि
वा॒ममो॑जो ऽजा॑यथा वृष॒भ च॑र॒षणी॑नां । अ॒पा॒नुदो॑ ज॒न-म॑मि॒त्रय॑न्त॒-मु॒रुं दे॒वेभ्यो॑ अ॒कृ॒णो-रु॒ लोकं॑
॥ मृ॒गो न॑ भी॒मः कु॑च॒रो गि॑रि॒ष्ठाः प॑रा॒वत॑ - [ ] 49

TS 1.6.12.5

आ ज॑गामा॒ पर॑स्याः । सु॒कः स॒शाय॑ प॒विमि॑न्द्र ति॒ग्मं वि॑ शत्रू॒न् ता॒दि वि॑मृ॒धो नु॑दस्व ॥
वि शत्रू॒न् वि मृ॒धो नु॑द विवृ॒त्रस्य॑ ह॒नू रु॑ज । वि म॒न्युमि॑न्द्र भा॒मितो॑ऽमि॒त्रस्या॑ऽभि॒दास॑न्तः ॥
त्रा॒तार॒-मिन्द्र॑-मवि॒तार॒-मिन्द्र॑ः ह॒वेह॑वे सु॒हवः॑ शू॒रमि॑न्द्रं । हु॒वे नु॑ श॒क्रं पु॑रु॒हूत॑मिन्द्रः॑ स्व॒स्ति नो॑
म॒घवा॑ धा॒त्विन्द्रः॑ ॥ मा ते॑ अ॒स्याः - [ ] 50

TS 1.6.12.6

स॑हसाव॒न् परि॑ष्टाव॒घाय॑ भूम॒ हरि॑वः प॒रादै॑ । त्रा॒यस्व॑ नो ऽवृ॒केभि॑र॒ वरू॑थै॒-स्तव॑ प्रि॒यासः॑ सूरि॒षु स्या॑म

॥ अन॑वस्ते॒ रथ॑म॒श्वाय॑ तक्ष॑न् त्वष्टा॑ वज्रं॑ पुरु॑हूत॒ द्युमन्तं॑ । ब्र॒ह्माण॑ इन्द्रं॑ म॒हय॑न्तो अ॒र्कैरव॑र्द्धय॒न्नह॑ये
हन्त॒वा उ॑ ॥ वृ॒ष्णे यत् ते॒ वृष॑णो अ॒र्कम॑र्चानिन्द्र॒ ग्रावा॑णो अदि॑तिः स॒जोषाः॑ । अ॒न॒श्वासो॑ ये
प॒वयो॑ऽर्था इन्द्रे॑षिता अ॒भ्यव॑र्त्तन्त॒ दस्यून्॑ ॥ 51

(वृ॒त्रह॑त्येऽनु॑-गा॒य॒त्रिणो॑-ऽद्भ॒राणां॑-परा॒वतो॑-ऽस्या-म॒ष्टाच॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A12)

praSna korvai with starting padams of 1 to 12 anuvAkams :-

(सन्त्वा॑ सिञ्चामि-ध्रु॒वो-ऽस्य॑ग्निर्मा-ब॒रु॒हिषो॑ऽह-मा प्या॑यता-मग॑न्म-यथा॒ वै-यो वै श्र॑द्धां- प्र॒जाप॑तिर्
यज्ञान्-ध्रु॒वोऽसी॑त्याह-यो वै सप्त॑दश-मिन्द्रं॒ वो-द्वा॑दश ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

सन्त्वा॑-ब॒रु॒हिषो॑ऽहं-यथा॒ वा-ए॒वं वि॒द्वा-ञ्छ्रौष॑ट्थ-साह॑साव॒-त्रेक॑पञ्चा॒शत् ।

first and last padam of sixth praSnam :-

सन्त्वा॑-सिञ्चामि॒ दस्यून्॑ ।

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृ॒ष्ण य॒जुर्वे॑दीय तैत्तिरीय॒ संहि॑तायां प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः - (याजमान ब्राह्मणं)

TS 1.7.1.1

पा॒क॒य॒ज्ञं वा अ॒न्वाहि॑ताग्नेः प॒शव॑ उप॑ तिष्ठन्त॒ इडा॒ खलु॒ वै पा॑क॒य॒ज्ञः सैषा॑ऽन्त॒रा प्र॑याजानूया॒जान्.
यज॑मानस्य लो॒केऽव॑हिता॒ तामा॑हि॒यमा॑णाम॒भि म॑न्त्रयेत् सु॒रूप॑वर्षवर्ण॑ एहीति॑ प॒शवो॑ वा इडा॑ प॒शू-
नेवोप॑ ह्वयते य॒ज्ञं वै दे॒वा अदु॑हन्. य॒ज्ञोऽसु॑राः अदुह॑त् तेऽसु॑रा॒ऽदुग्धाः॑ परा॑ऽभवन्. यो वै य॒ज्ञस्य॑
दोहं॑ वि॒द्वान् - [ ] 1

TS 1.7.1.2

यज॑तेऽप्यन्यं यज॑मानं दुहे॒ सा मे॑ स॒त्याऽऽशी॑रस्य य॒ज्ञस्य॑ भूया॒दित्या॑हैष वै य॒ज्ञस्य॑ दोह॑स्तेनै॒वैनं॑
दुहे॒ प्रत्ता॑ वै गौर्दुहे॒ प्रत्ते॒डा यज॑मानाय दुह॑ एते वा इडा॑यै स्तना॒ इडोप॑हृतेति॑ वा॒युर्व॑त्सो य॒र॒हि
होते॒डा॑मुप॒ह्वये॑त् त॒र॒हि यज॑मानो॒ होता॑र॒मीक्ष॑माणो वा॒युं मन॑सा ध्यायेन्- [ ] 2

TS 1.7.1.3

मा॒त्रे व॒त्स-मु॒पाव॑सृजति॒ सर्वे॑ण॒ वै य॒ज्ञेन॑ दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् पा॒क॒य॒ज्ञेन॑ म॒नु॑र॒श्राम्य॑त्सेडा॒ म-
नु॑मु॒पाव॑र्तत॒ तां दे॒वासु॑रा व्य॒ह्वय॑न्त॒ प्र॒तीचीं॑ दे॒वाः परा॑चीमसु॒राः सा दे॒वानु॑पाव॑र्तत प॒शवो॑ वै तद्
दे॒वानं॑वृणत॒ प॒शवो॑ऽसु॒रान॑जहु॒र्यं का॒मये॑ताप॒शुः स्या॒दिति॑ परा॑चीं॒ तस्ये॒डा॒मुप॑ ह्वये॒ताप॒शुरे॒व भ॑वति यं- [ ] 3

TS 1.7.1.4

का॒मये॑त प॒शुमा॑न्त् स्या॒दिति॑ प्र॒तीचीं॑ तस्ये॒डा॒-मुप॑ ह्वये॒त प॒शुमा॑ने॒व भ॑वति ब्रह्म॒वादि॑नो॒ वद॑न्ति स त्वा
इडा॒मुप॑ ह्वये॒त् य इडा॑- मुप॒हूया॒त्मान्-मि॒डाया॑-मुप॒ह्वये॑तेति॒ सा नः॑ प्रि॒या सु॒प्रतू॑र्तिर् म॒घोनी॑त्या॒हेडा॑-
मे॒वोप॑हूया॒ऽऽत्मान्-मि॒डाया॑मुप॑ ह्वयते व्य॒स्तमि॑व वा ए॒तद्-य॒ज्ञस्य॑ यदि॒डां सा॒मि प्रा॑श्नन्ति - [ ] 4

TS 1.7.1.5

सामि मा॑र्जयन्त ए॒तत् प्रति॑ वा असु॑राणां य॒ज्ञो व्य॑च्छिद्यत् ब्रह्म॑णा दे॒वाः सम॑दधुर् बृह॒स्पति॑ -
स्तनु॑तामिमं न इत्या॑ह ब्रह्म॑ वै दे॒वानां बृह॒स्पति॑र् ब्रह्म॑णैव य॒ज्ञः सं द॑धाति विच्छि॑न्नं य॒ज्ञः समि॑मं
द॑धात्वित्या॑ह सन्त॑त्यै विश्वे दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ता॒मित्या॑ह सन्त॑त्यैव य॒ज्ञं दे॒वेभ्योऽनु॑ दि॒शति॑ यां वै -
[ ] 5

TS 1.7.1.6

य॒ज्ञे दक्षि॑णां ददा॑ति ताम॑स्य प॒शवोऽनु॑ सं क्रा॑मन्ति स ए॒ष ई॒जानोऽप॑शुर् भावु॑को यज॑मानेन खलु॑
वै तत्का॒र्य-मि॒त्याहु॑र् यथा॑ दे॒वत्रा॑ दत्तं कु॑र्वीतात्मन् प॒शून् र॑मयेतेति ब्रह्म॑ पिन्व॒स्वेत्या॑ह य॒ज्ञो वै ब्र॑ह्मो
य॒ज्ञमे॒व तन्म॑हयत्यथो दे॒वत्रै॒व दत्तं कु॑रुत आ॒त्मन् प॒शून् र॑मयते दद॑तो मे ( ) मा क्षा॒यीत्या॒हाक्षि॑ति-
मे॒वोपै॑ति कुर्व॑तो मे मोप॑ दस॒दित्या॑ह भू॒मानमे॒वोपै॑ति ॥ 6

(विद्वान्-ध्यायेद्-भवति यं-प्राश्नन्ति-यां वै-म-एका॒न्नवि॑श्रतिश्च) (A1)

TS 1.7.2.1

स॒श्र॒वा ह सौ॒वर्च॒नसः॑ तुमि॑ञ्जमौपो॒दिति॑-मुवाच॑ यथ्स॒त्रिणा॑ होताऽभूः॑ कामि॒डा॒मुपा॑हृथा इति॑ ता-
मुपा॑हृ इति॑ होवाच॑ या प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॑धार॒ व्या॒नेन॑ मनु॒ष्या॒नपा॒नेन॑ पि॒तृनि॑तिं छि॒नति॑ सा न
छि॒न॒त्ती(3) इति॑ छि॒न॒त्तीति॑ होवाच॑ शरी॑रं वा अ॒स्यै तदु॒पा॑हृथा इति॑ होवाच॑ गौ॒र्वा - [ ] 7

TS 1.7.2.2

अ॒स्यै शरी॑रं गां वा॒व तौ तत् पर्य॑वदतां या य॒ज्ञे दी॒यते॑ सा प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॑धार॒ यया॑ मनु॒ष्या
जी॒वन्ति॑ सा व्या॒नेन॑ मनु॒ष्यान् यां पि॒तृभ्यो॑ घ्नन्ति॑ साऽपा॒नेन॑ पि॒तृन् य एवं॑ वेद॑ पशु॒मान् भ॑वत्यथ॒
वै तामु॒पा॑हृ इति॑ होवाच॑ या प्र॒जाः प्र॒भव॑न्तीः प्रत्या॒भव॑तीत्यन्नं वा अ॒स्यै तदु॑ - [ ] 8

TS 1.7.2.3

पाँह्वा इति होवाचौषधयो वा अस्या अन्नमोषधयो वै प्रजाः प्रभवन्तीः प्रत्या भवन्ति य एवं वे-
दोन्नादो भवत्यथ वै तामुपाँह्वा इति होवाच या प्रजाः पराभवन्ती-रनुगृह्णाति प्रत्याभवन्तीर् गृह्णातीति
प्रतिष्ठां वा अस्यै तदुपाँह्वा इति होवाचेयं वा अस्यै प्रतिष्ठे - [ ] 9

TS 1.7.2.4

यं वै प्रजाः पराभवन्तीरनु गृह्णाति प्रत्याभवन्तीर् गृह्णाति य एवं वेद प्रत्येव तिष्ठत्यथ वै तामुपाँह्वा
इति होवाच यस्यै निक्रमणे घृतं प्रजाः सञ्ज007आ ;वन्तीः पिबन्तीति छिनत्ति सा न छिनत्ती (3)
इति न छिनत्तीति होवाच प्र तु जनयतीत्येष वा इडामुपाँह्वा इति ( ) होवाच वृष्टिर्वा इडा वृ-
ष्ट्यै वै निक्रमणे घृतं प्रजाः सञ्ज007आ ;वन्तीः पिबन्ति य एवं वेद प्रैव जायतेऽन्नादो भवति ॥ 10

(गौर्वा-अस्यै तत्-प्रतिष्ठा-ऽह्वा इति-विश्रुतिश्च) (A2)

TS 1.7.3.1

पुरोक्षं वा अन्ये देवा इज्यन्ते प्रत्यक्षमन्ये यद्-यजते य एव देवाः पुरोक्षमिज्यन्ते तानेव तद्-यजति
यदन्वाहार्य-माहरत्येते वै देवाः प्रत्यक्षं यद् ब्राह्मणास्तानेव तेन प्रीणात्यथो दक्षिणैवास्यैषाऽथो य-
स्यैव छिद्रमपि दधाति यद्वै यस्यै कूरं यद्विलिष्टं तदन्वाहार्येणा - [ ] 11

TS 1.7.3.2

ऽन्वाहरति तदन्वाहार्यस्या-न्वाहार्यत्वं देवदूता वा एते यद्-ऋत्विजो यदन्वाहार्य-माहरति देवदूतानेव
प्रीणाति प्रजापतिर् देवेभ्यो यज्ञान् व्यादिशथ स रिरिचानोऽमन्यत स एतमन्वाहार्य-मभक्त-मपश्यत
तमात्मन्धत्तस वा एष प्राजापत्यो यदन्वाहार्यो यस्यैवं विदुषोऽन्वाहार्य आह्रियते साक्षादेव प्रजापति-
मृद्धोत्यपरिमितो निरुप्योऽपरिमितः प्रजापतिः प्रजापते- [ ] 12

TS 1.7.3.3

रास्यै देवा वै यद्-यज्ञेऽकुर्वन् तदसुरा अकुर्वन् ते देवा एतं प्राजापत्य-मन्वाहार्य-मपश्यन् तमन्वा-
हरन्त ततो देवा अभवन् परासुरा यस्यैवं विदुषोऽन्वाहार्य आह्रियते भवत्यात्मना परास्य भ्रातृव्यो
भवति यज्ञेन वा इष्टी पक्वेन पूर्ती यस्यैवं विदुषोऽन्वाहार्य आह्रियते स त्वेवेष्टापूर्ती प्रजापतेर्भागोऽसी-
[ ] 13

TS 1.7.3.4

त्याह प्रजापतिमेव भागधेयेन समर्द्धयत्यूर्जस्वान् पयस्वानित्याहोर्ज-मेवास्मिन् पयो दधाति प्राणापानौ
मे पाहि समानव्यानौ मे पाहीत्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते ऽक्षितो ऽस्यक्षित्यै त्वा मा मै क्षेष्टा
अमुत्रामुष्मिन् लोक इत्याह क्षीयते वा अमुष्मिन् लोकेऽन्न-मितः प्रदानः ह्यमुष्मिन् लोके ( ) प्रजा
उपजीवन्ति यदेव-मभिमृशत्यक्षिति-मेवैनद् गमयति नास्यामुष्मिन् लोकेऽन्न क्षीयते ॥ 14

(अन्वाहार्येण-प्रजापते-रसि-ह्यमुष्मिन् लोके-पञ्चदश च) (A3)

TS 1.7.4.1

ब्रह्मिषोऽहं देवयज्यया प्रजावान् भूयासमित्याह ब्रह्मिषा वै प्रजापतिः प्रजा असृजत् तेनैव प्रजाः
सृजते नराशंसस्याहं देवयज्यया पशुमान् भूयासमित्याह नराशंसेन वै प्रजापतिः पशूनसृजत्
तेनैव पशून् सृजतेऽग्नेः स्विष्टकृतोऽहं देवयज्ययाऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमित्याहाऽऽयुरेवा-
त्मन् धत्ते प्रति यज्ञेन तिष्ठति दरशपूर्णमासयोर् - [ ] 15

TS 1.7.4.2

वै देवा उज्जिति-मनूदजयन् दरशपूर्णमासाभ्या- मसुरानपा-नुदन्ताग्ने-रहमुज्जिति-मनूजेष-मित्याह
दरशपूर्णमासयोरेव देवतानां यजमान उज्जितिमनूजयति दरशपूर्णमासाभ्यां भ्रातृव्यानप नुदते वा-
जवतीभ्यां व्यूहत्यन्नं वै वाजोऽन्नमेवाव रुन्धे द्वाभ्यां प्रतिष्ठित्यै यो वै यज्ञस्य द्वौ दोहौ विद्वान् यजत

उभयत - [ ] 16

TS 1.7.4.3

एव यज्ञं दुहे पुरस्ताच्चोपरिष्ठाच्चैष वा अन्यो यज्ञस्य दोह इडांयामन्यो यरहि होता यजमान-
स्य नाम गृहीयात् तरहि ब्रूयादेमा अगमन्नाशिषो दोहकाम इति सस्तुता एव देवता दुहेऽथो
उभयत एव यज्ञं दुहे पुरस्ताच्चोपरिष्ठाच्च रोहितेन त्वाऽग्निदेवतां गमयत्वित्याहेते वै देवाश्वा - [ ] 17

TS 1.7.4.4

यजमानः प्रस्तुरो यदेतैः प्रस्तरं प्रहरति देवाश्चैरेव यजमानः सुवर्गं लोकं गमयति वि ते मुञ्चामि
रशना वि रश्मीनित्याहेष वा अग्नेर्विमोकस्तेनैवैनं विमुञ्चति विष्णोः शयोरुहं देवयज्यया यज्ञेन प्रति-
ष्ठां गमेयमित्याह यज्ञो वै विष्णुर् यज्ञ एवान्ततः प्रति तिष्ठति सोमस्याहं देवयज्यया सुरेता - [ ] 18

TS 1.7.4.5

रेतो धिषीयेत्याह सोमो वै रेतोधास्तेनैव रेतं आत्मन् धत्ते त्वष्टुरहं देवयज्यया पशूनां रूपं पु-
षेयमित्याह त्वष्टा वै पशूनां मिथुनानां रूपकृत्तेनैव पशूनां रूपमात्मन् धत्ते देवानां पत्नीरग्निर्
गृहपतिर् यज्ञस्य मिथुनं तयोरुहं देवयज्यया मिथुनेन प्रभूयास-मित्याहेतस्माद् वै मिथुनात् प्रजापतिर्
मिथुनेन - [ ] 19

TS 1.7.4.6

प्राजायतु तस्मादेव यजमानो मिथुनेन प्राजायते वेदोऽसि वित्तिरसि विदेयेत्याह वेदेन वै देवा असुराणां
वित्तं वेद्यमविन्दन्त तद्-वेदस्य वेदत्वं यद्यद् भ्रातृव्यस्याभिद्ध्यायेत् तस्य नाम गृहीयात् तदेवास्य
सर्वं वृद्धे घृतवन्तं कुलायिनः रायस्पोषः सहस्रिणं वेदो दंदातु वाजिनमित्याह प्रसहस्रं पशूनामोत्या
( ) स्यं प्रजायां वाजी जायते य एवं वेद ॥ 20

(द॒रु॒श॒पूर्ण॑मा॒सयो॑-रु॒भ॒यतो॑-दे॒वा॒श्वाः॑-सु॒रेताः॑-प्र॒जाप॑तिर् मिथु॒नेना॑-प्रो॒त्य-ष्टौ च॑) (A4)

TS 1.7.5.1

ध्रु॒वाँ॑ वै रिच्य॑मानां॒ य॒ज्ञोऽनु॑ रिच्यते य॒ज्ञं॑ य॒ज॑मानो॒ यज॑मानं प्र॒जा ध्रु॒वामा॑प्याय॑मानां॒ य॒ज्ञोऽन्वा॑ प्या॑यते
य॒ज्ञं॑ य॒ज॑मानो॒ यज॑मानं प्र॒जा आ प्या॑यतां ध्रु॒वा घृ॑तेनेत्या॑ह ध्रु॒वामे॒वा ऽऽ प्या॑ययति॒ तामा॑प्याय॑मानां
य॒ज्ञोऽन्वा॑ प्या॑यते य॒ज्ञं॑ य॒ज॑मानो॒ यज॑मानं प्र॒जाः प्र॒जाप॑तेर् वि॒भान्नाम॑ लो॒कस्तस्मि॑ऽस्त्वा द॒धामि॑
स॒ह यज॑मानेनेत्या॑ - [ ] 21

TS 1.7.5.2

हा॒यं॑ वै प्र॒जाप॑तेर् वि॒भान्नाम॑ लो॒कस्तस्मि॑-न्ने॒वैनं॑ द॒धाति॑ स॒ह यज॑मानेन॒ रिच्य॑त इ॒व वा ए॒तद्-यद्-यज॑ते
यद्-य॒ज॑मानभा॒गं प्रा॒श्वात्या॑त्मानं॒मेव॑ प्री॒णात्ये॑तावा॒नु॒ वै य॒ज्ञो या॒वान् यज॑मानभा॒गो य॒ज्ञो यज॑मानो
यद्-य॒ज॑मानभा॒गं प्रा॒श्वाति॑ य॒ज्ञ ए॒व य॒ज्ञं प्रति॑ ष्ठा॒पय॑त्येत॒द्वै सू॒यवंसः॑ सो॒दकं॑ य॒द्वरु॒हिश्चाऽऽप॑श्चै॒तद्
- [ ] 22

TS 1.7.5.3

यज॑मानस्याऽऽय॑त॒नं॒ यद्वे॑दि॒र्यत् पू॑र्णपा॒त्र-म॑न्त॒र्वेदि॑ नि॒नय॑ति॒ स्व ए॒वाऽऽय॑तने सू॒यवंसः॑ सो॒दकं॑ कुरु॒ते
स॒दसि॑ स॒न्मे भू॒या इत्या॑हाऽऽपो॒ वै य॒ज्ञ आपो॑ऽमृतं॒ य॒ज्ञमे॒वामृत॑-मा॒त्मन् ध॑त्ते सर्वा॑णि॒ वै भू॒तानि॑
व्र॒त-मु॑प॒यन्त॑ -म॒नूप॑ यन्ति॒ प्राच्य॑ दि॒शि दे॒वा ऋ॒त्विजो॑ मा॒र्जय॑न्ता॒-मित्या॑हैष॒ वै द॒रु॒श॒पूर्ण॑मा॒सयो॑-
र॒वभृ॑थो -[ ] 23

TS 1.7.5.4

यान्ये॒वैनं॑ भू॒तानि॑ व्र॒तमु॑प॒यन्त॑-म॒नूप॑यन्ति॒ तैरे॒व स॒हाव॑भृ॒थम॑वैति॒ विष्णु॑मुखा॒ वै दे॒वा श्छ॑न्दो॒भिरि॑मान्
लो॒का-न॑नप॒ज्यम॑भ्य॒जय॑न् यद्-वि॒ष्णुक्र॑मान् क्र॒मते॑ विष्णु॒रेव॑ भू॒त्वा यज॑मान॒श्छ॑न्दो॒भिरि॑मान् लो॒का-
न॑नप॒ज्यम॑भि॒ जय॑ति॒ विष्णोः॑ क्र॒मोऽस्य॑भि॒माति॑हेत्या॑ह गाय॒त्री वै पृ॑थि॒वी त्रै॑ष्टु॒भम॑न्तरि॒क्षं जा॑ग॒ती

द्यौरानुष्टुभीर् दिशः श्छन्दोभिरेवेमान् लोकान्. यथापूर्वमभि जयति ॥ 24

(यजमानेनेति-चै तद-वभृथो-दिशः-सप्त च) (A5)

TS 1.7.6.1

अगन्म सुवः सुवरगन्मेत्याह सुवर्गमेव लोकमेति सन्दृशस्ते मा छिंथ्सि यत्ते तपस्तस्मै ते मा
ऽऽ वृक्षीत्याह यथायजु-रेवैतथ सुभूरसि श्रेष्ठो रश्मीनामायुर्द्धा अस्यायुर्मे धेहीत्याहाऽऽशिषमेवैतामा
शास्ते प्र वा एषोऽस्मान् लोकाच्चयवते यो - [ ] 25

TS 1.7.6.2

विष्णुक्रमान् क्रमते सुवर्गाय हि लोकाय विष्णुक्रमाः क्रम्यन्ते ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वै विष्णुक्र-
मान् क्रमेत् य इमान् लोकान् भ्रातृव्यस्य सविद्य पुनरिमं लोकं प्रत्यवरोहेदित्येष वा अस्य लोकस्य
प्रत्यवरोहो यदाहेदमहममुं भ्रातृव्यमाभ्यो दिग्भ्योऽस्यै दिव इतीमानेव लोकान् भ्रातृव्यस्य सविद्य
पुनरिमं लोकं प्रत्यवरोहति सं - [ ] 26

TS 1.7.6.3

ज्योतिषाऽभूवमित्याहास्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यैन्द्री-मावृत-मन्वावर्त इत्याहासौ वा आदित्य इ-
न्द्रस्तस्यैवाऽऽवृतमनु पर्यावर्तते दक्षिणा पर्यावर्तते स्वमेव वीर्यमनु पर्यावर्तते तस्माद् दक्षिणोऽर्द्ध
आत्मनो वीर्यावत्तरोऽथो आदित्यस्यैवाऽऽवृतमनु पर्यावर्तते समहं प्रजया सं मया प्रजेत्याहाऽऽशिष
- [ ] 27

TS 1.7.6.4

मेवैतामा शास्ते समिद्धो अग्रे मे दीदिहि समेद्धा ते अग्रे दीद्यासमित्याह यथायजु-रेवैतदसुमान्.
यज्ञो वसीयान् भूयास-मित्याहा-ऽऽशिषमेवेतामा शास्ते बहु वै गार्हपत्यस्यान्ते मिश्रमिव चर्यत

आग्निपावमानीभ्यां गार्हपत्यमुप तिष्ठते पुनात्येवाग्निं पुनीत आत्मानं द्वाभ्यां प्रतिष्ठित्या अग्ने गृहपत इत्याह - [ ] 28

TS 1.7.6.5

यथायजुरेवैतच्छतः हिमा इत्याह शतं त्वां हेमन्तानिन्धिषीयेति वावैतदाह पुत्रस्य नाम गृह्णा-
त्यन्नादमेवैनं करोति तामाशिषमा शांसे तन्तवे ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद्-यस्य पुत्रोऽजातः स्यात्
तेजस्व्येवास्य ब्रह्मवर्चसी पुत्रो जायते तामाशिषमा शांसेऽमुष्मै ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद्-यस्य पुत्रो
- [ ] 29

TS 1.7.6.6

जातः स्यात्तेज एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं दधाति यो वै यज्ञं प्रयुज्य न विमुञ्चत्यप्रतिष्ठानो वै स भवति
कस्त्वा युनक्ति स त्वा वि मुञ्चत्वित्याह प्रजापतिर् वै कः प्रजापतिनैवैनं युनक्ति प्रजापतिना वि
मुञ्चति प्रतिष्ठित्या ईश्वरं वै व्रतमविसृष्टं प्रदहोऽग्ने व्रतपते व्रतमचारिषमित्याह व्रतमेव-[ ] 30

TS 1.7.6.7

वि सृजते शान्त्या अप्रदाहाय पराङ्. वाव यज्ञ एति न नि वर्तते पुनर्यो वै यज्ञस्य पुनरालम्बं विद्वान्.
यजते तमभि नि वर्तते यज्ञो बभूव स आ बभूवेत्याहैष वै यज्ञस्य पुनरालम्ब-स्तेनैवैनं पुनरा लम्बतेऽन-
वरुद्धा वा एतस्य विराड् य आहिताग्निः सन्नसभः पशवः खलु वै ( ) ब्राह्मणस्य सभेष्वा प्राडुत्क्रम्य
ब्रूयाद् गोमां अग्नेऽविमां अश्वी यज्ञ इत्यव सभां रुन्धे प्र सहस्रं पशूनामोत्याऽस्य प्रजायां वाजी
जायते ॥(यः-स-मासिष-गृहपत-इत्याहा-मुष्मै ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद् यस्यपुत्रो-व्रतमेव-खलु वै-
31

चतुर्विंशतिश्च) (A6)

TS 1.7.7.1

देव॑ सवि॒तुः प्र सु॑व य॒ज्ञं प्र सु॑व य॒ज्ञप॑तिं भगा॑य दि॒व्यो ग॑न्ध॒र्वः । के॒तु॒पूः के॒तं नः पु॑नातु वा॒चस्प॑तिर्
वाच॑म॒द्य स्व॑दाति नः ॥ इन्द्र॑स्य॒ वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्र॑घ्नस्त्वया॒ऽयं वृ॒त्रं वे॑द्ध्यात् ॥ वाज॑स्य॒ नु प्र॑स॒वे
मा॒तरं म॒हीम॑दि॒तिं नाम॒ वच॑सा करा॒महे । यस्या॑मि॒दं वि॒श्वं भुव॑न॒मावि॑वेश॒ तस्या॑ नो दे॒वः संवि॑ता
धर्म॑ साविषत् ॥ अ॒प्स्व-[ ] 32

TS 1.7.7.2

न्तर॑मृत॒मप्सु भे॑ष॒जम॑पा॒मुत प्र॑श॒स्तिष्व॑श्वा॒ भव॑थ वा॒जिनः ॥ वा॒युर् वा त्वा॒ मनु॑र् वा त्वा गन्ध॒र्वाः
स॒सवि॑श॒तिः । ते अ॒ग्रे अ॒श्वमा॑यु॒ञ्जन्ते अ॑स्मि॒ञ्जव॑मा॒ऽदधुः ॥ अ॒पां न॑पा॒दाशु॑हे॒मन् य ऊ॒र्मिः
क्कु॒द्धान् प्र॑तू॒र्तिर् वा॒जसा॑त॒मस्तेना॑यं वा॒जः से॒त् ॥ वि॒ष्णोः क्र॑मो॒ऽसि वि॒ष्णोः क्रान्त॑मा॒सि वि॒ष्णोर्
वि॒क्रान्त॑मस्य॒ङ्क्षौ न्य॒ङ्क्षा ( ) व॒भितो॑ रथं॒ यौ ध्वा॒न्तं वा॑ता॒ग्रम॑नु॒ सञ्चर॑न्तौ दू॒रेहे॑ति॒रिन्द्रि॑यावा॒न् प॒त॒त्री
ते नो॒ऽग्र॑यः प॒प्रयः॑ पा॒रय॑न्तु ॥ 33

(अ॒प्सु-न्य॒ङ्क्षौ-पञ्च॑दश च) (A7)

TS 1.7.8.1

दे॒वस्या॒हः संवि॑तुः प्र॑स॒वे बृ॒हस्प॑ति॒ना वा॒ज॒जिता॒ वाजं॑ जेषं दे॒वस्या॒हः संवि॑तुः प्र॑स॒वे बृ॒हस्प॑ति॒ना
वा॒ज॒जिता॒ वर॑षि॒ष्ठं नाक॑ रुहे॒यमिन्द्रा॑य॒ वाचं॑ वे॒दतेन्द्रं॑ वाजं॑ जा॒पय॑तेन्द्रो वाज॑मजयित् ॥ अ॒श्वा॒जनि॑
वा॒जिनि॑ वा॒जेषु॑ वा॒जिनी॑व॒त्यश्वा॑न्थ॒ सम॑थ्सु॒ वाज॑य ॥ अ॒र्वाऽसि॑ स॒प्तिर॑सि वा॒ज्या॑सि वा॒जिनो॑ वाजं॑
धा॒वत म॒रुता॑ प्र॑स॒वे ज॑यत् वि॒ योज॑ना मिमी॒द्धम॑द्धनः स्क॒भीत॑-[ ] 34

TS 1.7.8.2

का॒ष्ठा ग॑च्छ॒त वा॒जेवा॑जेऽव॒त वा॒जिनो॑ नो॒ धने॑षु वि॒प्रा अ॑मृ॒ता ऋ॑त॒ज्ञाः ॥ अ॒स्य म॑द्धः पि॒बत
मा॒दय॑द्धं तृ॒प्ता या॑त प॒थिभि॑र् दे॒व्या॒नैः ॥ ते नो॑ अ॒र्वन्तो॑ ह॒वन्श्रु॑तो॒ हवं॑ वि॒श्वे शृ॑ण्वन्तु वा॒जिनः॑

॥ मि॒त॒द्र॒वः॑ सहस्र॑सा मे॒धसा॑ता सनि॒ष्यवः॑ । मु॒हो ये रत्न॑ः समि॒थेषु॑ ज॒भ्रिरे॑ श॒न्नो भव॑न्तु वा॒-
जिनो॑ हवेषु ॥ दे॒वता॑ता मि॒त॒द्र॒वः स्व॒र्काः । ज॒म्भय॑न्तोऽहि॒वृकः॑ रक्षा॑सि स॒नैम्य॑स्मद्यु॒यव॑ - [ ] 35

TS 1.7.8.3

न्नमी॑वाः ॥ ए॒ष स्य वा॒जी क्षि॑प॒णिं तु॑र॒ण्यति॑ ग्री॒वायां॑ ब॒द्धो अ॑पि॒क्ष आ॒सनि॑ । ऋतुं॑ दधि॒क्रा
अनु॑ स॒न्तवी॑त्वत् प॒थाम॑ङ्का॒स्यन्वा॒पनी॑फणत् ॥ उ॒त स्मा॑स्य द्र॒वत॑-स्तु॒र॒ण्यतः॑ पु॒र्णं न वे॒रनु॑ वाति
प्रगृ॑र्द्धि॒नः । श्ये॑नस्ये॒व ध्रज॑तो अ॒ङ्कुसं॑ परि॒ दधि॑क्रावृ॒णः सु॒होर्जा॑ तरि॒त्रतः॑ ॥ आ मा॒ वाज॑स्य
प्रस॒वो ज॑गम्या॒दा द्यावा॑पृथि॒वी वि॒श्वश॑भू । आ मां गन्तां॑ पि॒तरा॑ - [ ] 36

TS 1.7.8.4

मा॒तरा॑ चाऽऽ मा॒ सोमो॑ अमृ॒तत्वाय॑ गम्यात् ॥ वाजि॑नो वाजजि॒तो वाज॑ः सरि॒ष्यन्तो॑ वाजं॑ जे॒ष्यन्तो॑
बृ॒हस्प॑तेर् भा॒गम॑व जिघ्र॒त वाजि॑नो वाजजि॒तो वाज॑ः ससृ॒वाः सो वाजं॑ जि॒गिवा॑ः सो बृ॒हस्प॑तेर् भा॒गे
नि मृ॑द्धमि॒यं वः॒ सा स॒त्या स॒न्धाऽभू॑द्यामि॒न्द्रेण॑ सम॒धेद्धु॑-मजी॑जिपत वनस्पतय॒ इन्द्रं॑ वाजं॑ वि मु॒च्यद्धं॑
॥ 37

(स्क॒न्नीत॒-यु॒यव॒न्-पि॒तरा॒-द्विच॑त्वारि॒शच्च॑) (A8)

TS 1.7.9.1

क्ष॒त्रस्यो॑ल॒मसि॑ क्ष॒त्रस्य॑ योनि॒रसि॑ जाय॒ एहि॑ सु॒वो रोहा॑व रोहा॑व हि सु॒वर॑हं ना॒वुभयोः॑ सु॒वो रो॒-
क्ष्यामि॑ वाज॑श्च प्रस॒वश्चा॑पि॒जश्च॑ ऋतु॑श्च सु॒वश्च॑ मूर्द्धा॒ च व्य॑श्नि॒यश्चाऽऽन्त्या॑य॒नश्चान्त्य॑श्च भौ॒वनश्च॑
भु॒वंश्चाधि॑पतिश्च । आयु॑र् य॒ज्ञेन॑ कल्पतां प्रा॒णो य॒ज्ञेन॑ कल्पतामपा॒नो - [ ] 38

TS 1.7.9.2

य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒ व्या॒नो य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒ चक्षु॑र् य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒ श्रोत्रं॑ य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒ मनो॑ य॒ज्ञेन॑ कल्पतां॒

वाग् यज्ञेन कल्पता-मात्मा यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन कल्पताः सुवर् देवाः अंगन्मामृता अभूम
प्रजापतेः प्रजा अभूम समहं प्रजया सं मया प्रजा समहः रायस्पोषेण सं मया रायस्पोषोऽन्नाय
त्वाऽन्नाद्याय त्वा वाजाय ( ) त्वा वाजजित्यायै त्वा ऽमृतमसि पुष्टिरसि प्रजननमसि ॥ 39

(अपानो-वाजाय-नव च) (A9)

TS 1.7.10.1

वाजस्येमं प्रसवः सुषुवे अग्रे सोमः राजानमोषधीष्वप्सु । ता अस्मभ्यं मधुमतीर् भवन्तु वयः राष्ट्रे
जाग्रियाम पुरोहिताः । वाजस्येदं प्रसव आ बभूवेमा च विश्वा भुवनानि सर्वतः । स विराजं पर्येति
प्रजानन् प्रजां पुष्टिं वर्द्धयमानो अस्मे । वाजस्येमां प्रसवः शिश्रिये दिवमिमा च विश्वा भुवनानि
सम्राट् । अदिथ्सन्तं दापयतु प्रजानन् रुयिं - [ ] 40

TS 1.7.10.2

च नः सर्ववीरां नि यच्छतु ॥ अग्रे अच्छा वदेह नः प्रति नः सुमनां भव । प्र णो यच्छ भुवस्पते
धनदा असि नस्त्वं ॥ प्र णो यच्छत्वर्यमा प्र भगः प्र बृहस्पतिः । प्र देवाः प्रोत सूनृता प्र वाग् देवी
देदातु नः ॥ अर्यमणं बृहस्पतिमिन्द्रं दानाय चोदय । वाचं विष्णुः सरस्वतीः सवितारं - [ ] 41

TS 1.7.10.3

च वाजिनं ॥ सोमः राजानं वरुणमग्निमन्वारभामहे । आदित्यान् विष्णुः सूर्यं ब्रह्माणं च बृ-
हस्पतिं ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर् बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्याः सरस्वत्यै वाचो यन्तुर
यन्त्रेणाग्रेस्त्वा आम्राज्येनाभिषिञ्चामीन्द्रस्य बृहस्पतेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥ 42

(रुयिः-सवितारः-षट्त्रिंशच्च) (A10)

TS 1.7.11.1

अ॒ग्निरेका॑क्षरेण॒ वाच॑मुद॒जयद॑श्चिनौ॒ द्वय॑क्षरेण प्राणापा॒नावुद॑जयतां॒ विष्णु॑स्त्र्यक्षरेण॒ त्रीन् लो॑कानुद॒ज-
य॒थ सोम॑श्चतु॒रक्षरेण॑ चतु॑ष्पदः प॒शूनुद॑जयत् पू॒षा पञ्चा॑क्षरेण प॒ङ्क्तिमुद॑जयद् धा॒ता षड॑क्षरेण॒ षड्-
ऋतू॑नुद॒जयन् म॑रुतः स॒प्ताक्ष॑रेण स॒प्तप॑दाः शक्र॑रीमुद॒जयन् बृ॒हस्पति॑-र॒ष्टाक्ष॑रेण गाय॒त्रीमुद॑जयन् मि॒त्रो
नवा॑क्षरेण त्रि॒वृतः॑ स्तोम॒मुद॑जयद्- [ ] 43

TS 1.7.11.2

वरु॑णो दशा॑क्षरेण वि॒राज॑-मुद॒जयदिन्द्र॑ एका॑दशाक्षरेण त्रि॒ष्टुभ॑-मुद॒जयद् विश्वे॑ दे॒वा द्वाद॑शाक्षरेण जगं॑-
तीमुद॒जयन् वस॑वस्त्रयो दशाक्षरेण त्रयोद॑शः स्तोम॒मुद॑जयन् रु॒द्राश्चतु॑र्दशाक्षरेण चतु॑र्दशः स्तोम॒मु-
द॑जयन्नादित्याः पञ्चद॑शाक्षरेण पञ्चद॑शः स्तोम॒मुद॑जयन्नादितिः षोड॑शाक्षरेण षोड॑शः स्तोम॒मुद॑जयत्
प्र॒जाप॑तिः स॒प्तद॑शाक्षरेण सप्तद॑शः स्तोम॒मुद॑जयत् ॥ 44

(त्रि॒वृतः॑ स्तोम॒मुद॑जय॒थ-षट्त्व॑रिः॒शच्च) (A11)

TS 1.7.12.1

उ॒प॒याम॑गृहीतोऽसि नृषदं॑ त्वा द्रुषदं॑ भुवन॒सद॑मिन्द्रा॒य जुष्टं॑ गृह्णाम्येष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वोप॒याम॑गृ-
हीतोऽस्य॒फ्सुषदं॑ त्वा घृत॒सदं॑ व्योम॒सद॑मिन्द्रा॒य जुष्टं॑ गृह्णाम्येष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वोप॒याम॑गृहीतोऽसि
पृथि॒विषदं॑ त्वाऽन्तरि॒क्षसदं॑ नाक॒सद॑मिन्द्रा॒य जुष्टं॑ गृह्णाम्येष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा ॥ ये ग्रहाः॑ पञ्च-
ज॒नीना॑ येषां॑ तिस्रः प॑रम॒जाः । दै॒व्यः को॒शः - [ ] 45

TS 1.7.12.2

समु॑ब्जितः । तेषां॑ वि॒शि॒प्रिया॑णा-मिष॒मूर्जः॑ सम॑ग्रभी-मेष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा ॥ अ॒पाः रस॑मुद्वे-
यसः॑ सूर्य॑रश्मिः समा॑भृतं । अ॒पाः रस॑स्य यो रस॑स्तं वो॑ गृह्णाम्युत्त॒ममेष॑ ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा
॥ अ॒या वि॒ष्ठा ज॒नय॑न् कर्व॑राणि स हि घृ॒णिरु॑रु॒र वरा॑य गा॒तुः । स प्र॑त्युदैद् ध॒रुणो॑ मद्धो अग्रः॑

स्वायाँ यत् तनुवाँ ( ) तनूमैरयत । उपयामगृहीतोऽसि प्रजापतये त्वा जुष्टं गृह्णाम्येष ते योनिः
प्रजापतये त्वा ॥ 46

(कोश-स्तनुवाँ-त्रयोदश च) (A12)

TS 1.7.13.1

अन्वह मासा अन्विद्वानान्यन्वोषधीरनु पर्वतासः । अन्विन्द्रः रोदसी वावशाने अन्वापो अजिहत
जायमानं ॥ अनु ते दायि मह इन्द्रियाय सुत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्यै । अनु क्षत्रमनु सहो यज्ञत्रेन्द्र
देवेभिरनु ते नृषह्यै ॥ इन्द्राणीमासु नारिषु सुपत्नी-महमश्रवं । न ह्यस्या अपरं च न जरसा - [ ] 47

TS 1.7.13.2

मरते पतिः ॥ नाहमिन्द्राणि रारण सख्युर् वृषाकपेर् ऋते । यस्येदमप्यः हविः प्रियं देवेषु
गच्छति ॥ यो जात एव प्रथमो मनस्वान् देवो देवान् क्रतुना पर्यभूषत् । यस्य शुष्माद्रोदसी
अभ्यसेतां नृणस्य महा स जनासु इन्द्रः ॥ आ ते मह इन्द्रोत्युग्र समन्यवो यथ समरन्त सेनाः
। पताति दिद्युन्नर्यस्य बाहुवोर् मा ते - [ ] 48

TS 1.7.13.3

मनो विष्वद्वियग् वि चारीत् ॥ मा नो मर्द्धीरा भरा दुद्धि तन्नः प्र दाशुषे दातवे भूरि यत् ते
। नव्ये देष्णे शस्ते अस्मिन् तं उक्थे प्र ब्रवाम वयमिन्द्र स्तुवन्तः ॥ आ तू भर माकिरेतत्
परिं षाद् विद्वा हि त्वा वसुपतिं वसूनां । इन्द्र यत् ते माहिं दत्र-मस्त्यस्मभ्यं तद्वर्यश्च - [ ] 49

TS 1.7.13.4

प्र यन्धि ॥ प्रदातारः हवामह इन्द्रमा हविषा वयं । उभा हि हस्ता वसुना पृणस्वा ऽऽ प्र यच्छ
दक्षिणादोत सव्यात् ॥ प्रदाता वज्री वृषभस्तुराषाद्वृष्मी राजा वृत्रहा सोमपावा । अस्मिन् यज्ञे

ब॒रु॒हिष्या॑ नि॒षद्या॑था॒ भव॑ यज॑मानाय॒ शं॒योः ॥ इन्द्रः॑ सु॒त्रामा॑ स्ववा॒ऽ अ॒वोभिः॑ सुमृ॒डीको॑ भ॒वतु॑
वि॒श्ववे॑दाः । बा॒धतां॑ द्वेषो॒ अभयं॑ कृ॒णोतु॑ सु॒वीर्य॑स्य - [ ] 50

TS 1.7.13.5

पत॑यः स्याम ॥ तस्य॑ व॒यः सु॑म॒तौ य॒ज्ञिय॑स्यापि॒ भ॒द्रे सौ॑म॒न॒से स्या॑म । स सु॒त्रामा॑ स्ववा॒ऽ
इन्द्रो॑ अ॒स्मे आ॒रा॒च्चिद्-द्वेषः॑ स॒नुत॑र॒ यु॒योतु॑ ॥ रे॒वती॑र॒ नः स॒ध॒मादु॑ इन्द्रे॑ स॒न्तु तु॒विवा॑जाः
। क्षु॒मन्तो॒ याभि॑र॒ मदे॑म ॥ प्रो॒ष्वस्मै॑ पु॒रोर॑थमिन्द्रा॒य शू॒षम॑र्चत । अ॒भीके॑ चि॒दु लो॒क॒कृ॒थ स॒-
ङ्गे स॒म॒थ्सु॑ वृ॒त्रहा॑ । अ॒स्माकं॑ बो॒धि चो॒दिता॑ न॒भन्ता॑-म॒न्य॒केषां॑ । ज्य॒का अधि॑ ( ) ध॒न्व॒सु ॥ 51

(ज॒रसा॒-मा ते॑-ह॒र्यश्च॑-सु॒वीर्य॑स्या-द्व्ये-कं च) (A13)

praSna korvai with starting padams of 1 to 13 anuvAkams :-

(पा॒क॒य॒ज्ञ-स॒ऽश्र॑वाः-प॒रोक्षं॑-ब॒रु॒हिषो॒ऽहं -ध्रु॒वा-म॒ग॒न्मे॒त्याह॑ -दे॒व स॒वि॒त॒र॒-दे॒वस्या॒हं-क्ष॒त्रस्यो॒ल॒-वा॒ज॒स्ये॒म॒-
म॒ग्नि॒रे॒कोक्ष॑रेणो -प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒ऽ-स्य॒न्व॒ह मा॒सा-स्त्र॑यो॒दश ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(पा॒क॒य॒ज्ञ-प॒रोक्षं॑-ध्रु॒वां-वि॒ सृ॑ज॒ते-च नः॑ स॒र्ववी॑रां - पत॑यः स्यो॒-मै॒क॒प॒ञ्चा॒शत् ।)

first and last padam of Seventh praSnam :-

(पा॒क॒य॒ज्ञ-ध॒न्व॒सु ।)

॥ हरि॑ ॐ ॥ ॥ कृ॒ष्ण य॒जुर्वे॑दीय तैत्ति॒रीय॑ संहितायां प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.8 प्रथमकाण्डे अषमः प्रश्नः - (राजसूयः)

TS 1.8.1.1

अनु॑म॒त्यै पुरो॑डा॒श-म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति॒ धेनु॑र् दक्षि॑णा॒ ये प्र॒त्यञ्चः॒ शँया॑या॒ अव॑शीय॒न्ते तं नैर्ऋ॑त-
मेक॑कपालं॒ कृष्ण॑वासः॒ कृष्ण॑तूष्णं॒ दक्षि॑णा॒ वीहि॑ स्वाहाऽऽहु॑तिं जुषा॑ण ए॒ष ते नि॒र्ऋ॑ते भा॒गो भू॑ते ह॒वि-
ष्म॑त्यसि॒ मुञ्चे॑म-म॒हंसः॒ स्वाहा॑ नमो॒ य इ॒दं च॒कारा॑ऽऽदित्यं॒ चरुं॑ निर्व॑पति॒ वरो॑ दक्षि॑णाऽऽग्नावैष्ण॑व-
मेका॑दशकपालं॒ वाम॑नो॒ वही॑ दक्षि॑णा॒ ऽग्नीषो॑मीय - [ ] 1

TS 1.8.1.2

मेका॑दशकपालः॒ हिर॑ण्यं॒ दक्षि॑णैन्द्र-मेका॑दशकपाल-मृष॑भो॒ वही॑ दक्षि॑णाऽऽग्नेय-म॒ष्टाक॑पालमैन्द्रं॒ द-
द्धृ॑ष॒भो वही॑ दक्षि॑णैन्द्रा॒ग्रं द्वा॑दशकपालं॒ वैश्व॑देवं॒ चरुं॑ प्रथ॑मजो॒ वृथ्सो॑ दक्षि॑णा॒ सौम्यः॑ श्या॑माकं॒ चरुं॑
वासो॑ दक्षि॑णा॒ सर॑स्वत्यै॒ चरुः॑ सर॑स्वते॒ चरुं॑ मि॒थुनौ॑ गावौ॒ दक्षि॑णा ॥ 2

(अ॒ग्नीषो॑मीयं-चतु॑स्त्रिंशच्च) (A1)

TS 1.8.2.1

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति॒ सौम्यं॑ चरुः॒ सा॑वि॒त्रं-द्वा॑दशकपालः॒ सार॑स्वतं॒ चरुं॑ पौ॒ष्णं चरुं॑ मा॒रुतः॑
स॒प्तक॑पालं॒ वैश्व॑दे॒वी-मा॒मिक्षा॑ द्यावापृ॒थिव्य॑-मेक॑कपालं ॥ 3

(आ॒ग्नेयः॑ सौम्यं॑ मा॒रुत-म॒ष्टाद॑श) (A2)

TS 1.8.3.1

ऐन्द्रा॑ग्र-मेका॑दशकपालं॒ मा॒रुती॑-मा॒मिक्षा॑ वा॒रुणी॑-मा॒मिक्षा॑ का॒यमेक॑कपालं॒ प्रघा॑स्यान्॒ हवाम॑हे म॒-
रुतो॑ य॒ज्ञवा॑हसः॒ कर॑भेण॒ स॒जोष॑सः ॥ मो षू णं इन्द्र॑ पृथ्सु॒ देवास्तु॑ स्म ते शु॒ष्मिन्न॑व॒या ।

म॒ही ह्य॑स्य मी॒ढुषो॑ य॒व्या । ह॒विष्म॑तो म॒रुतो॑ वन्द॑ते गीः ॥ यद् ग्रामे॑ यद॑रण्ये यथ॑ स॒भायां
यदि॑न्द्रि॒ये । यच्छू॑द्रे यद॑र्य ए॒नश्च॑कृ॒मा व॒यं । यदे॑ ( ) क॒स्याधि॑ ध॒र्मणि॑ तस्या॑व॒यज॑नमसि॒ स्वा-
हा॑ ॥ अ॒क्रन् क॑र्म क॒र्मकृ॑तः स॒ह वा॒चा म॑योभु॒वा । दे॒वेभ्यः॑ क॑र्म कृ॒त्वाऽस्तु॑ं प्रे॒तं सु॑दानवः ॥ 4

(वयँयद्-विंशतिश्च) (A3)

TS 1.8.4.1

अ॒ग्नये॑ऽनी॒कव॑ते पु॒रोडा॑श॒-म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति सा॒कः॒ सूर्ये॑णोद्य॒ता म॒रुद्भ्यः॑ सान्त॑प॒नेभ्यो॑ म॒द्भ्यन्दि॑ने
च॒रुं म॒रुद्भ्यो॑ गृह॑मे॒धिभ्यः॑ सर्वा॑सां दु॒ग्धे सा॒यं च॒रुं पूर्णा॑ द॒र्वि परा॑प॒तु सु॒पूर्णा॑ पुन॒रा प॑त । व॒स्त्रेव॑
वि क्री॑णावहा॒ इष॑मूर्जः॒ शत॑क्रतो ॥ दे॒हि मे॑ ददा॑मि ते॒ नि मे॑ धेहि॒ नि ते॑ दधे । नि॒हार॑मि॒न्नि मे॑
हरा॑ नि॒ हारं॑- [ ] 5

TS 1.8.4.2

नि ह॑रामि ते ॥ म॒रुद्भ्यः॑ क्री॒डिभ्यः॑ पु॒रोडा॑शः॒ सप्त॑कपालं॒ निर्व॑पति सा॒कः॒ सूर्ये॑णोद्य॒ताऽऽग्ने॑य-
म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति सौ॒म्यं च॒रुः सा॑वि॒त्रं द्वा॑द॒शक॑पालः॒ सार॑स्व॒तं च॒रुं पौ॑ष्णं च॒रुमै॑न्द्रा॒ग्न-
मेका॑द॒शक॑पाल-मै॒न्द्रं च॒रुं वै॑श्वक॒र्मण॑-मे॒कक॑पालं ॥ 6

(हरा निहारं-त्रिंशच्च) (A4)

TS 1.8.5.1

सोमा॑य पि॒तृम॑ते पु॒रोडा॑शः॒ षट्क॑पालं॒ निर्व॑पति पि॒तृभ्यो॑ ब॒र्हिष॑द्भ्यो॒ धा॒नाः पि॒तृभ्यो॑ऽग्नि॒ष्वात्ते॑भ्यो॒
ऽभि॒वा॒न्या॒यै दु॒ग्धे म॒न्थमे॑तत् ते तत् ये च॒ त्वा-म॑न्वे॒तत् ते॑ पि॒ताम॑ह प्र॒पिता॑मह॒ ये च॒ त्वाम॑न्व॒त्रं
पि॒तरो॑ यथाभा॒गं म॑न्द॒द्भ्यः सु॑स॒न्दृशं॑ त्वा व॒यं म॑घ॒वन् म॑न्दिषी॒महि॑ । प्र॒नू॒नं पूर्ण॑व॒न्धुरः स्तु॑तो या॒सि
वशा॑ः अ॒नु । योजा॑ न्वि॒न्द्र ते॑ हरी॑ ॥ 7

TS 1.8.5.2

अक्ष॑न्नमी॑मदन्त॒ ह्यव॑ प्रि॒या अ॑धूषत । अस्तो॑षत॒ स्वभा॑नवो॒ विप्रा॒ नवि॑ष्ठया म॒ती । योजा॒ न्विन्द्र॑ ते॒ हरी॑ ॥ अक्ष॑न् पित॒रोऽमी॑मदन्त॒ पित॒रोऽती॑तृपन्त॒ पित॒रोऽमी॑मृजन्त॒ पित॒रः ॥ परे॑त॒ पित॒रः सोम्या॑
गंभी॑रैः पृथि॑भिः पू॒र्व्यैः । अथा॑ पितृ॒न्ध्रं सु॑विदत्राः॒ अपी॑त॒ यमे॒न ये स॑ध॒मादुं म॑दन्ति ॥ मनो॒ न्वा
हु॑वामहे नारा॑शः॒ सेन॒ स्तोमे॑न पितृ॒णां च॒ मन्म॑भिः ॥ आ - [ ] 8

TS 1.8.5.3

न॑ ए॒तु मनः॒ पुनः॒ क्रत्वे॑ दक्षा॒य जी॒वसै॑ । ज्योक् च॒ सूर्य॑ ह॒शे ॥ पुन॑र्नः पित॒रो मनो॒ ददा॑तु॒ दैव्यो॑
जनः॑ । जी॒वं ब्रा॑तः॒ सचे॑महि ॥ यदु॒न्तरि॑क्षं पृथि॒वीमु॑त॒ द्यां य॑न्मा॒तरं पित॒रं वा॑ जिहि॒ःसिम॑ ।
अ॒ग्निर् मा॒ तस्मा॑दे॒नसो॑ गा॒रुह॑पत्यः प्र मु॒ञ्चतु॑ दु॒रिता॑ या॒नि च॑कृ॒म क॒रोतु॑ मा-म॒नेन॑सं ॥ 9

(हरी-मन्मभिरा-चतुश्चत्वारिंशच्च) (A5)

TS 1.8.6.1

प्र॒तिपू॒रुषमे॑क॒कपाला॑न् निर्व॑पत्येक॒मति॑रिक्तं॒ याव॑न्तो गृ॒ह्याः स्म॑स्तेभ्यः॒ कम॑करं पशू॒नाः शर्मा॑सि
शर्म॑ यज॑मानस्य॒ शर्म॑ मे य॒च्छैकं॑ ए॒व रु॒द्रो न॑ द्वितीया॒य तस्थ॑ आ॒खुस्ते॑ रु॒द्र प॒शुस्तं॑ जु॒षस्वैष॑ ते
रु॒द्र भा॒गः स॒ह स्व॑सा॒डंबि॑कया॒ तं जु॑षस्व भेष॒जं ग॒वेऽश्वा॑य॒ पुरु॑षाय भेष॒जमथो॑ अ॒स्मभ्यं॑ भेष॒जः
सुभेष॑जं - [ ] 10

TS 1.8.6.2

यथा॑ऽस॒ति । सु॒गं मे॒षाय॑ मे॒ष्या॑ अवा॑ब रु॒द्र-म॑दिम॒ह्यव॑ दे॒वं त्र्य॑बकं । यथा॑ नः॒ श्रेय॑सः॒ कर्द् यथा॑
नो॒ वस्य॑सः॒ कर्द् यथा॑ नः॒ पशु॑मतः॒ कर्द् यथा॑ नो॒ व्यव॑सायया॒त् ॥ त्र्य॑बकं॒ यजाम॑हे सु॒गन्धिं॑
पु॒ष्टि॒वर्द्ध॑नं । उ॒र्वारु॑क-मि॒व ब॑न्ध॒नान् मृ॒त्योर् मु॑क्षी॒य माऽमृ॑ता॒त् ॥ ए॒ष ते॑ रु॒द्र भा॒गस्तं॑ जु॒षस्व॑

तेना॑व॒सेनं॑ प॒रो मू॒जं॒व॒तोऽती॒ह्य ( ) व॑ततधन्वा॒ पिना॑कहस्तः कृ॒त्ति॑वासाः ॥ 11

(सुभेषज-मिहि त्रीणि च) (A6)

TS 1.8.7.1

ऐ॒न्द्राग्रं॑ द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लं वै॒श्वदे॑वं च॒रुमिन्द्रा॑य॒ शुना॒सीरा॑य॒ पुरो॑डाशं द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लं वा॒य॒व्यं प॑यः सौ॒र्यमे॑क-
क॒पा॒लं द्वा॒द॒श॒ग॒वः॑ सी॒रं दक्षि॑णा- ऽऽग्ने॒य-म॒ष्टाक॑पा॒लं निर्व॑पति रौ॒द्रं गा॑वीधु॒कं च॒रुमै॒न्द्रं दधि॑ वा॒रुणं॑
य॒व॒म॒यं च॒रुं व॒हिनी॑ धे॒नुर् दक्षि॑णा॒ ये दे॒वाः पु॒र॒स्सदोऽग्नि॑नै॒त्रा दक्षि॑ण॒सदो॑ य॒मनै॑त्राः पश्चा॒त्सदः॑
सवि॒तृनै॑त्रा उत्तर॒सदो॑ वरु॒णने॑त्रा उपरि॒षदो॑ बृ॒हस्प॑ति॒नेत्रा॑ रक्षो॒हण॑स्ते नः पान्तु ते नोऽव॑न्तु तेभ्यो -
[ ] 12

TS 1.8.7.2

नम॑स्तेभ्यः स्वाहा॒ समू॑ढः॒ रक्षः॑ सन्द्ग॒धः रक्ष॑ इ॒दम॑हः॒ रक्षो॑ऽभि सं द॑हाम्य॒ग्रये॑ रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑
य॒माय॑ सवि॒त्रे वरु॑णाय॒ बृह॑स्पतये॒ दुव॑स्वते रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑ प्रष्टि॒वाही॑ रथो॒ दक्षि॑णा दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः
प्र॑स॒वैऽश्विनो॑र् बा॒हुभ्या॑ं पू॒ष्णो हस्ता॑भ्याः॒ रक्ष॑सो व॒धं जु॑होमि ह॒तः रक्षो॑ऽवधिष्म॒ रक्षो॑ यद् वस्ते तद्
दक्षि॑णा ॥ 13

(तेभ्यः-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A7)

TS 1.8.8.1

धा॒त्रे पु॒रोडा॑शं द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लं निर्व॑पत्यनु॒मत्यै॑ च॒रुः रा॒कायै॑ च॒रुः सि॑नीवा॒ल्यै च॒रुं कु॑ह्वै च॒रुं मि॑थुनौ
गा॒वौ दक्षि॑णा ऽऽग्नावैष्ण॒व-मे॒काद॑शक॒पा॒लं निर्व॑पत्यैन्द्रा॒वैष्ण॒व-मे॒काद॑शक॒पा॒लं वैष्ण॒वं त्रि॑क॒पा॒लं -
वा॑म॒नो व॒ही दक्षि॑णा-ऽग्नी॒षोमी॑य॒-मे॒काद॑शक॒पा॒लं निर्व॑पतीन्द्रा॒सोमी॑य॒- मे॒काद॑शक॒पा॒लः सौ॒म्यं च॒रुं
ब॒भ्रुर् दक्षि॑णा सोमापौ॒ष्णं च॒रुं निर्व॑पत्यैन्द्रा॒ पौ॒ष्णं च॒रुं पौ॒ष्णं च॒रुः श्या॒मो दक्षि॑णा वै॒श्वान॑रं द्वा॒द॒-

शकपालं निर् ( ) वपति हिरण्यं दक्षिणा वारुणं यवमयं चरुमश्वो दक्षिणा ॥ 14

(वैश्वानरं द्वादशकपालं नि-रष्टौ च) (A8)

TS 1.8.9.1

बारुहस्पत्यं चरुं निर्वपति ब्रह्मणो गृहे शितिपृष्ठो दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपालः राजन्यस्य गृहे ऋषभो दक्षिणाऽऽदित्यं चरुं महिष्यै गृहे धेनुर् दक्षिणा नैरऋतं चरुं परिवृत्तयै गृहे कृष्णानां व्रीहीणां नख-निर्भिन्नं कृष्णा कूटा दक्षिणा ऽऽग्नेयमष्टकपालः सेनान्यो गृहे हिरण्यं दक्षिणा वारुणं दशकपालः सूतस्य गृहे महानिरष्टो दक्षिणा मारुतः सप्तकपालं ग्रामण्यो गृहे पृश्नः दक्षिणा सावित्रं द्वादशकपालं - [ ] 15

TS 1.8.9.2

क्षत्तुर गृहे उपद्धस्तो दक्षिणाऽऽश्विनं द्विकपालः सङ्गहीतुर गृहे संवात्यौ दक्षिणा पौष्णं चरुं भाग-दुघस्य गृहे श्यामो दक्षिणा रौद्रं गावीधुकं चरुमक्षावापस्य गृहे शबल उद्गारो दक्षिणेन्द्राय सुत्राणे पुरोडाशमेकादशकपालं प्रति निर्वपतीन्द्रायाः होमुचे ऽयं नो राजा वृत्रहा राजा भूत्वा वृत्रं वेद्वयान् मैत्राबारुहस्पत्यं भवति श्वेतायै श्वेतवंथसायै दुग्धे स्वयंमूर्ते स्वयंमथित आज्य आश्वत्थे - [ ] 16

TS 1.8.9.3

पात्रे चतुःसक्तौ स्वयमवपन्नायै शाखायै कर्णाश्चाकर्णाश्च तण्डुलान् वि चिनुयाद् येकर्णाः स पयसि बारुहस्पत्यो येऽकर्णाः स आज्ये मैत्रः स्वयंकृता वेदिर् भवति स्वयन्दिनं बरुहिः स्वयंकृत इद्धमः सैव श्वेता श्वेतवंथसा दक्षिणा ॥ 17

(सावित्रं द्वादशकपाल-माश्वत्थे त्रयस्त्रिंशच्च) (A9)

TS 1.8.10.1

अ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये पुरो॒डाश॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति कृ॒ष्णानां॑ व्री॒हीणाः॑ सोमा॑य वन॒स्पत॑ये श्यामा॑कं च॒रुः॑ संवि॒त्रे स॒त्यप्र॑सवाय पुरो॒डाशं॑ द्वा॒दश॑कपाल-मा॒शूनां॑ व्री॒हीणाः॑ रु॒द्राय॑ पशु॒पत॑ये गा॒वीधु॑कं च॒रुं बृ॒हस्प॑तये वा॒चस्प॑तये नैवा॒रं च॒रुमिन्द्रा॑य ज्ये॒ष्ठाय॑ पुरो॒डाश॑-मेका॑दशकपालं म॒हाव्री॑हीणां मि॒त्राय॑ स॒त्यायाऽऽ॒बानां॑ च॒रुं वरु॑णाय धर्म॑पतये यव॑मयं च॒रुः॑ संवि॒ता त्वां प्र॑स॒वानाः॑ सुव॑ताम॒ग्निर्गृ॒हप॑तीनाः॑ सोमो॑ वन॒स्पती॑नाः॑ रु॒द्रः प॑शूनां -[ ] 18

TS 1.8.10.2

बृ॒हस्प॑तिर् वा॒चामिन्द्रो॑ ज्ये॒ष्ठानां॑ मि॒त्रः स॒त्यानां॑ वरु॑णो धर्म॑पतीनां॑ ये दे॒वा दे॒वसु॑वः स्थ त इ॒म-मा॑मुष्याय॒ण-म॑नमि॒त्राय॑ सुव॒द्धं म॒हते क्ष॑त्राय॑ म॒हत आ॑धिपत्याय म॒हते जा॑न॒राज्या॑यैष वो॑ भर॒ता राजा॑ सोमोऽस्माकं॑ ब्राह्म॒णानाः॑ राजा॑ प्रति॒त्यन्नाम॑ रा॒ज्य-म॑धायि स्वां त॒नुवं वरु॑णो अ॒शिश्ने॑च्छु॒चैर् मि॒त्रस्य॑ व्र॒त्या अ॑भूमाम॑न्महि म॒हत ऋ॑तस्य॒ नाम॑ सर्वे॒ व्राता॑ ( ) वरु॑णस्याभू॒वन् वि मि॒त्र ए॒वै-ररा॑ति-म॒तारी॑दसू॒षुद॑न्त य॒ज्ञियां॑ ऋ॒तेन॑ व्यु॒ त्रितो॑ ज॒रिमा॑णं न आ॒नङ् वि॒ष्णोः क्र॑मोऽसि॒ विष्णोः॑ क्रा॒न्तम॑सि॒ विष्णो॑र् वि॒क्रान्त॑-मसि ॥ 19

(प॒शूनां-व्रा॒ताः-पञ्च॑विंशतिश्च) (A10)

TS 1.8.11.1

अ॒र्थे॒तः स्था॒ऽपां प॑तिरसि वृ॒षाऽस्य॑ूर्मिर् वृ॒षसे॑नोऽसि ब्रज॒क्षितः॑ स्थ म॒रुता॑मो॒जः स्थ॑ सूर्य॑वर्चसः स्थ॒ सूर्य॑त्वचसः स्थ॒ मान्दाः॑ स्थ॒ वाशाः॑ स्थ॒ शक्र॑रीः स्थ॒ विश्व॑भृ॒तः स्थ॑ जन॒भृ॒तः स्था॒ऽग्नेस्ते॑ज॒स्याः स्था॒ऽपामो॑षधीनाः॑ र॒सः स्था॒ऽपो दे॒वीर् मधु॑मती॒रगृ॒ह्णू॒र्जस्व॑ती राज॒सूया॑य चि॒ता॒नाः ॥ याभि॑र् मि॒त्रावरु॑णाव॒भ्यर्षि॑ञ्चन् याभि॑-रिन्द्र॒मन॑य॒न्नत्य॑ ( ) रा॑तीः ॥ रा॒ष्ट्रदाः॑ स्थं रा॒ष्ट्रं द॑त्त॒ स्वाहा॑ रा॒ष्ट्रदाः॑ स्थं रा॒ष्ट्रमु॑ष्मै दत्त ॥ 20

(अत्ये-कादश च) (A11)

TS 1.8.12.1

देवीरापः सं मधुमतीर् मधुमतीभिः सृज्यद्धं महि वचैः क्षत्रियाय वन्वाना अनाधृष्टाः सीदुतोर्ज-
स्वतीर्महि वचैः क्षत्रियाय दधतीरनिभृष्टमसि वाचो बन्धुस्तपोजाः सोमस्य दात्रमसि शुक्रा वः
शुक्रेणोत्पुनामि चन्द्राश्चन्द्रेणामृता अमृतेन स्वाहा राजसूयाय चितानाः । सधमादौ द्युम्निनीरूर्ज
एता अनिभृष्टा अपस्युवो वसानः ॥ पस्त्यासु चक्रे वरुणः सधस्थमपाः शिशुर - [ ] 21

TS 1.8.12.2

मातृतमास्वन्तः ॥ क्षत्रस्योल्बमसि क्षत्रस्य योनिरस्याविन्नो अग्निर् गृहपतिराविन्न इन्द्रो वृद्धश्रवा
आविन्नः पूषा विश्ववेदा आविन्नौ मित्रावरुणा वृतावृधावाविन्ने द्यावापृथिवी धृतव्रते आविन्ना देव्यदि-
तिर विश्वरूप्याविन्नो ऽयमसावामुष्यायणोऽस्यां विश्वस्मिन् राष्ट्रे महते क्षत्राय महत आधिपत्याय
महते जानराज्यायैष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानाः राजेन्द्रस्य- [ ] 22

TS 1.8.12.3

वज्रोऽसि वार्त्रघ्नस्त्वया यं वृत्रं वेद्व्याच्छत्रुबाधनाः स्थ पात मां प्रत्यञ्च पात मां तिर्यञ्चमन्वञ्चं
मा पात दिग्भ्यो मां पात विश्वाभ्यो मा नष्ट्राभ्यः पात हिरण्यवर्णा-वुषसां विरोकेऽयःस्थूणा-वुदितौ
सूर्यस्याऽऽ रोहतं वरुण मित्रं गतं ततश्चक्षाथामदितिं दितिं च ॥ 23

(शिशु-रिन्द्रस्यै-कचत्वारिंशच्च) (A12)

TS 1.8.13.1

समिधमा तिष्ठ गायत्री त्वा छन्दसामवतु त्रिवृथस्तोमो रथन्तरः सामाग्निर् देवता ब्रह्म द्रविणमुग्रामा
तिष्ठ त्रिष्टुप् त्वा छन्दसामवतु पञ्चदशः स्तोमो बृहथ सामेन्द्रो देवता क्षत्रं द्रविणं विराजमा तिष्ठ

जगती त्वा छन्दसामवतु सप्तदशः स्तोमो वैरूपः सामं मरुतो देवता विड् द्रविण-मुदीचीमा-
तिष्ठानुष्टुप् त्वा - [ ] 24

TS 1.8.13.2

छन्दसा-मवत्वेकविंशः स्तोमो वैराजः सामं मित्रावरुणौ देवता बलं द्रविण-मूर्द्धमा तिष्ठ पङ्क्तिस्त्वा
छन्दसामवतु त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ स्तोमौ शाकरैवते सामनी बृहस्पतिर् देवता वर्चो द्रविण-मीदृङ्
चान्यादृङ् चैतादृङ् च प्रतिदृङ् च मितश्च संमितश्च सभराः । शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सत्य-
ज्योतिश्च ज्योतिष्माश्च सत्यश्चर्तुपाश्वा - [ ] 25

TS 1.8.13.3

ऽत्यश्वाः । अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहा पूष्णे स्वाहा बृहस्पतये
स्वाहेन्द्राय स्वाहा घोषाय स्वाहा श्लोकाय स्वाहा ऽशाय स्वाहा भगाय स्वाहा क्षेत्रस्य पतये
स्वाहा पृथिव्यै स्वाहा ऽन्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा चन्द्रमसे स्वाहा नक्षत्रेभ्यः
स्वाहा ऽद्भ्यः स्वाहौषधीभ्यः स्वाहा वनस्पतिभ्यः स्वाहा चराचरेभ्यः स्वाहा परिप्लवेभ्यः स्वाहा
सरीसृपेभ्यः स्वाहा ॥ 26

(अनुष्टुप्-तुपाश्च - सरीसृपेभ्यः स्वाहा) (A13)

TS 1.8.14.1

सोमस्य त्विषिरसि तवेव मे त्विषिर् भूयादमृतमसि मृत्योर् मां पाहि दिद्योन्मां पाह्यवैष्टा दन्दशूका
निरस्तं नमुचेः शिरः ॥ सोमो राजा वरुणो देवा धर्मसुवश्च ये । ते ते वाचः सुवन्तां ते ते प्राणः
सुवन्तां ते ते चक्षुः सुवन्तां ते ते श्रोत्रः सुवन्ताः सोमस्य त्वा द्युम्नेनाभि षिञ्चाम्यग्रे - [ ] 27

TS 1.8.14.2

स्तेजसा॑ सूर्यस्य॑ वर्च॑सेन्द्र॑स्येन्द्रि॑येण॑ मि॒त्रावरु॑णयोर् वी॒र्येण॑ म॒रुता॑मोजसा॑ क्ष॒त्राणां॑ क्ष॒त्रप॑तिरस्यति॑
 दि॒वस्पा॑हि॒ समाव॑वृ॒त्रन्न॒धरा॑गुदी॒ची-रहि॑ बु॒द्धिय॑मनु॑ स॒ञ्चर॑न्तीस्ताः पर्व॑तस्य वृष॑भस्यं पृ॒ष्ठे नाव॑श्चरन्ति
 स्व॒सिच॑ इया॒नाः ॥ रुद्र॑ यत्ते क्र॒यी परं॑ नाम॒ तस्मै॑ हु॒तम॑सि य॒मेष्ट॑मसि । प्रजा॑पते॒ न त्वदे॑तान्य॒न्यो
 वि॒श्वा जा॒तानि॑ परि॒ ता ( ) ब॑भूव । यत्का॑मास्ते जुहु॑मस्तन्नो॑ अस्तु व॒यः स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णां ॥

28

(अग्ने-स्तै-कादश च) (A14)

TS 1.8.15.1

इन्द्र॑स्य॒ वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्र॑घ्नस्त्वया॒ऽयं वृ॒त्रं वे॑द्ध्यान् मि॒त्रावरु॑णयोस्त्वा प्र॒शास्त्रोः॑ प्र॒शिषा॑ यु॒नज्मि॑ य॒ज्ञस्य॑
 योगे॑न॒ विष्णोः॑ क्र॒मोऽसि॑ विष्णोः॑ क्रान्त॑मसि॒ विष्णोर् वि॒क्रान्त॑मसि॒ मरु॑तां प्र॒सवे॑ जेष॑मा॒प्तं म॒नः
 सम॑हमिन्द्रि॑येण॑ वी॒र्येण॑ पशू॒नां म॒न्युरा॑सि॒ तवे॒व मे म॒न्युर भू॒यान्न॑मो मा॒त्रे पृ॑थि॒व्यै माऽहं॑ मा॒तरं॑
 पृथि॒वीः हि॑ऽसिषं॒ मा - [ ] 29

TS 1.8.15.2

मां मा॒ता पृ॑थि॒वी हि॑ऽसी॒दिय॑दस्यायु॒ः-स्यायु॑र् मे धे॒ह्यूर्गस्य॑ूर्जं मे धेहि॑ यु॒ष्टुसि॑ व॒र्चोऽसि॑ व॒र्चो मयि॑
 धे॒ह्यग्र॑ये गृ॒हप॑तये॒ स्वाहा॑ सोमा॒य व॒नस्प॑तये॒ स्वाहेन्द्र॑स्य॒ बला॑य॒ स्वाहा॑ म॒रुता॑मोज॒से स्वाहा॑ ह॒ःसः
 शु॒चिष॑द् वसु॑रन्तरि॒क्ष -स॒द्धोता॑ वेदि॒षदति॑थिर् दुरो॒णस॑त् । नृ॒षद् व॑र॒सद॑त॒सद् व्यो॑म॒सद॑ब्जा गो॒जा
 ऋ॒त॒जा ( ) अ॑द्रि॒जा ऋ॒तं बृ॑हत् ॥ 30

(हि॒ऽसिषं॒ मरु॑-त॒जा-स्त्रीणि॑ च) (A15)

TS 1.8.16.1

मि॒त्रोऽसि॑ वरु॑णोऽसि॒ सम॑हं वि॒श्वैर् दे॒वैः क्ष॒त्रस्य॑ नाभि॑रसि॒ क्ष॒त्रस्य॑ योनि॑रसि॒ स्यो॒नामा सी॑द सु॒ष-

दामा सीदु मा त्वा हि॒स्सीन्मा मा हि॒स्सीन्नि षेसा॑द धृत॑व्र॒तो वरु॑णः पु॒स्त्या॑स्वा साम्रा॑ज्याय सु॒क्रतु॑र
ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्मा॒सि स॒विता॑सि स॒त्यस॑वो ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्मा॒सीन्द्रो॑सि
स॒त्यौजा - [ ] 31

TS 1.8.16.2

ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्मा॒सि मि॒त्रो॑सि सु॒शेवो॑ ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्मा॒सि वरु॑णो॒सि
स॒त्यध॑र्मेन्द्र॒स्य वज्रो॑सि वा॒त्रघ्न॑स्तेन॒ मे र॒द्ध्य दि॒शोऽभ्य॑य॒ राजा॑ऽभूथ सु॒श्लोको॑(४) सु॒मङ्ग॒लो(४)
स॒त्यरा॒जा(३)न् । अ॒पां न॒प्त्रे स्वा॒होर्जो॑ न॒प्त्रे स्वा॒हाऽग्र॑ये गृह॑प॒तये॑ स्वाहा ॥ 32

(स॒त्यौजा॑-श्च॒त्वारि॑श॒च्च) (A16)

TS 1.8.17.1

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पति हि॒रण्यं दक्षि॑णा सार॒स्वतं च॑रुं व॒थ्सत॑री दक्षि॑णा सावि॒त्रं द्वा॑दश॒कपाल॑-
मुप॑द्ध॒स्तो दक्षि॑णा पौ॒ष्णं च॑रुः श्या॒मो दक्षि॑णा बार॒हस्प॑त्यं च॑रुः शि॒तिपृ॑ष्ठो दक्षि॑णैन्द्र॒मेका॑दश॒कपाल॑-
मृष॑भो दक्षि॑णा वारु॑णं दश॑कपालं म॒हानि॑र॒ष्टो दक्षि॑णा सौ॒म्यं च॑रुं ब॒भ्रुर् दक्षि॑णा त्वा॒ष्ट्रम॑ष्टाक॑पालः
शु॒ण्ठो दक्षि॑णा वैष्ण॒वं त्रि॑कपालं वा॒मनो॑ दक्षि॑णा ॥ 33

(आ॒ग्नेयः॑ हि॒रण्यः॑ सार॒स्वतं-द्वि॑च॒त्वारि॑श॒त्) (A17)

TS 1.8.18.1

स॒द्यो दी॑क्षयन्ति स॒द्यः सोमं॑ क्रीणन्ति पुण्ड॑रि॒स्रजां प्र य॑च्छति द॒शभि॑र् व॒थ्सत॑रैः सोमं॑ क्रीणाति
द॒शपे॑यो भवति श॒तं ब्रा॑ह्म॒णाः पि॑बन्ति सप्त॒दशः॑ स्तो॒त्रं भ॑वति प्रा॒काशा॑व॒द्ध्यवे॑ ददाति स्रजं॒-मुद्गा॑त्रे
रु॒क्मः हो॒त्रेऽश्वं॑ प्र॒स्तोतृ॑प्रति॒हृत्भ्यां॑ द्वा॒दश॑ प॒ष्ठौही॑र् ब्र॒ह्मणे॑ व॒शां मै॒त्रावरु॑णाय॒र्षभं॑ ब्रा॑ह्म॒णाच्छ॑सिने
वा॒संसी॑ ने॒ष्टापो॑तृ॒भ्याः स्थू॑रि॒ यवा॑चित॒-म॑च्छावा॒काया॑न॒द्वाह॑-म॒ग्नीधे॑ भा॒र्गवो॑ होता॒ भवति॑ श्राय॒न्तीयं॑

ब्रह्मसामं भवति वारवन्तीयं ( ) मग्निष्टोमसामं सारस्वती-रूपो गृह्णाति ॥ 34

(वारवन्तीयं चत्वारिं च) (A18)

TS 1.8.19.1

आग्नेय-मृष्टाकपालं निर्वपति हिरण्यं दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपाल-मृषभो दक्षिणा वैश्वदेवं चरुं पिशङ्गी पष्ठौही दक्षिणा मैत्रावरुणी-मामिक्षां वशा दक्षिणा बारहस्पत्यं चरुं शितिपृष्ठो दक्षिणाऽऽदित्यां मल्लुहां गर्भिणीमा लभते मारुतीं पृश्नो००७९; पष्ठौही-मश्विभ्यां पूष्णे पुरोडाशं द्वादशकपालं निर्वपति सरस्वते सत्यवाचे चरुं सावित्रे सत्यप्रसवाय पुरोडाशं द्वादशकपालं तिसृधन्वः शुष्कदृतिर दक्षिणा ॥ 35

(अग्नेयः हिरण्यमैद्रमृषभो वैश्वदेवं पिशङ्गी बारहस्पत्यः-सप्तचत्वारिंशत) (A19)

TS 1.8.20.1

आग्नेय-मृष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरुं सावित्रं द्वादशकपालं बारहस्पत्यं चरुं त्वाष्ट्रमृष्टाकपालं वैश्वानरं द्वादशकपालं दक्षिणो रथवाहनवाहो दक्षिणा सारस्वतं चरुं निर्वपति पौष्णं चरुं मैत्रं चरुं वारुणं चरुं क्षैत्रपत्यं चरुमादित्यं चरुमुत्तरो रथवाहनवाहो दक्षिणा ॥ 36

(आग्नेयः सौम्यं बारहस्पत्यं-चतुस्त्रिंशत) (A20)

TS 1.8.21.1

स्वाद्धीं त्वां स्वादुनां तीव्रां तीव्रेणामृताममृतेन सृजामि सः सोमेन सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय सुत्राणे पच्यस्व पुनातु ते परिस्तुतः सोमः सूर्यस्य दुहिता । वारेण शश्वता तनां ॥ वायुः पूतः पवित्रेण प्रत्यङ् सोमो अतिद्रुतः । इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ कुविदुङ् यवमन्तो यवं

चिद् यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूयं । इहेहैषां कृणुत भोजनानि ( ) ये बरुहिषो नमोवृत्तिं न जग्मुः ॥
 आश्विनं धूम्रमा लभते सारस्वतं मेषमैन्द्रमृषभ-मैन्द्र-मेकादशकपालं निर्वपति सावित्रं द्वादशकपालं
 वारुणं दशकपालं सोमप्रतीकाः पितरस्तृणुत वडंबा दक्षिणा ॥ 37

(भोजनानि-षड्विंशतिश्च) (A21)

TS 1.8.22.1

अग्नाविष्णू महि तद् वां महित्वं वीतं घृतस्य गुह्यानि नाम । दमेदमे सप्त रत्ना दधाना प्रति वां
 जिह्वा घृतमा चरण्येत् ॥ अग्नाविष्णू महि धामं प्रियं वां वीथो घृतस्य गुह्या जुषाणा । दमेदमे
 सुष्टुतीर् वावृधाना प्रति वां जिह्वा घृतमुच्चरण्येत् ॥ प्र णो देवी सरस्वती वाजेभिर् वाजिनीवती ।
 धीना-मवित्प्रवतु । आ नो दिवो बृहतः - [ ] 38

TS 1.8.22.2

पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञं । हवं देवी जुजुषाणा घृताची शग्मां नो वाचमुशती शृणोतु
 ॥ बृहस्पते जुषस्वं नो हव्यानि विश्वदेव्य । रास्व रत्नानि दाशुषे ॥ एवा पित्रे विश्वदेवाय वृष्णे
 यज्ञिर् विधेम नमसा हविर्भिः । बृहस्पते सुप्रजा वीरवन्तो वयस् स्याम पतयो रयीणां ॥ बृहस्पते
 अति यदुर्यो अर्हद् द्युमद् विभाति क्रतुमज्जनेषु । यद् दीदयच्छवस- [ ] 39

TS 1.8.22.3

तप्रजात तदुस्मासु द्रविणं धेहि चित्रं ॥ आ नो मित्रावरुणा घृतैर् गव्यूतिमुक्षतं । मद्धा रजांसि
 सुक्रतू ॥ प्र बाहवांसि ससृतं जीवसे न आ नो गव्यूति-मुक्षतं घृतेन । आ नो जनै श्रवयतं युवाना
 श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा ॥ अग्निं वः पूर्य गिरा देवमीडे वसूनां । सपर्यन्तः पुरुप्रियं मित्रं न
 क्षेत्रसाधसं ॥ मक्षू देववतो रथः - [ ] 40

TS 1.8.22.4

शूरो वा पृथ्सु कासु चित् । देवानां य इन्मनो यजमान इयक्षत्यभीदयज्वनो भुवत् ॥ न यजमान
रिष्यसि न सुन्वान् न देवयो ॥ असदत्र सुवीर्यमुत त्यदाश्चक्षियं ॥ नकिष्टं कर्मणा नशन्न प्र योषन्न
योषति ॥ उप क्षरन्ति सिन्धवो मयोभुव ईजानं च यक्ष्यमाणं च धेनवः । पृणन्तं च पपुंरिं च -
[ ] 41

TS 1.8.22.5

श्रवस्यवो घृतस्य धारा उप यन्ति विश्वतः ॥ सोमारुद्रा वि बृहत् विषूचीममीवा या नो गयमाविवेश
। आरे बाधेथां निरुक्लति पराचैः कृतं चिदेनः प्र मुमुक्तमस्मत् ॥ सोमारुद्रा युवमेतान्यस्मे
विश्वा तनूषु भेषजानि धत्तं । अव स्यतं मुञ्चतं यन्नो अस्ति तनूषु बद्धं कृतमेनो अस्मत् ॥
सोमापूषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना ( ) पृथिव्याः । जातौ विश्वस्य भुवनस्य गोपौ देवा
अकृण्वन्नमृतस्य नाभिं ॥ इमौ देवौ जायमानौ जुषन्तेमौ तमांसि गूहतामजुष्टा । आभ्यामिन्द्रः
पक्रमामास्वन्तः सोमापूषभ्यां जनदुस्त्रियासु ॥ 42

(बृहत्:-शवसा-रथ:-पपुंरिं च-दिवो जनना-पञ्चविंशतिश्च) (A22)

praSna korvai with starting padams of 1 to 22 anuvAkams :-

(अनुमत्या-आग्नेय-मैन्द्राग्रमग्रये-सोमाय-प्रतिपूरुष-मैन्द्राग्र-धात्रे बार-हस्पत्य-मग्रये-ऽथतो-देवीः-समिध-
सोमस्ये-न्द्रस्य -मित्र-आग्नेय-सद्य-आग्नेय-माग्नेय-स्वाद्धीं त्वा-ऽग्नाविष्णु-द्वाविंशतिः ।)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(अनुमत्यै-यथाऽसंति-देवीरापो-मित्रोऽसि-शूरो वा-द्विचत्वारिंशत् ।)

first and last padam of Eighth praSnam :-

(अनुमत्या-उ॒स्रिया॑सु ।)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति प्रथमं काण्डं ॥ = = = = =